

**UCHWAŁA NR XIX/415/20
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 23 kwietnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach
za 2019 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.) w związku z art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach za 2019 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Maciej Biskupski

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ W KATOWICACH
ZA 2019 ROK**

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	6
ZASADY OGÓLNE	8
I. INFORMACJE OGÓLNE	9
A. ANALIZA ZADANIOWA BUDŻETU MOPS	11
II. POMOC ŚRODOWISKOWA	16
2.1 Charakterystyka podopiecznych – klientów	16
2.2 Sieć Terenowych Punktów Pomocy Społecznej	17
2.2.1 Praca i zadania pracowników socjalnych	17
2.3 Pomoc materialna	19
2.3.1 Charakterystyka przyznawanych świadczeń	19
2.3.2 Świadczenia dla osób mogących marnotrawić przyznaną pomoc	20
2.4 Praca socjalna dla różnych grup podopiecznych	21
2.5 Porady prawne	22
2.6 Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – Podprogramu 2018 i Podprogramu 2019 (FEAD)	23
2.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność	23
III. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ	24
3.1 Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie społecznej i zawodowej readaptacji osób w trudnej sytuacji życiowej	24
3.2 Dotowanie zadań pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione	25
3.3 Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1986 z późn. zm.)	25
3.4 Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych	26
3.5 Darowizny na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej	27
3.6 Darowizny na rzecz klientów Ośrodka	27
3.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność	28
IV. SYSTEM POMOCY DZIECKU I RODZINIE	29
4.1 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych	30
4.1.1 Praca socjalna z rodziną	30
4.1.2 Asysta rodzinna	30
4.1.3 Poradnictwo specjalistyczne	31
4.1.4 Terapia	31
4.1.5 Mediacje	32
4.1.6 Wolontariat	32
4.2 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy prorodzinne	32
4.2.1 Rodziny zastępcze	32
4.2.2 Wsparcie dla rodzin zastępczych	34
4.2.3 Usamodzielniani wychowankowie	38
4.3 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy instytucjonalne	39
4.3.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze	39
4.3.2 Dzieci poza rodziną naturalną	40
4.3.3 Dzieci w zakładach opiekuńczo - leczniczych	41
4.4 Pomoc dla dzieci i ich rodzin	41
4.4.1 Lokalna sieć Świetlic Specjalistycznych	41
4.4.2 Lokalna sieć Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych	43
4.4.3 Pomoc dla dzieci w postaci świadczeń	43
4.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2019” w zakresie systemu opieki nad dziećmi i rodziną	45
4.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność	45
V. SYSTEM OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI	47
5.1 Praca socjalna	48
5.2 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	48
5.3 Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej	51
5.4 Mieszkanie chronione	52

5.5 Domy pomocy społecznej	52
5.6 Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2019	54
5.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność	55
VI. SYSTEM POMOCY OSOBOM ZABURZONYM PSYCHICZNIE I ICH RODZINOM	58
6.1 Praca socjalna	59
6.2 Poradnictwo specjalistyczne	59
6.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne)	60
6.4 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne)	60
6.5 Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy	60
6.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność	61
VII. SYSTEM POMOCY BEZDOMNYM	63
7.1 Dział ds. Osób Bezdomnych	64
7.2 Trójstopniowy system usamodzielnienia osób bezdomnych	64
7.2.1 Ogrzewalnie, Noclegownie	64
7.2.2 Schroniska dla bezdomnych kobiet i Schroniska dla bezdomnych mężczyzn	65
7.3 Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób bezdomnych prowadzone w związku z udziałem w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2019.”	66
7.4 Ocena realizacji celów programu oraz efektywność	67
VIII. SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	69
8.1 Rehabilitacja zawodowa	70
8.2 Rehabilitacja społeczna	70
8.3 Program „Zajęcia klubowe w WTZ”	71
8.4 Pilotażowy program „Aktywny samorząd”	72
8.5 Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	73
8.6 Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności	73
8.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność	75
IX. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	77
9.1 Praca socjalna	78
9.2 Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS	78
9.3 Współpraca ze Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam”	79
9.4 Współpraca MOPS ze Stowarzyszeniem „Po Moc” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej	79
9.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego” i „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020” oraz działań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie związanych z interdyscyplinarną formułą pracy.	79
9.6 Inne działania	81
9.7. Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w działaniach związanych z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym w wyniku wypadków lub katastrof.	82
X. POMOC RODZINIE Z PROBLEMEM BEZROBOCIA	83
10.1 Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne	84
10.2 Współpraca z instytucjami rynku pracy	84
10.3 Ocena realizacji celów oraz efektywność	85
XI. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ	86
11.1 Konsultanci ds. uzależnień	87
11.2 Inne zadania	88
XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	88
12.1 Świadczenia rodzinne	88
12.2 Zasiłki dla opiekunów osób niepełnosprawnych	89
12.3 Fundusz alimentacyjny	90
12.4 Świadczenie wychowawcze	90
12.5 Świadczenie wypłacane w ramach ustawy „Za życiem”	90
12.6 Świadczenie „Dobry start”	91
XIII. PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH	91
XIV. DODATKI MIESZKANIOWE	92

14.1 Rozpatrywanie wniosków o dodatki mieszkaniowe	92
14.2 Ocena realizacji celów oraz efektywność	92
XV. ZRYCZAŁTOWANY DODATEK ENERGETYCZNY	93
XVI. PROMOCJA OŚRODKA.....	93
16.1 Konferencje, seminaria	93
16.2 Artykuły, publikacje, kontakty z mediami	94
16.3 Nagrody, wyróżnienia	95
16.4 Kampania Na Rzecz Rodzicielstwa Zastępczego	95
XVII. SYSTEM WSPARCIA ROZWOJU ZAWODOWEGO DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA	96
17.1 Szkolenia indywidualne	96
17.2 Szkolenia grupowe	96
17.3 Zespoły Konsultacyjne	97
17.4 Konsultacje indywidualne	97
17.5 Studia podyplomowe, specjalizacje	97
17.6 Superwizje indywidualne i grupowe	97
17.7 Wizyty studyjne	98
17.8 Biblioteka	98
XVIII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK W CELU ROZSZERZENIA OFERTY WSPARCIA	99
18.1 Projekty realizowane w 2019 roku (źródła finansowania)	99
18.2 Projekt pozakonkursowy „Damy Radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”	102
18.3 „Program zajęć grupowych dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie” - opis w rozdziale IX.	105
18.4 Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie”	105
- opis w rozdziale IX.	105
18.5 Asystent rodziny i Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – opis projektu znajduje się w rozdziale IV.	105
18.6 Projekty do realizacji w formule ZIT	105
18.7 Inne działania Ośrodka realizowane w celu poszerzenia oferty wsparcia	121
ZAKOŃCZENIE	125
ZAŁĄCZNIK 1 - STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	126
ZAŁĄCZNIK 2 – INFORMATYZACJA	127
ZAŁĄCZNIK 3 - ZESTAWIENIE REMONTÓW ZREALIZOWANYCH W 2019 ROKU	128
ZAŁĄCZNIK 4 – WYKAZ POTRZEB GMINY KATOWICE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ NA ROK 2020	129

WYJAŚNIENIA SKRÓTÓW UŻYTYCH W SPRAWOZDANIU

CAM – Młodzieżowe Centrum Animacji
CPS – Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii
CRS – Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi
DBD –Dział ds. Osób Bezdomnych
DDPS – Dzienny Dom Pomocy Społecznej
DPS – Dom Pomocy Społecznej
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
FEAD - Fundusz Europejskiej Pomocy Najbardziej Potrzebującym
GUS – Główny Urząd Statystyczny
IT - technologia informacyjna (ang. information technology IT)
KIS – Klub Integracji Społecznej
KZGM – Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej
LPR – Lokalny Program Rewitalizacji
MCh – Mieszkanie Chronione
MDK – Miejski Dom Kultury
MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
NFZ – Narodowy Fundusz Zdrowia
NZOZ- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej
OW – Ośrodek Wsparcia
ON- Osoby Niepełnosprawne
PCAL – Program Centrum Aktywności Lokalnej
PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
RPO WSL 2014-2020– Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
SDK – Schroniska dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi
SDN – Schroniska dla bezdomnych mężczyzn
ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy
TPPS – Terenowy Punkt Pomocy Społecznej
TUR – trening umiejętności rodzicielskich
WPS – Wydział Polityki Społecznej
WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej
ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane na przestrzeni 2019 roku. Podobnie jak w latach poprzednich, również w 2019 roku zachodziło wiele zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej w kraju, rzutujących na zadania służb pomocy społecznej. Wciąż ogromne znaczenie z punktu widzenia funkcjonowania służb pomocy społecznej miała bardzo dobra sytuacja na rynku pracy (wyjątkowo niska stopa bezrobocia, duża liczba ofert pracy, wzrost płacy minimalnej) oraz wprowadzane przepisy i regulacje (m.in. nowelizacja ustawy o pomocy społecznej, nowelizacja ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawa o CUS, Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, zmiany w rządowym programie 500+).

Analogicznie jak w latach poprzednich, misją Ośrodka jest efektywne i skuteczne wspieranie mieszkańców miasta Katowice. Na bazie wieloletnich doświadczeń w realizacji zadań spoczywających na Ośrodku, kładziono szczególny nacisk na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług, podnoszenie kompetencji kadry oraz oferowanie mieszkańcom miasta form wsparcia stanowiących odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby. Ośrodek dołożył wszelkich starań, aby sprostać wyzwaniom związanym z koniecznością sprawnej obsługi świadczeniobiorców rządowych programów, w szczególności w związku z poszerzeniem katalogu odbiorców rządowego programu 500+ – podobnie jak w latach poprzednich, wysoko oceniona została organizacja obsługi mieszkańców (kampania informacyjna, przyjmowanie wniosków).

Podobnie jak w latach poprzednich, Ośrodek skutecznie pozyskiwał środki zewnętrzne, zwłaszcza unijne. Taka strategia pozwala znacząco uzupełnić ofertę własną Miasta Katowice i wzbogacić funkcjonujące na terenie miasta systemy wsparcia mieszkańców.

Zwraca uwagę skala aktywności Ośrodka, liczba przedsięwzięć, programów i projektów nakierowanych na wzmocnienie oferty pomocowej, wdrażanie często nowatorskich i zindywidualizowanych metod, rozwiązań, form wsparcia mieszkańców, rodzin oraz – co warto podkreślić – na coraz większą skalę całych społeczności lokalnych (przykładem jest uruchomienie Centrum Społecznościowego „Śródmieście”). Realizacja projektów była możliwa na taką skalę dzięki skutecznemu pozyskiwaniu środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (tryb konkursowy, pozakonkursowy a zwłaszcza w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych) oraz środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej czy też Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Niezmiennie skalę zaangażowania w realizację projektów unijnych w latach 2018/2019 dobrze obrazuje wartość realizowanych 10 projektów ZIT wynosząca łącznie ponad 17 mln zł. Kompleksowe wspieranie w rozwiązywaniu problemów mieszkańców miasta Katowice możliwe jest dzięki rozwijanej stale współpracy Ośrodka z podmiotami zewnętrznymi (instytucjami, organizacjami), niejednokrotnie przybierającej postać przedsięwzięć partnerskich. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi często ma charakter wielowymiarowy i wieloaspektowy, a jej przykładem może być nagrodzona jako dobra praktyka przez MRPiPS, opracowana i koordynowana przez tut. Ośrodek formuła współpracy międzysektorowej w obszarze przeciwdziałania zjawisku bezdomności czy współpraca z Policją (w tym wspólna realizacja partnerskiego programu „Bezpieczna przystań” nakierowanego na przeciwdziałanie zagrożeniom, na jakie są narażeni seniorzy). Duże znaczenie ma, w ocenie tut. Ośrodka, również współpraca z organizacjami pozarządowymi – wspólne przedsięwzięcia pozwalają optymalnie wykorzystać potencjał i zasoby wszystkich stron przy realizacji często nowatorskich zadań (przykładem jest szeroka paleta działań w zakresie animacji społeczności lokalnych, prowadzenie Klubu Integracji Społecznej, świadczenie usług asystenckich, poradnictwa specjalistycznego czy zapewnienie wsparcia w formie streetworkingu).

Ośrodek znacząco rozwinął ofertę wsparcia instytucjonalnego, w tym m.in.: poprzez realizację wysokospecjalistycznych usług dla osób niepełnosprawnych (w tym asystenckich, rehabilitacyjnych) w nowoczesnym, dysponującym wyspecjalizowaną kadrą Katowickim Centrum Usług Społecznych „Integracja”, ul. Francuska 43A.

W 2019 roku integralną częścią oferty Ośrodka, podobnie jak w latach poprzednich, stanowiły wysokospecjalistyczne zindywidualizowane usługi (w tym streetworkera, asystenta rodziny, asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, asystenta osoby bezdomnej), wsparcie w formie poradnictwa specjalistycznego (w tym mediacji, terapii indywidualnej, terapii par, wsparcia psychologicznego, poradnictwa pedagogicznego).

Ośrodek, podobnie jak w latach poprzednich, skupiał również swą aktywność na działaniach nakierowanych na promowanie idei rodzicielstwa zastępczego (w tym w oparciu o prowadzoną kampanię społeczną) czy idei wolontariatu.

W dużej mierze o potencjale Ośrodka świadczy w znaczącym stopniu jego kadra – w 2019 roku kontynuowano aktywne i różnorodne działania nakierowane na rozwój zawodowy pracowników Ośrodka. Wzrosła liczba szkoleń (w tym m.in. szkoleń z zakresu reagowania w sytuacjach kryzysowych), superwizji (merytorycznych i psychologicznych dla różnych grup pracowników prowadzonych przez ekspertów), spotkań informacyjnych służących wymianie informacji (w tym z udziałem ekspertów m.in. Europejskiego Centrum Porad Konsumenckich, Izby Lekarskiej, Powiatowego Urzędu Pracy, Specjalistycznej Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej).

Ośrodek skutecznie wdrażał rozwiązania informatyczne (zgodne ze standardami RODO) w celu dalszego usprawniania obsługi mieszkańców (w tym takie rozwiązania jak E-PUAP, EMPATIA czy SEKAP), efektywnie wykorzystywał aplikacje dziedzinowe i inwestował w zakupy sprzętu informatycznego. Dzięki tej aktywności w 2019 roku wzrosła znacząco w stosunku do lat poprzednich, ilość mieszkańców Katowic składających wnioski o świadczenia za pośrednictwem komunikacji elektronicznej. Ośrodek wzbogacił, unowocześnił stronę internetową i lepiej dostosował ją do potrzeb osób z dysfunkcją wzroku.

ZASADY OGÓLNE

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest samodzielną jednostką samorządową, powołaną uchwałą Miejskiej Rady Narodowej Katowic Nr XIII/82/90 z dnia 28 lutego 1990 roku dla realizacji zadań pomocy społecznej. Ośrodek działa zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (*jednolity tekst Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 z późniejszymi zmianami*).

Przedmiotem działalności Ośrodka są zadania wynikające z:

- 1) ustawy o pomocy społecznej,
- 2) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (w tym realizacja zadań finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w ramach pilotażowego programu Aktywny Samorząd oraz zadań wykonywanych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności),
- 4) ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- 5) o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem”,
- 6) ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy Prawo energetyczne,
- 7) ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 8) ustawy o repatriacji,
- 9) ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- 10) ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 11) ustawy Prawo o ruchu drogowym (karty parkingowe),
- 12) ustawy o cudzoziemcach,
- 13) ustawy o Karcie Polaka.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków budżetu miasta i z dotacji rządowych, a zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone.

Plan finansowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach na rok 2019 wynosi:

zadania własne i zlecone	369 293 244,00 zł
fundusz celowy PFRON, program pilotażowy „Aktywny Samorząd”	7 028 466,00 zł
Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	10 080,00 zł
RAZEM:	376 331 790,00 zł

Środki otrzymane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach za IV kwartały 2019 roku wynoszą:

zadania własne i zlecone	358 426 776,49 zł
fundusz celowy PFRON, program pilotażowy „Aktywny Samorząd”, Program „Zajęcia klubowe w WTZ”	7 028 466,00 zł
Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych	10 080,00 zł
RAZEM:	365 465 322,49 zł

W okresie sprawozdawczym MOPS wykorzystał:

	Wykorzystane środki (w zł)
Zadania własne gminy	87 173 778,43
Zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej	251 187 275,88
Zadania powiatu	15 891 607,78
Zadania realizowane przez powiat z zakresu administracji rządowej	4 169 853,28
Fundusz celowy PFRON, PROGRAM PILOTAŻOWY Aktywny Samorząd, Program „Zajęcia klubowe w WTZ”	6 725 319,01
Solidarnościowy Fundusz Wsparcia osób Niepełnosprawnych	4 032,00
RAZEM:	365 151 866,38

A. ANALIZA ZADANIOWA BUDŻETU MOPS

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, o dodatkach mieszkaniowych, o cudzoziemcach, o repatriacji, ustawy o Kacie Polaka oraz udziela świadczeń finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ośrodek realizował również pilotażowy program „Aktywny Samorząd”, Program „Zajęcia klubowe w WTZ” oraz 11 projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wykonanie wydatków w 2019 roku uległo wzrostowi, który wynika w głównej mierze ze zwiększenia liczby osób uprawnionych do świadczenia w następstwie zmiany ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Budżet MOPS (łącznie z funduszem celowym PFRON, program pilotażowy AS, Program „Zajęcia klubowe w WTZ”)	151 428 822	249 500 759	283 756 729	291 029 060	365 151 866
% wzrostu w roku 2019 w stosunku do roku 2015:					141,14 %
% wzrostu w roku 2019 w stosunku do roku 2018:					25,47 %

Porównanie wydatków MOPS w latach 2017-2018

Rodzaj wydatku		Część całości wydatków (w %)	
		2018	2019
I Pomoc materialna		70,87%	74,79%
1. Świadczenia z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny		4,33%	3,34%
2. Świadczenia rodzinne		14,74%	12,64%
3. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego		2,87%	2,10%
4. Świadczenia rodzicielskie		2,11%	1,50%
5. Świadczenia wychowawcze, dodatki wychowawcze		39,28%	49,70%
6. Świadczenia z tyt. Programu "Dobry start"		2,67%	2,18%
6. Dodatki mieszkaniowe		4,71%	3,22%
7. Dodatki energetyczne		0,15%	0,11%
II Pomoc niematerialna		23,53%	20,06%
1. Praca Socjalna		2,01%	1,81%
2. Opieka nad dzieckiem i rodziną		2,56%	1,86%
3. Wsparcie rodziny i piecza zastępcza		3,22%	2,58%
4. Opieka nad osobami starszymi		8,59%	7,43%
5. Pomoc osobom zaburzonym i ich rodzinom		0,31%	0,26%
6. Pomoc dla osób bezdomnych		0,92%	0,92%
7. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych		3,03%	2,56%
8. Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy		0,22%	0,17%
9. Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia		0,04%	0,01%
10. Poradnictwo i profilaktyka problemu uzależnień		0,15%	0,13%
11. Opiekun prawny		0,03%	0,05%
12. Wynagrodzenie dla kuratora		0,00%	0,00%
13. Pomoc dla repatriantów		0,04%	0,01%
14. Pomoc dla cudzoziemców		0,02%	0,00%
15. Pomoc dla posiadaczy Karty Polaka		0,07%	0,13%
16. Realizacja projektów w ramach funduszy strukturalnych		2,30%	2,18%
III Pozostałe wydatki		5,61%	5,15%
1. Remonty		0,10%	0,22%
2. Zakupy inwestycyjne		0,01%	0,01%
3. Koszty obsługi		5,49%	4,92%

I. POMOC MATERIALNA

1. Świadczenia z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny

Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny jest rozumiane jako wsparcie w prowadzonej pracy socjalnej mającej na celu usamodzielnienie klienta, szczególnie, jeśli są one przyznawane w formie warunkowej. Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są w szczególności w formie zasiłków stałych, okresowych oraz celowych.

W 2019 roku pomoc w formie świadczeń dla **5 969** rodzin wyniosła **12 196 178,68 zł**.

2. Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego

W 2019 roku Ośrodek wypłacił dla **12 921** osób następujące świadczenia:

- ⇒ świadczenia rodzinne w kwocie: **43 143 907,29 zł**,
- ⇒ składki zdrowotne w kwocie **431 359,00 zł**,
- ⇒ składki emerytalno-rentowe dla podopiecznych w kwocie: **2 138 313,04 zł** ,
- ⇒ świadczenie z tytułu urodzenia żywego dziecka posiadającego zaświadczenie, o którym mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w kwocie: **176 000,00 zł**,
- ⇒ zasiłki dla opiekunów w kwocie: **241 093,00 zł**.

3. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Koszt wypłaconych w 2019 roku świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniósł **7 650 590,80 zł** dla **1789** dzieci.

4. Świadczenia rodzicielskie

W 2019 roku wydano **515** decyzji przyznających świadczenia rodzicielskie, na podstawie których wypłacono świadczenia w kwocie **5 476 319,74 zł**.

5. Świadczenia wychowawcze, dodatki wychowawcze

W 2019 roku Ośrodek wypłacił następujące świadczenia:

- ⇒ świadczenia wychowawcze w kwocie **178 683 011,75 zł** dla **42 145** dzieci,
- ⇒ dodatki wychowawcze dla rodzin zastępczych w kwocie **2 006 745,92 zł** dla **399** dzieci,
- ⇒ dodatki w wysokości świadczenia wychowawczego dla placówek w kwocie **744 241,53 zł** dla **292** dzieci.

6. Świadczenie z programu „Dobry start”

W 2019 roku Ośrodek wypłacił następujące świadczenia:

- ⇒ świadczenia z programu „Dobry start” w kwocie **7 804 950,00 zł** dla **26 027** dzieci,
- ⇒ świadczenia z programu „Dobry start” dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej, placówkach oraz osób usamodzielnianych w kwocie **164 700,00 zł** dla **549** dzieci.

7. Dodatki mieszkaniowe

W 2019 roku wypłacono dodatki mieszkaniowe w kwocie: **11 769 619,45 zł** dla **4 677** rodzin.

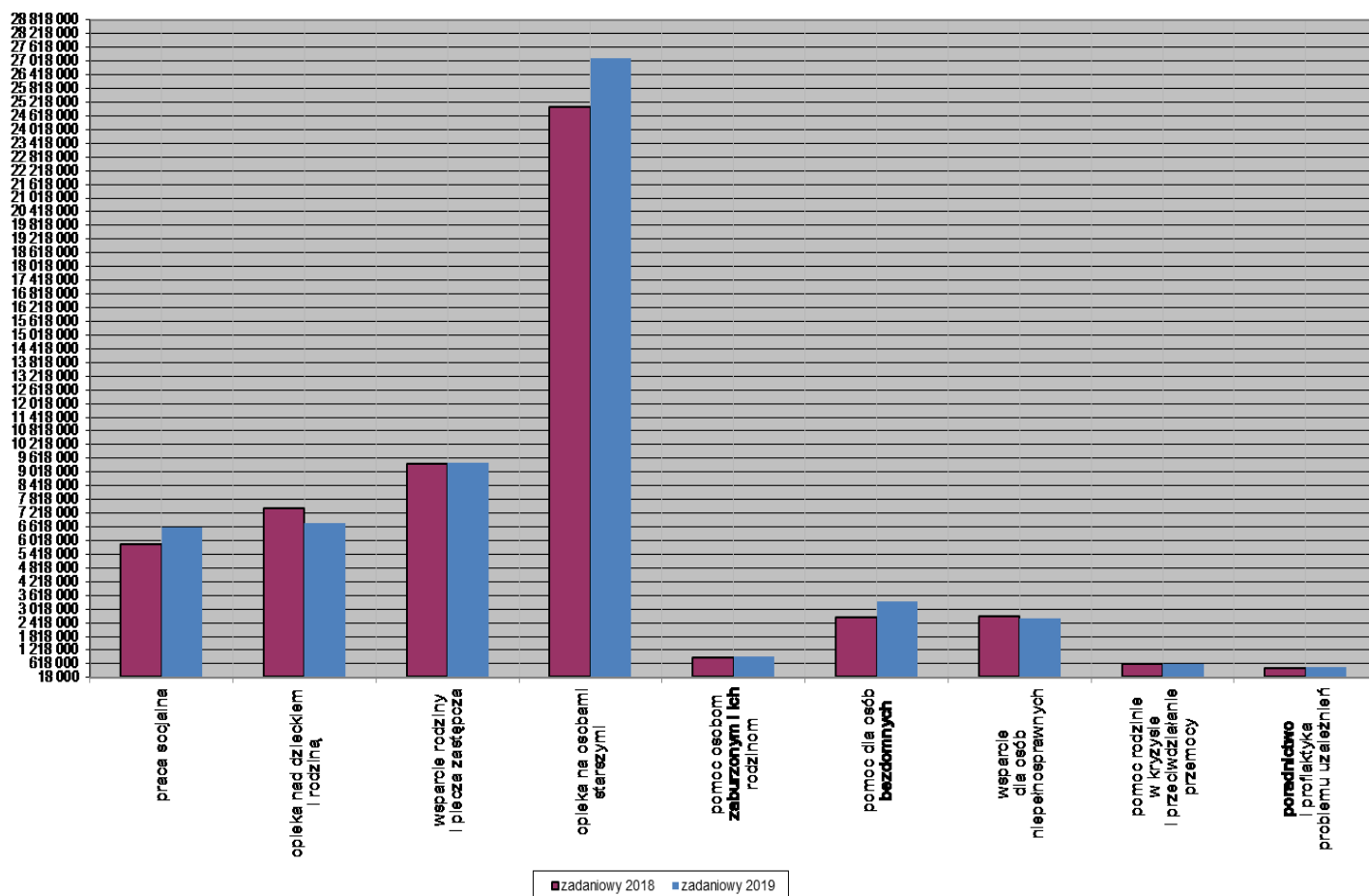
8. Dodatki energetyczne

W 2019 roku wypłacono dodatki energetyczne w kwocie: **396 844,61 zł** dla **2 765** rodzin.

II. POMOC NIEMATERIALNA

Pomoc niematerialna jest udzielana osobom starszym i niepełnosprawnym, rodzinom zastępczym, rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osobom bezrobotnym, osobom z zaburzeniami psychicznymi, osobom bezdomnym, osobom uzależnionym od alkoholu oraz ofiarom przemocy. Pomoc ta jest realizowana w formie rzeczowej i instytucjonalnej.

Wydatki w latach 2018-2019

Zmiany wielkości udzielonej pomocy w podziale na poszczególne zadania przedstawiono na powyższym wykresie. W większości zadań zmiany są minimalne. Znaczny wzrost wydatków odnotowano w zadaniach: opieka nad osobami starszymi, pomoc dla osób bezdomnych oraz praca socjalna. Spowodowane jest to wzrostem ceny usług opiekuńczych, zwiększeniem kwoty wynagrodzenia minimalnego oraz zmianą schronisk dla bezdomnych na schroniska z usługami.

ZAKRES POMOCY NIEMATERIALNEJ

1. Praca socjalna

Najważniejszym zadaniem w pomocy środowiskowej jest praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi, która jest obowiązkowym zadaniem własnym Miasta, prowadzona przez pracowników socjalnych w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej i Dziale ds. Bezdomnych przy współudziale Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii oraz innych komórek organizacyjnych MOPS.

Koszt prowadzenia pracy socjalnej, którą objęto 4 720 rodzin wyniósł: **6 591 807,04 zł.**

2. Opieka nad dzieckiem i rodziną

Pomoc ta jest realizowana poprzez:

- ⇒ pomoc instytucjonalną: Świetlice Specjalistyczne, Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe prowadzone przez MOPS, których utrzymanie kosztowało: **2 287 278,59 zł,**
- ⇒ dofinansowywanie wypoczynku letniego na kwotę **331 565,45 zł,**
- ⇒ dofinansowanie do „zielonej szkoły” na kwotę **8 795,00 zł,**

- ⇒ posiłki dla dzieci i młodzieży (w tym: obiady dowożone przez firmy usługowe) na kwotę **3 633 694,35 zł**,
- ⇒ dożywianie dodatkowe na kwotę **89 817,60 zł**,
- ⇒ poradnictwo dla rodzin z dziećmi i młodzieży na kwotę **340 847,73 zł**,
- ⇒ Inicjatywy lokalne na kwotę **99 837,73 zł**,
- ⇒ współfinansowanie festynu rodzinnego w ramach rezerwy celowej Rady Jednostki Pomocniczej Samorządu Katowice Dąb na kwotę **1 699,99 zł**.

Koszt łączny pomocy w 2019 roku wyniósł: **6 793 536,44 zł** dla **3 735** rodzin.

3. Wsparcie rodziny i piecza zastępcza

Pomoc ta jest realizowana poprzez:

- ⇒ świadczenia dla rodzin zastępczych, w wysokości **4 569 145,89 zł**,
- ⇒ opłacenie pobytu dzieci w zakładzie pielęgniarstwo-opiekuńczym w kwocie **404 249,50 zł**,
- ⇒ wynagrodzenia i składki dla zawodowych rodzin zastępczych, w kwocie: **687 703,88 zł**,
- ⇒ pomoc dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, w wysokości **791 806,11 zł**,
- ⇒ szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz dla rodzin zastępczych już funkcjonujących na kwotę: **69 791,73 zł**,
- ⇒ działalność asystentów rodzin, której koszt wyniósł **986 775,10 zł**,
- ⇒ działalność koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej **1 851 960,02 zł**,
- ⇒ promocja Rodzicielstwa Zastępczego na kwotę **20 860,80 zł**,
- ⇒ Dzień Rodzicielstwa Zastępczego na kwotę **21 871,73 zł**.

Koszt pomocy w 2019 roku wyniósł: **9 404 164,76 zł** dla **606** rodzin.

4. Opieka nad osobami starszymi

Opieka jest prowadzona poprzez następujące działania:

- ⇒ w miejscu zamieszkania:
 - świadczenie usług opiekuńczych i specjalistyczno-opiekuńczych na kwotę **8 409 633,86 zł**,
 - realizację programów m.in.: grupa wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych: "Radość życia – wszystko mogę" na kwotę **27 552,64 zł**,
 - współfinansowanie wyjazdu Seniorów w ramach rezerwy celowej Rady Jednostki Pomocniczej Samorządu Katowice Załęże na kwotę **950,00 zł**,
 - realizację zadania z Budżetu Obywatelskiego „Dla Aktywnych Seniorów” na kwotę **29 652,73 zł**,
 - inicjatywy lokalne na kwotę **21 299,92 zł**,
- ⇒ pomoc instytucjonalną:
 - ponoszenie kosztów prowadzenia mieszkań chronionych na kwotę: **969 227,25 zł**,
 - ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Katowic w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów, na kwotę **17 389 262,45 zł**,
 - ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Katowic w rodzinnym domu pomocy społecznej na kwotę **276 177,26 zł**,
 - ponoszenie kosztów na opiekę wytchnieniową w ramach Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa – edycja 2019 moduł II” na kwotę **5 040,00 zł**, z tego: środki własne gminy **1 008,00 zł**, środki z budżetu państwa **4 032,00 zł**.

Koszt pomocy dla **3 936** osób starszych w 2019 roku wyniósł: **27 128 796,11 zł**.

5. Pomoc osobom zaburzonym i ich rodzinom

W celu zapewnienia pomocy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

- ⇒ zorganizował i sfinansował dla podopiecznych specjalistyczne usługi opiekuńcze na kwotę: **60 378,91 zł**,
- ⇒ prowadzi Centrum Rehabilitacji Społecznej świadczące różnego typu usługi dla osób zaburzonych psychicznie, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze polegające na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnacji – jako wspieranie procesu leczenia oraz pomocy mieszkaniowej oraz poradnictwo specjalistyczne, łącznie na kwotę **874 438,20 zł**,
- ⇒ finansuje posiłki dla podopiecznych środowiskowych domów samopomocy, których koszt wyniósł: **19 738,58 zł**.

Koszt pomocy dla **622** osób z zaburzeniami w 2019 roku wyniósł **954 555,69 zł**.

6. Pomoc dla osób bezdomnych

Pomoc prowadzona jest poprzez następujące działania:

- ⇒ udzielenie schronienia w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn, których utrzymanie wynosiło **1 247 589,18 zł**,
 - ⇒ pomoc dla bezdomnych kobiet i dzieci w Schroniskach dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi, których utrzymanie wynosiło **1 429 381,86 zł**,
 - ⇒ pomoc w formie pracy socjalnej w Dziale ds. Bezdomnych, której koszt wyniósł **676 215,55 zł**.
- Koszt pomocy dla **646** osób bezdomnych w 2019 roku wyniósł **3 353 186,59 zł**.

7. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych

Pomoc prowadzona jest poprzez następujące działania:

- ⇒ orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. łączny koszt poniesiony na orzekanie wyniósł **748 225,89 zł**;
- ⇒ realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w ramach programu pilotażowego „Aktywny Samorząd”, a także w ramach zajęć klubowych w WTZ. łączna wielkość wydatków na świadczenia wyniosła **6 725 319,01 zł**;
- ⇒ zakup usług rehabilitacyjnych w ośrodkach dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, w kwocie **1 875 743,91 zł**.

Koszt pomocy dla **1 701** osób niepełnosprawnych w 2019 roku wyniósł **9 349 288,81 zł**.

8. Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy

Koszt pomocy dla **892** osób dotkniętych problemem przemocy domowej oraz znajdujących się w innych sytuacjach kryzysowych wyniósł **609 253,65 zł**.

9. Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia

Koszt pomocy **21** rodzinom z problemem bezrobocia w 2019 roku wyniósł **53 412,73 zł**.

10. Poradnictwo i profilaktyka problemu uzależnień

Koszt konsultacji dla **594** osób z problemem alkoholowym wyniósł **456 519,65 zł**.

11. Opiekun prawny

W bieżącym roku wypłacono **29** opiekunom prawnym łącznie **196 181,00 zł**.

12. Wynagrodzenie dla kuratora

W bieżącym roku wypłacono **1** kuratorowi łącznie **4 800,00 zł** tytułem wynagrodzenia przyznanego przez Sąd.

13. Pomoc dla repatriantów

Na pomoc dla **3** rodzin repatriantów wydano kwotę **28 056,90 zł**.

14. Pomoc dla cudzoziemców

W 2019 roku Ośrodek wypłacił **4** rodzinom świadczenia na kwotę **17 453,70 zł**.

15. Pomoc dla posiadaczy Karty Polaka została wypłacona dla 77 osób na kwotę 459 877,50 zł.

16. Realizacja projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych

Wydatki projektu „Centrum Społecznościowe w Śródmieściu” wyniosły – **26 448,88 zł**

Wydatki projektu „Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu” wyniosły – **494 515,77 zł**

Wydatki projektu „Centrum Społecznościowe Nasze Załęże” wyniosły – **224 060,24 zł**

Wydatki projektu „Centrum społecznościowe "Szopki" w Szopienicach” wyniosły – **565 514,28 zł**

Wydatki projektu „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego” wyniosły – **972 560,42 zł**

Wydatki projektu „Bogucice - moje miejsce na ziemi. Program aktywności Lokalnej” wyniosły – **477 491,07 zł**

Wydatki projektu „Centrum Animacji Młodzieżowej (CAM) w Szopienicach” wyniosły – **448 084,78 zł**

Wydatki projektu „Damy Radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” wyniosły – **1 324 253,44 zł**

Wydatki projektu „Ramię w ramię. Rozwój usług społecznych w Katowicach” wyniosły – **622 099,41 zł**

Wydatki projektu „Katowice miasto otwarte - organizowanie społeczności lokalnej” wyniosły - **661 483,83 zł**
Wydatki projektu „Katowice miasto otwarte - rozwój usług społecznych” wyniosły – **2 123 878,18 zł**

łącznie w ramach realizacji projektów: **7 940 390,30 zł.**

III. POZOSTAŁE WYDATKI

1. Remonty.

W 2019 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach nakłady na remonty 8 obiektów wyniosły **811 621,70 zł.**

2. Zakupy inwestycyjne.

W 2019 roku zrealizowano zakupy niezbędnego sprzętu informatycznego na kwotę **23 617,23 zł.**

3. Koszty obsługi

Koszt obsługi związany z przyznawaniem świadczeń i utrzymaniem Ośrodka wyniósł **17 951 471,77 zł**, w tym koszt utrzymania używanych obiektów **312 258,58 zł.**

Wydatki na koszty obsługi związane z przyznawaniem świadczeń i utrzymaniem Ośrodka w 2019 roku stanowiły **4,92 %** ogółu poniesionych wydatków. Wydatki wzrosły nominalnie, co wynika między innymi z realizacji nowego zadania, jakim jest program „Dobry start” i wzrostu wydatków na świadczenia rodzinne.

II. POMOC ŚRODOWISKOWA

Pomoc środowiskowa stanowi jedno z zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem strategicznym jest wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym.

2.1 Charakterystyka podopiecznych – klientów

W 2019 roku o pomoc środowiskową MOPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej zwróciło się **8 514** rodzin.

Powód trudnej sytuacji życiowej	liczba rodzin objętych pomocą w roku 2019
Ubóstwo	1467
Sieroctwo	3
Bezdomność	532
Potrzeba ochrony macierzyństwa	114
w tym wielodzietność	27
Bezrobocie	1319
Niepełnosprawność	2213
Długotrwała lub ciężka choroba	2442
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	1804
w tym : rodziny niepełne	1064
rodziny wielodzietne	508
Przemoc w rodzinie	24
Alkoholizm	271
Narkomania	19
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	15
Trudności integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	8
Zdarzenie losowe	31
Sytuacja kryzysowa	15

Najczęściej występującymi problemami trudnej sytuacji życiowej są: długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, ubóstwo oraz bezrobocie.

	liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Katowicach	Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą MOPS
2019	2 233*	1 451

*stan na dzień 31.12.2019 r.

2.2 Sieć Terenowych Punktów Pomocy Społecznej

Zadania Terenowych Punktów Pomocy Społecznej:

- pomoc materialna,
- praca socjalna skierowana na rodzinę, grupę i środowisko lokalne,
- poradnictwo prawne i psychologiczne,
- konsultacje w sprawach dotyczących uzależnienia od alkoholu.

Pracownicy socjalni dokonują systemowej diagnozy rodziny, badając jej możliwości samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, budują wraz z nią plan pomocy i podejmują różne formy pracy socjalnej, ukierunkowanej na rozwiązywanie problemów i usamodzielnienie rodzin z różnymi dysfunkcjami. Ścisłe współpracują ze specjalistami i konsultantami w opracowaniu diagnozy, planowaniu i prowadzeniu pracy socjalnej. Pracownicy socjalni tworzą i realizują programy dla grup z konkretnymi problemami, które mają charakter grup wsparcia lub grup samopomocowych, przy wykorzystaniu wolontariatu i zasobów dzielnicy. Pracownicy socjalni współpracują z działającymi w dzielnicy instytucjami, organizacjami, w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy. Ważną formą aktywizacji społeczności lokalnej jest wspieranie i współpraca z organizacjami pozarządowymi. Pracownicy socjalni wraz z organizacjami i grupami nieformalnymi współtworzą politykę pomocy społecznej w dzielnicy.

styczeń-grudzień 2019	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba przeprowadzonych wywiadów	Liczba etatów pracowników socjalnych*
TPPS 1	672	1 508	10
TPPS 2	698	1 548	10
TPPS 3	718	1 575	11
TPPS 4	712	1 530	10
TPPS 5	716	1 437	11
TPPS 6	630	1 331	10
TPPS 7	734	1 614	11
TPPS 8	649	1 581	11
TPPS 9	678	1 412	9,5
TPPS 10	680	1 765	11
RAZEM:	6 887	15 301	104,5

*stan na 31.12.2019 r.

2.2.1 Praca i zadania pracowników socjalnych

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz na podstawie wywiadu środowiskowego stworzenie holistycznej diagnozy. Opracowana diagnoza jest punktem wyjściowym do skonstruowania długofalowego planu pracy z osobą/rodziną. Pracownicy socjalni prowadzą także procesy usamodzielniania wychowanków opuszczających specjalistyczne ośrodki wychowawcze oraz domy dziecka. Mając na uwadze podniesienie

jakości świadczonych usług, pracownicy socjalni rozwijają realizowane już metody pracy oraz podejmują nowe zadania tj.:

- współpracę ze specjalistami zatrudnionymi w tut. Ośrodku w szczególności psychologami, konsultantami do spraw uzależnień, przemocy w rodzinie, zaburzeń psychicznych, konsultantami do spraw prawnych, koordynatorami pieczy zastępczej oraz asystentami rodziny w celu realizacji długofalowego planu pomocy,
- współpracę z Policją, w ramach której odbywają się cykliczne spotkania Grup Roboczych w ramach realizacji procedury Niebieskiej Karty, mające na celu wymianę informacji, ustalanie wspólnych działań na rzecz środowisk zagrożonych przemocą oraz działania mające charakter interwencyjny,
- udział w spotkaniach z asystentem rodziny, na których omawiana jest praca z rodziną w ramach usługi asystenta rodziny oraz dzielone są zadania do realizacji przez asystenta i pracownika socjalnego oraz innych specjalistów - członków zespołu skierowane na poprawę funkcjonowania rodzin,
- ustalanie programu usamodzielnienia z wychowankami domów dziecka i placówek specjalistycznych oraz monitorowanie realizacji programu, a także przyznawanie i rozliczanie pomocy finansowej na usamodzielnienie, kontynuację nauki oraz pomocy rzeczowej,
- współpracę z przedstawicielami szkół, przedszkoli, żłobków, poradni psychologiczno - pedagogicznych nakierowaną na zaspokojenie potrzeb dzieci,
- udział w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w Domach Dziecka i podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- udział w zespołach dot. pełnoletnich wychowanków Domów Dziecka nadal w nich przebywających,
- współpracę z Parafiami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej,
- współpracę z właścicielami i administratorami lokali mieszkalnych,
- utrzymywanie stałej współpracy z przychodniami, szpitalami, mającej na celu zaspokojenie potrzeb klientów i udzielenie odpowiedniego wsparcia,
- prowadzenie postępowań alimentacyjnych z krewnymi w linii prostej osób umieszczanych w Domach Pomocy Społecznej,
- realizację środowiskowych form pracy socjalnej,
- pełnienie funkcji opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej, kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej, doradcy tymczasowego,
- udział w działaniach akcyjnych, takich jak np.: Dzień Dziecka, Wigilia organizowana przez Zakon Maltański, Złot Rodzin Abstynenckich w Małym Cichym organizowany przez Trzeźwościowe Stowarzyszenie Kulturalno-Turystyczne,
- udział w działaniach akcyjnych dotyczących zdarzeń losowych i klęsk żywiołowych,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie Sądu bądź innych zewnętrznych instytucji,
- przeprowadzanie wywiadów w związku z ubieganiem się osób o świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek wychowawczy,
- rozpoznawanie sytuacji rodzin pod kątem występowania problemu uzależnienia od alkoholu oraz w ramach możliwości obejmowanie pracą socjalną z równoczesnym zgłaszaniem do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- współpraca z agencjami świadczącymi usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, w tym przeprowadzanie kontroli usług w dni wolne od pracy oraz bieżące monitorowanie ich realizacji przez opiekunki zatrudnione przez agencje,
- w ramach prezentacji działalności Ośrodka współprowadzenie szkoleń i konferencji,
- udział w tworzeniu diagnozy problemów w mieście Katowice,
- typowanie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej do objęcia usługą asystenta rodziny a następnie prowadzenie rodzin objętych usługą metodą zespołu ds. pracy z rodziną, uczestnictwo w zespołach ds. oceny rodziny zwoływanych przez asystentów rodziny,
- współrealizowanie Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa FEAD 2014-2020 poprzez kwalifikację beneficjentów, wydawanie skierowań, informowanie o terminach wydawania żywności, rekrutowanie do udziału w organizowanych warsztatach żywieniowych,

- rekrutowanie rodzin do projektu systemowego „**Damy Radę**” programu aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach,
- udział pracownika socjalnego w posiedzeniu dot. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, o którym mowa w art. 130 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- podejmowanie działań interwencyjnych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobom zależnym,
- przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych oraz prowadzenie negocjacji na okoliczność ustalenia odpłatności za pobyt osób w Domu Pomocy Społecznej, Mieszkanii Chronionym,
- udział w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego” za rok 2019 poprzez wspólne patrole ze Strażą Miejską,
- prowadzenie postępowań w sprawach przyznania pomocy oraz pracy socjalnej repatriantom oraz uchodźcom,
- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie rekrutacji do prac społecznie użytecznych.

W **2019** roku kontynuowana była współpraca ze Stowarzyszeniem Wiosna w ramach ogólnopolskiej akcji „Szlachetna paczka”.

Pracownicy socjalni są współrealizatorami miejskich programów tj.:

- program dla osób starszych i niepełnosprawnych „Siedemdziesiąt Plus” (szczegółowy opis w rozdziale V pkt. 5.6), „Miejskiego Systemu Powiadamiania Ratunkowego”,
- program dla rodzin z dziećmi „Babcia, Dziadek i Ja”, w ramach którego w roku **2019** roku wydano **67** legitymacji,
- promowanie programu realizowanego przez UM Katowice „Nas Troje i więcej”.

Ponadto pracownicy socjalni:

- aktywnie włączyli się w promowanie działań wspierających mieszkańców w realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska tzw. niskiej emisji – realizacja zadań wynikających z Uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego nr z dnia 7 kwietnia 2017 r.,
- wraz ze Strażą Miejską przeprowadzali kontrole zakupionego przez podopiecznych opału w zakresie zgodności z zapisami Uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego nr z dnia 7 kwietnia 2017 r.,
- na bieżąco współpracowali ze stowarzyszeniami i związkami kombatanckimi,
- uczestniczyli w programie profilaktyczno – edukacyjnym dla seniorów realizowanym przez Komendę Miejską Policji – „Bezpieczna Przystań”,
- uczestniczyli w imprezach na rzecz społeczności lokalnych organizowanych przez stowarzyszenia i organizacje pozarządowe.

Mając na uwadze wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym, pracownicy socjalni inicjują i realizują programy dostosowane do potrzeb środowisk lokalnych.

W ramach powyższych programów specjaliści podejmują pracę w oparciu o zdiagnozowane już problemy, jak również podejmują szeroko rozumianą profilaktykę. Adresatami programów są rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, usamodzielniający się wychowankowie, osoby bezrobotne oraz osoby starsze i niepełnosprawne.

2.3 Pomoc materialna

2.3.1 Charakterystyka przyznawanych świadczeń

Pomoc materialna na utrzymanie rodziny - zadania własne

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł)
Zasiłek okresowy	2 971 667,36

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł)
Zasiłki stałe	5 709 795,66
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	488 092,82

Zasiłek celowy W tym:	Kwota świadczeń (w zł)
Żywność i środki czystości	17 909,58
Leki i świadczenia zdrowotne	190 516,07
Wydatki mieszkaniowe	162 547,09
Pokrycie kosztów ogrzewania elektrycznego lub gazowego	36 496,76
Dofinansowanie do wkładu własnego przeznaczonego na zmianę systemu grzewczego na proekologiczne	20 975,46
Opał	1 326 206,28
Inne	1 214 031,60
Zdarzenie losowe (zasiłek przyznawany osobie lub rodzinie które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego)	57 940,00

Razem zadania własne: 12 196 178,68 zł

Pomoc dla repatriantów

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach wypłacił świadczenia dla **3** rodzin repatriantów na łączną kwotę **28 056,90 zł** w tym: **12 270,94 zł** ze środków budżetu państwa (na pokrycie kosztów przejazdu oraz zagospodarowanie i bieżące utrzymanie) i **15 785,96 zł** ze środków gminy Katowice na pokrycie opłat czynszowych.

Pomoc dla cudzoziemców

W 2019 r. wypłacono pomoc pieniężną dla **4** rodzin cudzoziemców w ramach Indywidualnego Programu Integracji w łącznej kwocie **17 337,60 zł** oraz opłacono składki na ubezpieczenie zdrowotne w łącznej wysokości **116,10 zł** dla **1** osoby.

Pomoc dla posiadaczy Karty Polaka

W 2019 r. wypłacono pomoc pieniężną dla **77** osób posiadających Kartę Polaka na podstawie decyzji Wojewody Śląskiego w łącznej kwocie **459 877,50 zł**.

Wypłata wynagrodzenia za sprawowanie opieki

W 2019 r. wypłacono wynagrodzenie przyznane przez sąd za sprawowanie opieki **29** opiekunom w łącznej kwocie **196 181,00 zł** oraz **1** kuratorowi na łączną kwotę **4 800,00 zł**.

2.3.2 Świadczenia dla osób mogących marnotrawić przyznaną pomoc

Pomoc w formie niepieniężnej

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł)
Bony	713 010 ,00

W celu zapobiegania marnotrawieniu przyznanych świadczeń lub wykorzystywaniu ich niezgodnie z przeznaczeniem MOPS przyznaje świadczenia do realizacji w formie niepieniężnej. Przyznanie świadczenia

w formie niepieniężnej gwarantuje, że świadczenie zostanie wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i zaspokoi podstawowe potrzeby klienta. Świadczenia te przyznawane były w formie:

- zasiłków stałych, okresowych i celowych w formie bonów, które mogą być realizowane na zakup różnego rodzaju towarów z wyłączeniem alkoholu i wyrobów tytoniowych,
- pomocy warunkowej:
 - na leki – wypłata zasiłku następowała z zaliczki w TPPS, a zakup leków dokonywany był bezpośrednio przez pracownika socjalnego,
 - na bieżące wydatki mieszkaniowe – zwrot klientowi po okazaniu dowodu wpłaty określonych sum na bieżące opłaty mieszkaniowe, zgodnie z zawartym porozumieniem. Istotnym elementem przyznawania pomocy warunkowej jest trening umiejętności gospodarowania środkami finansowymi oraz wyrobienie nawyku regularnego opłacania wydatków mieszkaniowych,
- posiłków wydawanych codziennie dla około **390** osób przez Jadłodajnie prowadzone przez organizacje pozarządowe na podstawie umowy „mały grant” oraz umów na dotacje zawieranych przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

JADŁODAJNIE	Liczba posiłków
Jadłodajnia Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta – koło katowickie ul. Bracka 18	30
Jadłodajnia Rzymo - Katolickiej Parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny Pl. Szramka 1	160
Jadłodajnia Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego ul. Jagiellońska 17	200
RAZEM:	390

2.4 Praca socjalna dla różnych grup podopiecznych

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej nadal pracują w ramach czterech specjalizacji:

- **osób starszych i niepełnosprawnych** – podejmowane działania są nakierowane na aktywizację społeczną osób, które ze względu na wiek, chorobę i/lub niepełnosprawność nie mogą samodzielnie realizować swoich potrzeb życiowych oraz tworzenie sieci wsparcia, która umożliwi pomoc tym osobom w funkcjonowaniu w środowisku. Ze względu na stale rosnącą populację osób starszych i niepełnosprawnych, wypracowywane są nowe formy pracy socjalnej, zapobiegające zjawisku wykluczenia społecznego. W szczególnie trudnych okresach dla osób starszych, takich jak zima i lato pracownicy socjalni dodatkowo monitorują środowiska osób starszych.
- **osób bezrobotnych** – w stosunku do tej grupy klientów, praca pracowników socjalnych polega na podejmowaniu działań aktywizujących zawodowo i społecznie w celu zwiększenia szans klienta na podjęcie zatrudnienia. Nadal kontynuowana jest współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Katowicach w zakresie aktywizacji zawodowej klientów Ośrodka.
- **rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi** – założeniem pracy w tej specjalizacji jest zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci. Dotychczas wypracowane standardy oraz zdobyte doświadczenie pozwalają na systemowe podejście do pracy z rodziną. Jej celem jest udzielenie pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu występujących w rodzinie problemów i niwelowaniu istniejących zaniedbań. Cel ten realizowany jest zarówno poprzez indywidualną pracę socjalną, jak i formy grupowe. W sytuacjach zagrożenia dobra i bezpieczeństwa dziecka podejmowane są działania interwencyjne przy współudziale Policji, Sądu i Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
- **rodzin zastępczych, naturalnych oraz usamodzielnianych wychowanków** – praca socjalna ukierunkowana jest głównie na wspieranie rodziny zastępczej w pełnionej przez nią roli. Z młodymi osobami opuszczającymi placówki lub rodziny zastępcze prowadzona jest praca, której celem jest umożliwienie samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

Dzięki wysokiemu poziomowi prowadzonej metodyki pracy socjalnej możliwe jest aktywne włączenie w rozwiązywanie swoich problemów dużej liczby osób i rodzin. W 2019 r. wykonano następujące formy pracy socjalnej dla **4 720** rodzin:

FORMA PRACY SOCJALNEJ*	LICZBA
Kontakty z rodziną (wizyta, interwencja kryzysowa, odwiedziny, organizacja wolnego czasu)	4882
Kontakty z instytucjami (załatwianie dokumentu tożsamości, spraw w biurach, współpraca ze służbami porządkowymi itp.)	542
Współpraca z innymi organizacjami (wystąpienia o pomoc do organizacji charytatywnych, organizacja umieszczenia w DPS, współpraca z pracownikami socjalnymi innych instytucji)	277
Funkcjonowanie rodziny (rozładowywanie konfliktów rodzinnych, kontakty z rodziną zewnętrzną, resocjalizacja)	83
Alimenty (pomoc w załatwieniu alimentów, odnalezienie opiekuna prawnego, przygotowanie i wniesienie sprawy o alimenty, reprezentowanie w instytucjach prawnych)	12
Świadczenia ZUS i pokrewne (przygotowanie i wniesienie sprawy o świadczenia emeryt-rent., pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności)	38
Zaopatrzenie (dostarczanie żywności, leków, opału, innych przedmiotów)	9
Zakupy (żywności, leków, środków higieny osobistej, opału, innych przedmiotów)	46
Usługi (załatwianie usług hydraulicznych, RTV, napraw sprzętu domowego, organizacja pomocy usługowej przez organizacje pozarządowe)	362
Żywnienie (załatwianie żywienia w szkole, zakładzie pracy)	350
Mieszkanie (załatwianie ubezpieczenia mieszkania, sprzętów, zamiany mieszkania, przeprowadzki, pomoc w uzyskaniu lokalu socjalnego)	473
Kontakty z otoczeniem (kontakty z klubami seniora, nawiązywanie kontaktów z sąsiadami, kreowanie kontaktów społecznych)	689
Praca (pomoc w podjęciu pracy zarobkowej, współpraca z zakładem pracy)	169
Oświata (współpraca ze szkołą, załatwianie żłobka, przedszkola, douczanie dzieci, umieszczenie w Domu Dziecka)	123
Czas wolny (załatwianie kolonii, wakacji w miejscu zamieszkania, zimowiska)	191
Opieka medyczna w miejscu zamieszkania (załatwianie wizyty lekarza, współpraca ze służbami medycznymi, współpraca z placówkami zwalczającymi uzależnienia)	270
Współpraca ze szpitalami (organizacja umieszczenia w szpitalu, organizacja pobytu w szpitalu, odwiedziny)	41
Poradnictwo specjalistyczne (organizacja ogólnych porad prawnych, pedagogicznych, pomocy psychologicznej, porady indywidualne)	631
Inne formy pracy socjalnej	4572

* podział na kategorie oraz opisy do kategorii są zgodne ze słownikiem centralnym znajdującym się w systemie komputerowym Pomost Std. dystrybuowanym przez MRPiPS.

2.5 Porady prawne

W Terenowych Punktach Pomocy Społecznej pełnią dyżury konsultanci ds. prawnych prowadząc poradnictwo prawne dla podopiecznych w zakresie wymienionym w ustawie o pomocy społecznej tj. w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. W tym zakresie udzielają również porad prawnych pracownikom socjalnym w indywidualnych sprawach.

W 2019 roku udzielono łącznie porad:

Indywidualne konsultacje prawne dla podopiecznych w zakresie :	Liczba porad w 2019 r.
Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (rozwoły i podział majątku, sprawy o ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, przemocy w rodzinie, ustalenie alimentów)	37
Zabezpieczenia społecznego (sprawy związane ze stosunkiem pracy, pozwy i odwołania do ZUS)	12
Ochrony praw lokatorów (dotyczące spraw mieszkaniowych, eksmisji, uzyskania tytułu prawnego do lokalu, najmu i podnajmu)	12
Konsultacje w środowisku	1
Razem:	62

W 2019 roku udzielono 8 indywidualnych konsultacji prawnych dla pracowników Ośrodka m.in. w sprawach z zakresu prawa rodzinnego. Konsultacje te dotyczyły ogólnie problemów ze stosowaniem prawa i problemów podopiecznego - do wykorzystania przez pracowników w ramach pracy socjalnej (zgodnie ze stosowanym dotychczas opisem usług). Konsultacje dla pracowników socjalnych, dotyczące prowadzonego przez nich postępowania i dotyczące poszczególnych kwestii związanych z tym postępowaniem są uwzględniane w innym typie usług.

2.6 Realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym – Podprogramu 2018 i Podprogramu 2019 (FEAD)

W okresie od stycznia do czerwca 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla Instytucji Pośredniczącej i beneficjentów biorących udział w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym kontynuował wydawanie skierowań do Podprogramu 2018 (FEAD) osobom, które spełniały kryteria ww. programu. Realizacja Podprogramu 2018 obejmowała okres sierpień 2018 roku – czerwiec 2019 roku. W 2019 roku do Podprogramu 2018 wydano **218** skierowań dla **441** osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w ramach Podprogramu 2018 wydawał skierowania do następujących organizacji:

- Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej z siedzibą przy Al. Korfantego 84a. Punkt wydawania żywności mieści się w Katowicach przy ul. 1-go Maja 24,
- Caritasu Archidiecezji Katowickiej, który podpisał umowy na realizację Podprogramu 2018 z :
 - Parafią św. Szczepana, ul. Ks. Markiecki 89,
 - Parafią Wniebowzięcia MP Różańcowej, ul. Zadole 36,
 - Parafią Wniebowzięcia NMP, ul. Graniczna 26,
 - Parafią św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Mikołowska 32,
 - Parafią św. Ludwika IX Króla i Wniebowzięcia NMP, ul. Panewnicka 76,
 - Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego ul. Sienkiewicza 23.

W sierpniu 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach rozpoczął wydawanie skierowań do Podprogramu 2019 dla osób spełniających kryteria określone w wytycznych do ww. programu. W okresie od sierpnia do końca grudnia 2019 roku do Podprogramu 2019 wydano **1 012** skierowań dla **2 124** osób. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w ramach Podprogramu 2019 wydawał skierowania do następujących organizacji:

- Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej z siedzibą przy Al. Korfantego 84a. Punkt wydawania żywności mieści się w Katowicach przy ul. 1-go Maja 24,
- Caritasu Archidiecezji Katowickiej, który podpisał umowy na realizację Podprogramu 2019 z :
 - Parafią Wniebowzięcia MP Różańcowej, ul. Zadole 36,
 - Parafią Wniebowzięcia NMP, ul. Graniczna 26,
 - Parafią św. Apostołów Piotra i Pawła, ul. Mikołowska 32,
 - Parafią św. Ludwika IX Króla i Wniebowzięcia NMP, ul. Panewnicka 76,
 - Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego ul. Sienkiewicza 23.

Zgodnie z aktualizacją Wytycznych Instytucji Zarządzającej (MRPiPS) dla Instytucji Pośredniczącej i beneficjentów dotyczące działań realizowanych w ramach Podprogramu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 z dnia 13 sierpnia 2019 roku termin rozpoczęcia realizacji dystrybucji artykułów spożywczych w ramach Podprogramu 2019 został przesunięty na grudzień 2019 r. i potrwa do końca lipca 2020 r.

2.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu pomocy środowiskowej.

Rok	Liczba mieszkańców Katowic (dane z GUS) stan na koniec roku	Liczba rodzin, które zgłosiły się o pomoc do Ośrodka	Liczba osób w tych środowiskach	% mieszkańców Katowic objętych pomocą
2015	281 374	9 657	24 142	8,58
2016	277 827	9 246	23 115	8,32
2017	274 396	9 094	22 735	8,28
2018	271 256	8 640	21 600	7,96
2019	268 377	8 514	21 285	7,93

* liczba mieszkańców Katowic zameldowanych na pobyt stały – stan na dzień 31.12.2019 r.

III. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ

Współpraca samorządu ze społecznością lokalną stanowi jeden z elementów „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021”. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest zwiększenie partycypacji obywatelskiej mieszkańców i roli organizacji pozarządowych w realizowaniu polityki społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizował „Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na 2019 rok” koordynowany przez Wydział Polityki Społecznej a w szczególności Pełnomocnika Prezydenta ds. Organizacji Pozarządowych. Podstawowym celem programu jest stworzenie koalicji na rzecz pracy w środowisku i wokół społecznych problemów, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie i wdrażanie pracy wolontaryjnej i zespołowej, inicjowanie lokalnych prospołecznych akcji i wydarzeń.

Na podstawie art. 19b ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r., poz. 688) mieszkańcy miasta Katowice mają prawo do złożenia wniosku o realizację zadania publicznego miasta Katowice w zakresie inicjatywy lokalnej. W 2019 roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach wpłynęło **19** inicjatyw lokalnych, z których **14** zostało pozytywnie ocenionych, a **12** zrealizowanych przez Ośrodek przy współpracy z wnioskodawcami. Były to następujące inicjatywy: „Wesołego Alleluja – Wielkanoc na Bagnie”, „Weź sąsiada na Wigilię – tam się spotka familijo. Boże Narodzenie na Bagnie”, „Dzień Dziecka w Piotrowicach”, „Dzień Sąsiada w Piotrowicach”, „Dzielnica Seniora - Zdrowo, bezpiecznie i solidarnie”, „I Festyn Pieczonego Kartofla”, „IV Święto Sąsiada na Kolistej”, „III Dzień Sąsiada na Wojciecha”, „Janów i Nikiszowiec zaprasza na Jarmark i Odpust”, „Wigilia dla Seniorów” oraz „Podwórkowy zawrót głowy – bawmy się razem. Wakacje na Bagnie”. Łączna wartość środków przeznaczonych na inicjatywy zrealizowane w 2019 roku przez Ośrodek we współpracy z wnioskodawcami wyniosła **126 300,00 zł**.

3.1 Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie społecznej i zawodowej readaptacji osób w trudnej sytuacji życiowej

Współpraca ze społecznością lokalną w zakresie readaptacji osób w trudnej sytuacji życiowej realizowana była w ramach Programów Aktywności Lokalnej, których głównym celem było podniesienie poziomu aktywności mieszkańców oraz instytucji lokalnych na rzecz samodzielnego rozwiązywania ważnych, zdiagnozowanych problemów społecznych, dotyczących m.in. osoby korzystające z pomocy MOPS, zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. W ramach projektu „Damy radę ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowane były: **Program Aktywności Lokalnej w Wełnowcu – Józefowcu i Dębie** i **Program Aktywności Lokalnej w Zawodziu**. Ponadto w 2019 roku realizowane były projekty dzielnicowe, skupiające społeczności lokalne w formie centrów społecznościowych m.in. projekt: „**Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu**”, „**Centrum Społecznościowe „SZOPKI” w Szopienicach**”, „**Centrum Społecznościowe - „Nasze Załęże”**”, „**Bogucice – moje miejsce na ziemi**”, „**Centrum Społecznościowe w Śródmieściu – I etap**”, „**Katowice miasto otwarte – organizowanie społeczności lokalnej**”. W 2019 roku realizowano także programy aktywności lokalnej dedykowanej ściśle określonej grupie beneficjentów tj. seniorom w ramach projektu „**Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego**”, w ramach którego realizowano programy aktywności lokalnej w dzielnicach

Nikiszowiec-Janów, Bogucicach, Zawodziu, Załężu, Śródmieściu i Szopienicach oraz dla osób niepełnosprawnych w ramach projektu „Katowice Miasto Otwarte -Rozwój Usług Społecznych”. Więcej informacji na ww. temat w rozdziale XVIII.

3.2 Dotowanie zadań pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione

W 2019 roku Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice prowadził dotowanie zadań z pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione.

3.3 Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1986 z późn. zm.)

Lp.	Podmiot niepubliczny	Zadanie	Liczba uczestników	Wykonanie za I-XII.2019 r. (w zł)
PROWADZENIE SZKOLEŃ DLA KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE ORAZ GRUPY WSPARCIA DLA FUNKCJONUJĄCYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH			19	29 160,00
1	Stowarzyszenie na Rzecz Rodziny i Zastępczego Rodzicielstwa „Nowy Dom”, Siemianowice Śl. ul. Jaworowa 2	Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i zawodowe oraz grupy wsparcia dla funkcjonujących rodzin zastępczych*	19	29 160,00

*po zakończeniu szkolenia, osoby biorą udział w spotkaniach w ramach grupy wsparcia

Lp.	Podmiot niepubliczny	Zadanie	Liczba miejsc	Wykonanie za I-XII 2019 r. (w zł)
POMOC OSOBOM ZABURZONYM			20	6 144,08
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Przygotowywanie i dowożenie gorących posiłków do Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Brata Alberta 4	20	6 144,08

Ponadto na podstawie ustawy prawo zamówień publicznych świadczone są usługi na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Podmiot	Nazwa projektu	Wykonanie za I-XII 2019 r. (w zł)
USŁUGI NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ		1 875 743,91
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Dzienny pobyt dzieci powyżej 6. roku życia, młodzieży i osób niepełnosprawnych	297 336,50
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Gimnastyka korekcyjna	40 978,10
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	101 023,26
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Świadczenie poradnictwa psychologicznego dla dzieci i młodzieży korzystających z usług lub ich rodzin i prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci i młodzieży korzystających z usług	6 403,07

Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Dzienny pobyt dzieci powyżej 6. roku życia, młodzieży i osób niepełnosprawnych	547 043,94
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Gimnastyka korekcyjna	35 076,59
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	358 587,72
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Świadczenie poradnictwa psychologicznego dla dzieci i młodzieży korzystających z usług lub ich rodzin i prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci i młodzieży korzystających z usług	6 545,39
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Gimnastyka korekcyjna	24 700,12
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Hipoterapia	151 496,60
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Logorytmika	89 030,03
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Stymulacja rozwoju neuroruchowego przy użyciu sprzętu MASTER	126 684,00
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	45 807,84
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Świadczenie poradnictwa psychologicznego dla dzieci i młodzieży korzystających z usług lub ich rodzin i prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci i młodzieży korzystających z usług	45 030,75

3.4 Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych

Wolontariat	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Liczba wolontariuszy	155	110	89	55	65	78	98
Liczba godzin pracy wolontariuszy	5224,5	2945,5	2464,5	2291	3094,75	3015,75	2995,5

W 2019 roku liczba osób pracujących w ramach wolontariatu uległa zwiększeniu w stosunku do roku 2018. Liczba godzin przepracowanych przez Wolontariuszy uległa natomiast zmniejszeniu

Zadanie	Liczba wolontariuszy	Liczba godzin pracy wolontariuszy
Wolontariat na rzecz dzieci i młodzieży		
Świetlice Specjalistyczne	19	400,25
Kluby Młodzieżowe	3	218,75
PAL-W w ramach projektu "Damy radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach"	40	1145,5
Program „Słonecznik”	8	149,25
Program Katowice Miasto Otwarte - Organizowanie Społeczności Lokalnej	6	286
RAZEM:	76	2 199,75
Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych		
Program „Słonecznik „ - Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	17	601
Program Aktywności Lokalnej - Bogucice moje miejsce na ziemi	3	42
RAZEM:	20	643
Wolontariat na rzecz osób dotkniętych problemem przemocy		
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	1	124
RAZEM:	1	124
Wolontariat na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi		
Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego	1	28,75
RAZEM:	1	28,75

Wolontariat daje możliwość pozyskania dodatkowych środków w postaci świadczenia usług na rzecz podopiecznych i Ośrodka. Szacunkowy koszt wolontariatu wynosi **57 421,64 zł.** (Jako podstawę kalkulacji przyjęto: dla wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży, osób dotkniętych problemem przemocy – średnią godzinową stawkę pracownika socjalnego zatrudnionego w terenie 19,69 zł; dla wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, osób bezdomnych – średnią godzinową stawkę opiekuna 17,92 zł; dla wolontariatu w postaci prac administracyjno-biurowych – średnią godzinową stawkę referenta 16,70 zł).

3.5 Darowizny na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał **dary rzeczowe**, m. in. artykuły spożywcze, środki czystości, artykuły higieniczne, kosmetyki, artykuły szkolne, kołdry, ubrania, lodówka, buty sportowe, rękawice piłkarskie, gry na XBOX, bilety wstępu do Jump City, Nibylandii, kina, przejazd „Elką” w Parku Śląskim – na łączną kwotę **33 487,24 zł.**

3.6 Darowizny na rzecz klientów Ośrodka

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach pośredniczy w przekazywaniu osobom potrzebującym używanych mebli, artykułów gospodarstwa domowego oraz innych elementów wyposażenia mieszkania. Osoby chętne zgłaszają do Ośrodka używane, ale jeszcze dobre i sprawne rzeczy, które chcą przekazać dla osób potrzebujących takiej pomocy, a Ośrodek pośredniczy w przekazywaniu i transporcie tych rzeczy osobom potrzebującym.

W 2019 roku przekazano nieodpłatnie na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej następujące sprzęty:

Realizacja darowizn na rzecz podopiecznych w 2019 roku	
Rodzaj darowizny	szt./kpl.
meble	94
wyposażenie mieszkania	6
artykuły gospodarstwa domowego	9
RAZEM:	109

3.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu współpracy Ośrodka ze społecznością lokalną.

Zakres współpracy:

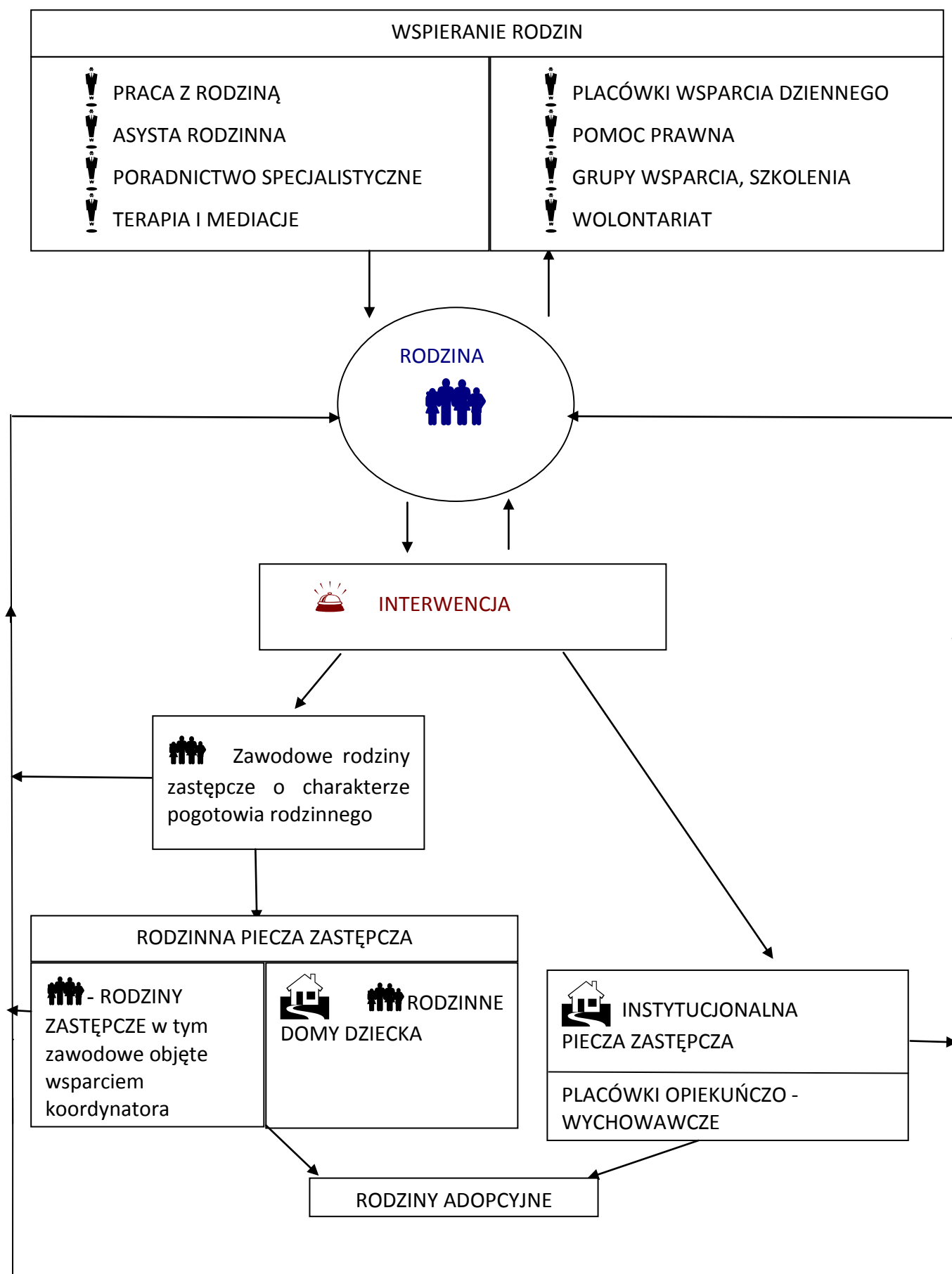
	2015	2016	2017	2018	2019
Poniesione wydatki na realizację współpracy z podmiotami niepublicznymi	7 373 048	6 827 655,73	5 049 809,73	2 113 530,64** w tym koszty projektów z 2018 roku 1 969 084,98	1 911 047,99
Liczba organizacji pozarządowych i innych podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	12 +1*	11	10	5	5
Liczba projektów	31 +1*	30	28	16	16
Średni koszt projektu	237 840,26	227 588,52	180 350,35	123 067,81	119 440,49

*dotyczy podmiotów niepublicznych nie będących organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U.2017 r. poz. 573 z późn. zm.)

** w styczniu 2018 roku zapłacono rachunki za usługi świadczone w grudniu 2017 r.

W 2019 roku zarówno liczba organizacji, którym zlecano zadania w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych, jak i liczba projektów, nie uległy zmianie. Widoczne zmiany w kwocie wydatków na realizację współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz średnim koszcie projektu to także efekt rosnącej liczby zadań/usług zleczanych organizacjom pozarządowym w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (zadania realizowane i finansowane ze środków będących w dyspozycji Wydziału Polityki Społecznej). W porównaniu do 2017 roku Wydział Polityki Społecznej przejął dotowanie m.in. takich zadań jak: pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym (prowadzenie dziennych domów pomocy społecznej), świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, pomoc osobom z rodzin dotkniętych przemocą. Opisany trend wpisuje się w systemowe rozwiązania wdrażane długofalowo na terenie miasta Katowice mające na celu wzrost partycypacji podmiotów trzeciego sektora w realizacji zadań z zakresu polityki społecznej. Docelowo wszystkie zadania zleczane organizacjom pozarządowym w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych mają być dotowane na podstawie konkursów ogłaszanych zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

IV. SYSTEM POMOCY DZIECKU I RODZINIE

Wspieranie rodziny stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021. Celem strategicznym jest tworzenie systemu pomocy dziecku i rodzinie, pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych. Na system opieki dla tej kategorii klientów, na który w roku 2019 r. wydatkowano kwotę **16 197 701,20 zł** składa się:

4.1 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych

4.1.1 Praca socjalna z rodziną

Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej, których działania w omawianym obszarze są nakierowane na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych dzieci. Ponadto prowadzona jest również praca z rodzinami zastępczymi, naturalnymi oraz usamodzielnianymi wychowankami. Działania pracowników - koordynatorów mają w tym przypadku na celu diagnozę sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, rozpoznanie nieprawidłowości w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej oraz wynikających z tego problemów opiekuńczo – wychowawczych. W odniesieniu do rodzin naturalnych, praca socjalna ma na celu przygotowanie rodziny do ponownego podjęcia opieki nad dzieckiem.

W ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym udzielało pomocy i wsparcia również **26** koordynatorów (szczegółowe informacje w sprawozdaniu organizatora rodzinnej pieczy zastępczej).

4.1.2 Asysta rodzinna

W 2019 roku Ośrodek kontynuował realizację specjalistycznej pracy socjalnej w zakresie asysty rodzinnej. Realizacja zadań z zakresu asysty rodzinnej stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby korzystających z pomocy Ośrodka mieszkańców Katowic. Celem świadczenia usługi jest poprawa sytuacji życiowej rodzin w trudnej sytuacji rodzinnej, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich. Adresaci usługi to rodziny, w których dominującym problemem są trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi, gotowe do rozwiązywania swojej trudnej sytuacji i współpracujące z pracownikiem socjalnym, posiadające zasoby pozwalające rozwiązać zidentyfikowane problemy przy wykorzystaniu posiadanych możliwości i zasobów, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym oraz umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Usługa w zakresie asysty rodzinnej była realizowana na terenie miasta Katowice przez **27** odpowiednio przygotowanych pracowników Ośrodka. Pracownicy realizujący zadania z zakresu asysty rodzinnej objęli wsparciem **266** rodziny, w tym **43** rodziny w ramach projektu pozakonkursowego „Damy radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, **40** rodzin z projektu „Ramię w ramię” realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020, **23** rodziny w ramach projektu Centrum Animacji Młodzieżowej oraz **160** rodzin, wobec których usługę świadczą asystenci, których wynagrodzenie było finansowane w 2019 roku dzięki środkom pozyskanym z MRPiPS (zrefundowane wynagrodzenia 19 zatrudnionych w ramach etatów gminnych pracowników realizujących zadania z zakresu asysty rodzinnej w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”). W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku odbyło się **549** zespołów ds. pracy z osobą/rodziną. Asystenci rodziny uczestniczyli również w **79** grupach roboczych ds. przemocy w rodzinie.

Realizacja usługi asystenta rodziny w 2019 roku

Liczba rodzin, które rozpoczęły usługę z zakresu „Asysty rodzinnej” w 2019 r.	Liczba rodzin planowanych do kontynuacji usługi z zakresu „Asysty rodzinnej” w 2020 r.	Liczba rodzin (narastająco) w 2019 r. korzystających z usługi asystenta rodziny.
79	174	266

4.1.3 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców Katowic (bez względu na ich sytuację dochodową), rodzin w trudnej sytuacji życiowej, rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz dla młodzieży realizowane było przez psychologów, pedagoga, terapeutów oraz mediatorów Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii. Obejmowało ono diagnozowanie problemów osób/rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej. W ramach poradnictwa prowadzona była także psychoedukacja. Kontynuowano także prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.) w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej w ujęciu systemowym oraz mediacji.

Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne

Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne miało na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, w szczególności rodziców za własną sytuację życiową, adekwatne spostrzeganie swoich problemów, a także zmianę stylu wychowania dzieci i zwrócenie uwagi na ich indywidualne potrzeby, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodziców. Wsparcie w stosunku do młodzieży miało na celu wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości oraz naukę budowania celów życiowych poprzez wykorzystywanie własnych zasobów.

W okresie sprawozdawczym psycholog CPS udzielał także wsparcia i pomocy osobom zamieszkującym mieszkanie chronione przy ul. Łętowskiego 6a.

Liczba spotkań, podczas których udzielano wsparcia psychologiczno – pedagogicznego dla rodzin i osób w roku 2019.	587
Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia psychologiczno – pedagogicznego w roku 2019.	159
Łączny wymiar godzin udzielonego wsparcia w roku 2019.	745

Poradnictwo specjalistyczne realizowane było również w ramach „Treningu Umiejętności Rodzicielskich”.

Program „Trening Umiejętności Rodzicielskich (TUR)”

Trening to cykl warsztatów związanych z podnoszeniem kompetencji rodzicielskich. Warsztaty kierowane były do rodziców, którzy w trakcie wychowywania dzieci napotykają na szereg trudności. Trudności te dotyczą zarówno porozumiewania się z dzieckiem, jak i egzekwowania ustalonych zasad, rozwiązywania pojawiających się konfliktów czy problemów wychowawczych. Warsztaty przeznaczone były też dla tych rodziców, którzy nie radzą sobie z własnymi emocjami pojawiającymi się w kontakcie z dzieckiem i których metody wychowawcze okazały się nieskuteczne albo nieprawidłowe. Spotkania odbywały się w systemie indywidualnym.

Liczba uczestników programu w roku 2019.	9
Liczba godzin programu w roku 2019.	28
Liczba spotkań w ramach programu w roku 2019.	28

4.1.4 Terapia

Psychoterapia jest celowym i planowanym oddziaływaniem psychologicznym, zmierzającym do złagodzenia lub usunięcia objawów, z którymi pojawia się klient lub (i) do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierającym dążenia osoby lub rodziny do zdrowia i rozwoju. Słowo „psychoterapia” oznacza „troskę o duszę lub bycie drugiego człowieka”. Celem psychoterapii jest zmniejszenie nasilenia objawów zaburzeń psychicznych lub ich usunięcie, wspomaganie, ochrona i stabilizacja zdrowia psychicznego, przepracowanie różnego rodzaju kryzysów i trudności, przywrócenie zdolności do przeżywania i umiejętności cieszenia się życiem, rozwój osobowości pacjenta w kierunku lepszej realizacji swoich celów życiowych, poszerzenie świadomości dotyczącej własnego funkcjonowania, poprawa jakości życia.

W okresie sprawozdawczym realizowane były działania z zakresu wsparcia psychoterapeutycznego w formie psychoterapii indywidualnej, rodzinnej i psychoterapii par.

Liczba osób biorących udział w terapii w roku 2019.	104
Liczba przeprowadzonych sesji terapeutycznych w roku 2019.	1496
Liczba godzin przeprowadzonych sesji terapeutycznych w roku 2019.	1559

4.1.5 Mediacje

Mediacje dają możliwość wspólnego rozwiązania sporu przez strony, bez narzucania im rozwiązań, które nie zawsze są zgodne z ich potrzebami. Biorąc udział w mediacji strony mają możliwość przedstawić fakty z własnej perspektywy, wyrazić swoje obawy i uczucia, a przede wszystkim decydować w swojej sprawie i o sobie. Mediacje prowadzone są w sprawach rodzinnych oraz rozwodowych i separacyjnych oraz konfliktów sąsiedzkich. Mediacje prowadzili mediatorzy wpisani na listę mediatorów przy Sądzie Okręgowym w Katowicach, uprawnionych do prowadzenia mediacji w sprawach rodzinnych.

Liczba osób biorących udział w mediacjach w roku 2019.	23
Liczba godzin mediacji w roku 2019.	28
Liczba spotkań dotyczących mediacji w roku 2019.	26

4.1.6 Wolontariat

Pomoc dzieciom i młodzieży w ramach programu „Słonecznik”

W 2019 roku udzielano wsparcia dzieciom i młodzieży mającym problemy w nauce poprzez organizację wolontariatu w formie bezpłatnych korepetycji. Wsparciem objęte były dzieci będące mieszkańcami Katowic, uczęszczające do szkół podstawowych, których rodzice korzystali ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach oraz wyrazili zgodę na udzielanie korepetycji ich dzieciom.

W okresie sprawozdawczym pomocy dzieciom w postaci bezpłatnych korepetycji w miejscu ich zamieszkania udzielało **8** wolontariuszy.

Łączna liczba dzieci, które wzięły udział w programie w roku 2019.	10
Łączna liczba wolontariuszy, którzy wzięli udział w programie w roku 2019.	8
Łączna liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy w roku 2019.	150

4.2 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy prorodzinne

4.2.1 Rodziny zastępcze

Jedną z form opieki zastępczej o charakterze prorodzinnym są rodziny zastępcze, do których zaliczamy:

- rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem,
- rodziny zastępcze niezawodowe,
- rodziny zastępcze zawodowe.

Rodzina zastępcza może być objęta wsparciem i pomocą pracownika socjalnego w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo - wychowawczych. Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej udzielana jest pomoc pieniężna.

liczba rodzin zastępczych	ogółem narastająco
	340
w tym:	
▪ spokrewnionych	216
▪ niezawodowe, zawodowe	125
liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	476
w tym:	
▪ w rodzinach spokrewnionych	276
▪ w rodzinach niezawodowych, zawodowych	200

* jedna rodzina zastępcza pełni równocześnie funkcję rodziny niezawodowej i spokrewnionej

* jedna rodzina zastępcza ujęta jako rodzina zastępcza zawodowa i niezawodowa

	łączna wartość (w zł)
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	4 458 722,28
Jednorazowe świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	24 496,08
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	85 927,53

* z pomocy w formie dofinansowania do wypoczynku skorzystało 139 dzieci z rodzin zastępczych

W 2019 roku ustanowionych przez sąd zostało **21** nowych rodzin zastępczych. Liczba dzieci w nich umieszczonych wyniosła łącznie **24**.

Zarówno rodzinom zastępczym, jak i rodzicom naturalnym dzieci oferowana jest praca socjalna w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej, specjalistyczne poradnictwo, w tym prawne, psychologiczne, terapeutyczne i pedagogiczne w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii oraz w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Rodziny informowane są o działających organizacjach i stowarzyszeniach pozarządowych.

Zawodowe rodziny zastępcze:

Zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, realizując funkcje interwencyjne, zapewniają dzieciom krótkoterminową opiekę zastępczą w sytuacji kryzysu rodziny naturalnej, do czasu unormowania sytuacji życiowej ich rodziny.

Celem pracy pogotowia rodzinnego jest umożliwienie dziecku powrotu do rodziny naturalnej. W trakcie pobytu dziecka zapewnia się utrzymanie i umacnianie więzi z rodziną naturalną. Kontakty rodziców i krewnych z dziećmi, mają także na celu korektę zachowań i postaw wychowawczych rodziny naturalnej. Dlatego ważnym elementem w pracy pogotowia rodzinnego jest stały kontakt z pedagogiem i psychologiem. W przypadku braku możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej, poszukuje się możliwości umieszczenia dziecka w długoterminowej rodzinie zastępczej lub adopcyjnej.

Osoby pełniące zadania pogotowia rodzinnego otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie. W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. pogotowiom rodzinnym wypłacono wynagrodzenia na łączną kwotę **218 096,19 zł**.

W okresie sprawozdawczym tj. od stycznia do grudnia 2019 r. na terenie Katowic działały **3** pogotowia rodzinne, które łącznie zapewniały **9** miejsc. Na dzień 31 grudnia w pogotowia rodzinnych przebywało łącznie **15** dzieci.

Zawodowym rodzinom zastępczym przysługuje rocznie 30 dni kalendarzowych przerwy w sprawowaniu pieczy zastępczej. W czasie urlopu zawodowej rodziny zastępczej oraz w innych szczególnych sytuacjach dzieci pozostają pod opieką rodzin pomocowych. W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. wypłacono z tego tytułu wynagrodzenia dla rodzin pomocowych na łączną kwotę **22 031,96 zł**.

Ponadto zawodowa rodzina zastępcza, w której przebywa więcej niż 3 dzieci, ma prawo do pomocy w opiece nad dziećmi i prowadzeniu gospodarstwa domowego. W tym celu zawarto umowy zlecenia z **13** osobami. Osobom tym w okresie od stycznia do grudnia 2019 r. wypłacono wynagrodzenia na łączną kwotę **184 694,80 zł**.

Dzieci w pogotowia rodzinnych:

	liczba dzieci w pogotowia rodzinnych w okresie sprawozdawczym	w tym dzieci nowopryjęte	podstawa umieszczenia dziecka w pogotowiu rodzinnym – liczba dzieci umieszczonych w okresie sprawozdawczym – dotyczy dzieci nowopryjętych		
			na podstawie postanowienia sądu	w tym: zmiana z opieki instytucjonalnej na pogotowie rodzinne	w wyniku interwencji Policji
łącznie narastająco	28	9	7	0	2

Na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dzieci przebywających w pogotowiach rodzinnych, MOPS udziela pomocy pieniężnej w ramach zadań własnych powiatu.

Zawodowe rodziny zastępcze zapewniają dzieciom długoterminową opiekę zastępczą do czasu zakończenia pracy z rodziną naturalną i usamodzielnienia rodziny lub do czasu przysposobienia dziecka albo jego usamodzielnienia.

Osoby pełniące zadania zawodowej rodziny zastępczej otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie. W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. zawodowym rodzinom zastępczym wypłacono wynagrodzenia na łączną kwotę **262 880,93 zł**.

W 2019 r. jedna zawodowa rodzina zastępcza rozwiązała umowę i obecnie funkcjonuje jako niezawodowa rodzina zastępcza dla **1** dziecka. Ponadto przekształcono jedną niezawodową rodzinę zastępczą w rodzinę zastępczą zawodową. Zgłosiły się również dwie kolejne niezawodowe rodziny zastępcze, które zadeklarowały chęć przekształcenia i obecnie są w trakcie procesu kwalifikacyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. w Katowicach funkcjonowało **5** zawodowych rodzin zastępczych, w których przebywało **22** dzieci.

Koszt utrzymania dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych:

Rodzaj zawodowej rodziny zastępczej	łączna liczba miesięcy pobytu dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych	łączne wydatki na pomoc pieniężną na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, wraz z remontami i wynagrodzeniami za okres sprawozdawczy narastająco (ze składkami MOPS)	Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka
3 rodziny o charakterze pogotowia rodzinnego - 28 dzieci	208	552 652,49	2 656,98
6 zawodowych rodzin zastępczych - 30 dzieci	262	724 151,53	2 763,94

4.2.2 Wsparcie dla rodzin zastępczych

Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków

Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków z terenu Katowic realizowane było przez Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zatrudniający wysoko wykwalifikowaną kadrę merytoryczną psychologów i pedagoga. Obejmowało ono diagnozowanie problemów rodzin zastępczych, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

Poradnictwo specjalistyczne miało na celu wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu powierzonych im funkcji, wzmocnienie poczucia ich odpowiedzialności za wychowywanie dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, adekwatne spostrzeganie swoich problemów oraz problemów dzieci, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodzin zastępczych, podniesienie świadomości rodziny poprzez zwrócenie uwagi na indywidualne potrzeby jej członków. Rodzinom zastępczym udzielano również wsparcia w radzeniu sobie z pojawiającymi się kryzysami czy problemami. Poradnictwo w stosunku do młodzieży miało na celu wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości oraz naukę budowania celów życiowych poprzez wykorzystywanie własnych zasobów.

Liczba udzielonych specjalistycznych, indywidualnych porad psychologiczno – pedagogicznych dla rodzin zastępczych i wychowanków w nich umieszczonych w okresie I – XII 2019 r.	525*
Liczba osób, które skorzystały z porad psychologiczno – pedagogicznych w okresie I – XII 2019 r.	172*

*W okresie od stycznia do grudnia 2019r. psycholodzy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej prowadzili poradnictwo specjalistyczne dla zawodowych rodzin zastępczych oraz dla dzieci w nich umieszczonych, w ramach którego udzielono **17** porad dla **3** rodzin zawodowych. Łącznie poradnictwem specjalistycznym dla zawodowych rodzin zastępczych objętych zostało **8** osób.

W II, III i IV kwartale 2019 roku psycholodzy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej brali również udział w pięciu spotkaniach zorganizowanych dla rodzin zastępczych zawodowych i jednej rodziny niezawodowej, w których łącznie udział wzięło 16 osób z 8 rodzin zastępczych. Spotkania trwały łącznie 10 godzin i miały na celu omówienie bieżących problemów w funkcjonowaniu dzieci przebywających w rodzinach zastępczych tworzonych przez uczestników spotkań oraz rodziców tych dzieci, psychoedukację w wybranych aspektach dotyczących podopiecznych rodzin zastępczych, ustalenie oczekiwań uczestników wobec Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, omówienie kwestii administracyjnych oraz integrację środowiska rodzin zastępczych uczestniczących w spotkaniach. W 2020 roku planowana jest kontynuacja tej formy wsparcia.

Badania psychologiczne i pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze

W 2019 roku w ramach zapewnienia dziecku opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych, psycholodzy i pedagodzy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wykonywali badania psychologiczne i pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe. Na podstawie wyników badań sporządzana była opinia psychologiczno – pedagogiczna stanowiąca element całościowej oceny kandydatów.

Liczba opinii psychologiczno - pedagogicznych sporządzonych w okresie I – XII 2019 r.	32*
Liczba osób, którym wykonano badania psychologiczno – pedagogiczne w okresie I – XII 2019 r.	43

*W okresie sprawozdawczym wydane zostały 4 opinie psychologiczno – pedagogiczne, dotyczące 5 kandydatów (4 rodziny), sporządzone na podstawie badań psychologiczno – pedagogicznych przeprowadzonych pod koniec 2018 r.

Od stycznia do grudnia 2019 roku do koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zgłosiło się 68 kandydatów na rodziny zastępcze (47 rodzin), w tym 1 osoba (1 rodzina), która w czasie przeprowadzania procesu opiniowania była przez Sąd tymczasowo ustanowiona rodziną zastępczą oraz 1 osoba (1 rodzina), która w minionym okresie sprawozdawczym dwukrotnie starała się o ustanowienie jej rodziną zastępczą dla różnych dzieci. Ponadto 10 osób (6 rodzin) przed rozpoczęciem procesu opiniowania złożyło rezygnację z pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w związku z czym nie zostały poddane badaniom psychologiczno – pedagogicznym i nie została wydana opinia psychologiczno – pedagogiczna. Dodatkowo 1 osoba (1 rodzina) przed rozpoczęciem procesu opiniowania przeprowadziła się poza miasto Katowice bez podania takiej informacji koordynatorowi rodzinnej pieczy zastępczej. W przypadku jednej rodziny (2 osoby) jeden z małżonków zrezygnował z procedury opiniowania jeszcze przed jej rozpoczęciem, natomiast w przypadku drugiego, w związku z niestawieniem się na badania psychologiczno – pedagogiczne nie zostały one przeprowadzone i nie została wydana opinia psychologiczno – pedagogiczna. Dodatkowo 4 osoby (3 rodziny) zrezygnowały z pełnienia funkcji rodziny zastępczej w trakcie procesu opiniowania. W ich przypadku również nie zostały przeprowadzone badania psychologiczno – pedagogiczne i nie została wydana opinia psychologiczno – pedagogiczna. Ponadto 3 osoby (2 rodziny) po poddaniu się badaniom psychologiczno - pedagogicznym i sformułowaniu opinii psychologiczno – pedagogicznej, zadeklarowały, iż rezygnują ze starań o pełnienie funkcji rodziny zastępczej. Z informacji uzyskanych przez Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wynika, że najczęstszymi powodami rezygnacji kandydatów z procesu opiniowania były: chęć sprawowania opieki nad dzieckiem w formie powierzenia go w pieczę bez ustanawiania rodziny zastępczej, deklaracja przejęcia opieki nad dzieckiem przez jego dalszą rodzinę, zmiana miejsca zamieszkania kandydata oraz deklaracja możliwości przejęcia opieki nad dzieckiem przez rodziców naturalnych przy ich odpowiednim wsparciu.

W przypadku 4 osób (3 rodzin) w minionym okresie sprawozdawczym rozpoczęto proces opiniowania i przeprowadzono badania psychologiczno – pedagogiczne, opinia psychologiczno – pedagogiczna dotycząca kandydatów zostanie natomiast wydana w 2020 roku. Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wraz z psychologiem sporządzili opinię dotyczącą 3 kandydatów (2 rodziny), jednak z uwagi na krótki czas od ostatnich badań psychologiczno – pedagogicznych odstąpiono od ich ponownego przeprowadzania. W przypadku 2 osób (1 rodzina), które złożyły wniosek o przekształcenie ich z rodziny niezawodowej na zawodową, również odstąpiono od ponownego przeprowadzania badań psychologiczno – pedagogicznych

z uwagi na krótki czas od przeprowadzenia poprzednich, a opinia ich dotycząca zostanie sformułowana w kolejnym okresie sprawozdawczym.

Badanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej

W okresie od stycznia do grudnia 2019 roku psycholodzy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wykonywali badania psychologiczne rodzicom zastępczym pełniącym funkcję rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej. Na podstawie wyników badań sporządzana była opinia określająca predyspozycje i motywację rodziców zastępczych do dalszego pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej.

Liczba opinii dotyczących predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej sporządzonych w okresie I – XII 2019r.	71*
Liczba osób, którym wykonano badania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej w okresie I – XII 2019 r.	72

*W minionym okresie sprawozdawczym wydane zostały również 22 opinie (dotyczące 30 osób) na temat posiadania predyspozycji i motywacji, które sporządzone zostały na podstawie badań psychologicznych przeprowadzonych w 2018 roku.

W IV kwartale 2019 roku jedna osoba (1 rodzina) odmówiła poddania się badaniom psychologiczno – pedagogicznym w związku z czym nie było możliwe wydanie opinii psychologiczno – pedagogicznej.

Badanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zaprzyjaźnionej

W 2019 roku psycholodzy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wykonywali badania psychologiczne kandydatom zgłaszającym gotowość do pełnienia funkcji rodziny zaprzyjaźnionej i pomocowej. Na podstawie wyników badań sporządzana była opinia określająca predyspozycje i motywację kandydatów do pełnienia powyższej funkcji.

Liczba opinii dotyczących predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zaprzyjaźnionej sporządzonych w okresie I – XII 2019 r.	2
Liczba osób, którym wykonano badania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zaprzyjaźnionej w okresie I – XII 2019 r.	2

Spotkania wspierające dla rodzin zastępczych (grupa wsparcia)

Adresatami grupy wsparcia były rodziny zastępcze spokrewnione. Rodzice zastępczy mieli potrzebę uzyskiwania wsparcia psychologicznego i edukacji psychologicznej związanej ze specyfiką wychowywania dzieci w rodzinie zastępczej.

W 2019 roku odbywały się spotkania wspierające dla rodzin zastępczych spokrewnionych. Dawały one możliwość dalszego rozwoju nabytych kompetencji oraz dzielenia się swoim doświadczeniem związanym z rodzicielstwem zastępczym. Podejmowane w czasie spotkań zagadnienia wynikały z bieżących doświadczeń uczestników, które były wzbogacane o treści służące podniesieniu ich kwalifikacji oraz umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, jak również rozwojowi osobistemu. Spotkania były prowadzone przez psychologa i pedagoga Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Liczba osób, którym udzielono wsparcia w okresie I – XII 2019 r.	4
Liczba spotkań w okresie I – XII 2019 r.	7
Liczba godzin spotkań w okresie I – XII 2019 r.	14

Szkolenia dla kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (art. 44 pkt. 5) pracownicy merytoryczni Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej prowadzili szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej i nowo ustanowionych rodzin zastępczych spokrewnionych. Celem szkolenia było przygotowanie uczestników do pełnienia swojej funkcji, łatwiejszego radzenia sobie z problemami swoich wychowanków i jeszcze lepszego rozumienia ich potrzeb, a także nabycie wiedzy dotyczącej uregulowań prawnych pieczy zastępczej.

W 2019 roku przeprowadzono dwa grupowe szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i nowo ustanowionych rodzin zastępczych w ramach edycji wiosennej oraz jesiennej. W czasie trwania wiosennej edycji szkolenia, równolegle 3 osoby (3 rodziny), z uwagi na fakt, iż nie mogły uczestniczyć w zajęciach grupowych, zrealizowały je w formie spotkań indywidualnych.

Liczba osób, które wzięły udział w spotkaniach w ramach szkolenia indywidualnego w okresie I – XII 2019 r.	3
Liczba spotkań w ramach indywidualnego szkolenia w okresie I – XII 2019 r.	8
Liczba godzin spotkań szkoleń indywidualnych w okresie I – XII 2019 r.	16,25

Liczba osób, które wzięły udział w spotkaniach w ramach szkolenia grupowego w okresie I – XII 2019 r.	15*
Liczba spotkań w ramach grupowego szkolenia w okresie I – XII 2019 r.	16
Liczba godzin spotkań szkoleń grupowych w okresie I – XII 2019 r.	45,5

*W tym jedna osoba, która realizowała szkolenie w trybie indywidualnym i jednocześnie wzięła udział w jednym ze spotkań w ramach szkolenia grupowego.

W ramach jesiennej edycji szkolenia grupowego dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej i nowo ustanowionych rodzin zastępczych, w szkoleniu udział wzięło łącznie 6 uczestników (5 rodzin), z czego ukończyło je 5 osób (4 rodziny). Jedna osoba (1 rodzina) z uwagi na brak wystarczającej frekwencji na zajęciach grupowych, nie ukończyła szkolenia i będzie kierowana na kolejną jego edycję.

Ponadto w styczniu 2019 roku zgodnie z założeniami programu „Szkolenia dla kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze” w ramach II edycji szkolenia zrealizowanego w 2018 roku (edycja jesienna), odbyły się spotkania z rodzinami uczestniczącymi w nim w miejscu ich zamieszkania. W okresie sprawozdawczym odbyło się 8 spotkań z 8 rodzinami zastępczymi spokrewnionymi (8 osób). Łączny czas trwania tych wizyt to 9 godzin. Dodatkowo w ramach I edycji szkolenia zrealizowanego w 2019 roku (edycja wiosenna), odbyło się również 7 spotkań z 7 rodzinami zastępczymi spokrewnionymi (8 osób) w ich miejscu zamieszkania. Łączny czas trwania tych wizyt wyniósł 8,5 godzin. Ponadto w ramach jesiennej edycji szkolenia grupowego przeprowadzonego w 2019 roku, w IV kwartale minionego roku odbyły się spotkania z 5 uczestnikami szkolenia (4 rodzinami) w ramach wizyt poszkoleniowych, trwających łącznie 4,75 godzin.

Szkolenia dla rodzin zastępczych

W I kwartale 2019 roku przez pracowników Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej przeprowadzone zostało badanie potrzeb szkoleniowych rodzin zastępczych. Na podstawie uzyskanych od nich informacji wyłoniono tematy szkoleń i sporządzono ich harmonogram na następne kwartały 2019 roku.

W II kwartale 2019 roku rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe oraz zawodowe wzięły udział w szkoleniu pt. „Mechanizmy uzależnienia i dopalacze”, organizowanym przy współpracy Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz Miejskiej Izby Wyrzeźwien i Ośrodka Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Katowicach. Spotkanie odbyło się w siedzibie placówki przy ul. Macieja 10 w Katowicach, a poprowadziła je instruktorka Terapii Uzależnień – Pani Ewa Załęczna. W szkoleniu udział wzięło 7 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej (łącznie 6 rodzin). Spotkanie poprowadzono głównie metodą wykładową, natomiast jego uczestnicy mieli również okazję włączyć się do grupowej dyskusji i zadawać pytania. Całość szkolenia zrealizowana została w ciągu 3 godzin zegarowych. Jego celem było głównie dostarczenie rodzinom informacji na temat substancji psychoaktywnych – działania środków odurzających, skutków ich stosowania, rozpoznawania symptomów świadczących o występowaniu problemu uzależnienia u dziecka. Rodziny zastępcze zostały zapoznane również z zagadnieniami związanymi z istotą uzależnienia oraz mechanizmami, jakie kierują osobami uzależnionymi od środków odurzających. Najwięcej uwagi skupiono na narastającym obecnie problemie dopalaczy. Spotkanie zakończyło się zapoznaniem uczestników z działalnością Izby Wyrzeźwien i Ośrodka Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Katowicach oraz oferowanymi przez w/w formami wsparcia.

W IV kwartale 2019 roku przez psychologów Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej przeprowadzone zostały dwa szkolenia dla spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych. W szkoleniu pt.

„Seksualność dzieci i młodzieży” udział wzięło 12 osób (10 rodzin) pełniących funkcję rodziny zastępczej zarówno spokrewnionej, niezawodowej jak i zawodowej. Szkolenie przeprowadzone zostało metodą warsztatową z elementami wykładu i trwało łącznie 5 godzin. Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z wiedzą na temat seksualności człowieka, rozwoju psychoseksualnego dziecka, popędu seksualnego oraz sposobów realizacji potrzeb seksualnych w różnych okresach rozwojowych, jak również jej usystematyzowanie. Rodziny miały także możliwość zapoznania się z kwestiami dotyczącymi zdrowia seksualnego, praw seksualnych, tożsamości płciowej oraz orientacji seksualnej. Ponadto uczestnicy mogli nabyć praktyczne umiejętności w zakresie prowadzenia rozmów z dzieckiem na temat seksualności, adekwatnego reagowania na zadawane przez nie pytania. W drugim szkoleniu organizowanym przez psychologów Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej w IV kwartale 2019 roku pt. „Niepełnosprawność i choroby dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej”, udział wzięło łącznie 11 osób (9 rodzin) ze spokrewnionych, niezawodowych oraz zawodowych rodzin zastępczych. Szkolenie prowadzone było metodą wykładowo – warsztatową i trwało 5 godzin zegarowych. Celem szkolenia było wzbogacenie wiedzy uczestników na temat rodzajów niepełnosprawności i chorób dziecka przebywającego w rodzinie zastępczej, przekazanie wiedzy dotyczącej wybranych aspektów niepełnosprawności i chorób umożliwiających wstępne rozpoznanie ich symptomów oraz wzmocnienie umiejętności pomocnych w radzeniu sobie z trudnościami wynikającymi z niepełnosprawności i chorób dziecka. Ponadto prowadzący przekazali rodzinom informacje o miejscach wsparcia i pomocy dla dziecka z niepełnosprawnością.

Inne działania

Dnia 10 maja 2019 roku z okazji III obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w Sali Teatralnej Pałacu Młodzieży w Katowicach odbyła się konferencja „Magia rodzicielstwa zastępczego”, przygotowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach we współpracy z Urzędem Miasta Katowice. Konferencja miała charakter otwarty i wzięło w niej udział ponad 150 osób, w tym dyrektorzy jednostek organizacyjnych, przedstawiciele ośrodków i instytucji zajmujących się pieczę zastępczą, przedstawiciele ościennych Ośrodków Pomocy Społecznej, Ośrodków Adopcyjnych, sądów, szkół, poradni psychologiczno-pedagogicznych, rodziny zastępcze oraz zainteresowani mieszkańcy Katowic. Podczas uroczystości 30 katowickich rodzin zastępczych otrzymało wyróżnienia w postaci listów gratulacyjnych od Prezydenta Miasta Katowice, upominków oraz kwiatów. Konferencję zaszczycili następujący prelegenci: Pani Adrianna Mazur (aspirant sztabowa, specjalista Zespołu Profilaktyki Społecznej Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Katowicach), Pani Sylwia Duch – Kozak (starszy kurator zawodowy ds. rodzinnych i nieletnich Sądu Rejonowego Katowice – Zachód) oraz Pani Izabela Karska (psycholog, andragog). Uczestnicy w trakcie konferencji mieli również okazję wysłuchać występów artystycznych, przygotowanych przez dzieci z katowickich rodzin zastępczych. Dla dzieci i młodzieży licznie przybyłych w tym dniu do Pałacu Młodzieży wraz z opiekunami przygotowano wiele atrakcji zapewnianych przez animatorów w Sali Marmurowej obiektu.

W dniu 15 października 2019 roku w ramach promowania idei rodzicielstwa zastępczego przedstawiciel rodzin zastępczych zawodowych oraz główny specjalista - psycholog Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach wzięli udział w audycji radiowej Radia eM „Dobry czas z radiem eM”. Program prowadziła Pani Aneta Kuberska - Bębas. Słuchacze w trakcie trwania programu mogli się dowiedzieć jak to jest być rodziną zastępczą w Katowicach, czym jest rodzina zastępcza jakie są rodzaje rodzin zastępczych, jakie warunki muszą spełniać kandydaci na rodzinę zastępczą, jakie trudności można napotkać będąc rodziną zastępczą oraz na jakie wsparcie mogą liczyć rodziny zastępcze w Mieście Katowice.

4.2.3 Usamodzielniani wychowankowie

Pełnoletni wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą lub placówki wymienione w art. 88 ustawy o pomocy społecznej mogą otrzymać:

- pomoc pieniężną na usamodzielnienie,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- pomoc na zagospodarowanie.

	Liczba osób narastająco	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie (w zł)	Łączna wartość (w zł)
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	29	29	4 565,57	132 401,43
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	156	1 156	515,17	595 538,71
Pomoc na zagospodarowanie	32	32	1 995,81	63 865,97

A ponadto wszyscy usamodzielniani wychowankowie korzystają z pomocy w formie pracy socjalnej, mającej na celu integrację ze środowiskiem i usamodzielnienie życiowe wychowanka.

Pomoc na usamodzielnienie udzielana jest na podstawie sporządzonego Indywidualnego Programu Usamodzielnienia. Program sporządza osoba usamodzielniana wraz z wyznaczonym opiekunem przy współudziale pracownika socjalnego lub koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

4.3 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy instytucjonalne

W ramach prowadzonej pracy socjalnej, w sytuacji diagnozowania poważnych problemów opiekuńczo – wychowawczych, pracownicy socjalni występują do sądu o wydanie stosownych zarządzeń opiekuńczych. W 2019 r. z takimi wnioskami wystąpiono w stosunku do 41 rodzin. Po wyczerpaniu możliwości udzielenia dziecku pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej, dziecko może zostać skierowane na pobyt całodobowy w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

4.3.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze

– w tym placówki typu socjalizacyjnego i interwencyjnego, zapewniają opiekę i wychowanie dzieciom, którym nie można zapewnić opieki w formach prorodzinnych z uwagi na zdiagnozowane specyficzne problemy, przejawiające się w postaci zaburzeń zachowania oraz brak miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Prowadzą zajęcia korekcyjne i kompensacyjne, rekompensujące brak wychowania w środowisku rodzinnym i przygotowujące do życia społecznego oraz pracę z rodzinami dzieci.

Zadaniem placówki opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego jest poszukiwanie możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub także poszukiwanie rodziny zastępczej lub rodziny adopcyjnej, która przejęłaby opiekę nad dzieckiem.

Na terenie miasta Katowice funkcjonują następujące placówki opiekuńczo-wychowawcze:

1. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Zakątek”;
2. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Stanica”;
3. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Tęcza”;
4. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1;
5. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2;
6. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3.

	Liczba wydanych dla dzieci skierowań w trybie interwencyjnym w 2019r.		Liczba wydanych dla dzieci skierowań w trybie socjalizacyjnym w 2019r.		Liczba zmienionych dla dzieci skierowań z trybu interwencyjnego na socjalizacyjny w 2019r.	
	z Katowic	spoza Katowic	z Katowic	spoza Katowic	z Katowic	spoza Katowic
Domy Dziecka	38	2	15	0	19	0

Ponadto w przypadkach, kiedy nie było możliwe skierowanie dziecka do odpowiedniej placówki opiekuńczo-wychowawczej z powodu braku miejsc w placówkach na terenie Katowic, wnioskowano do innych powiatów o wydanie skierowań do placówek położonych na terenie tych powiatów – na podstawie powyższych wniosków w 2019 roku umieszczono na terenie innych powiatów 2 dzieci.

Losy wychowanków w ww. placówkach w 2019 r. przedstawia tabela poniżej.

Liczba dzieci z Katowic, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze	
Ogółem	76
W tym biorąc pod uwagę powód zwolnienia:	
Dom rodzinny	28
Rodzina zastępcza	4
adopcja	14
Zakwalifikowanie do innej formy opieki, jakiej?	
Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna	2
Schronisko dla nieletnich	0
Dom Samotnej Matki	0
Inne np. pełnoletność	28

4.3.2 Dzieci poza rodziną naturalną

Ogólna liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną:

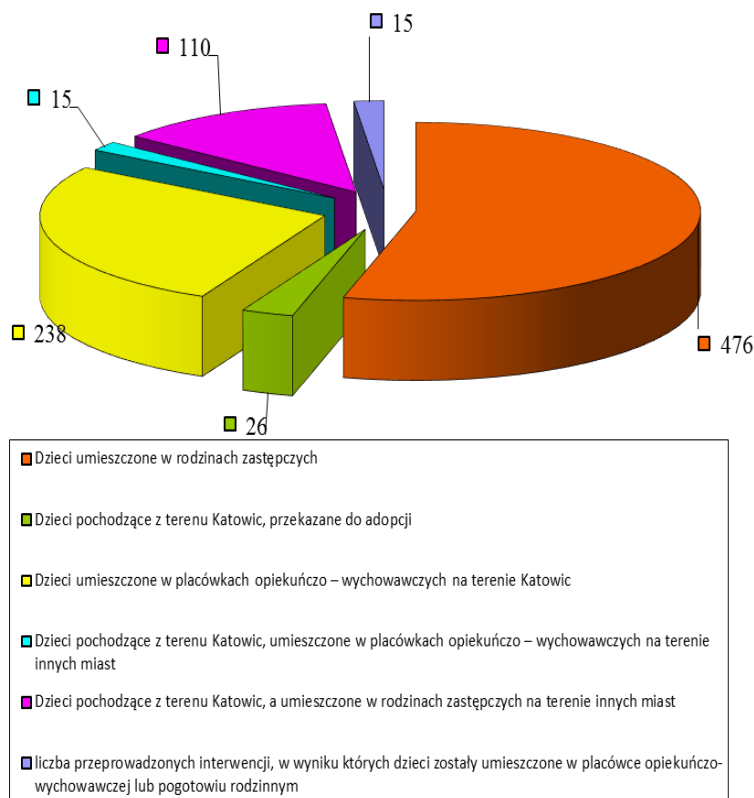
Formy prorodzinne

Dzieci przebywające w rodzinach zastępczych	476
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, przekazane do adopcji	26
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, a przebywające w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka na terenie innych miast	110
Razem	612

Formy instytucjonalne

Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Katowic	238
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, przebywające w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych miast	15
Razem	253

Po przeprowadzeniu 15 interwencji w placówce opiekuńczo – wychowawczej lub pogotowiu rodzinnym zostało umieszczonych 22 dzieci.

4.3.3 Dzieci w zakładach opiekuńczo - leczniczych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pokrywa koszt wyżywienia i zakwaterowania dzieci, które są pozbawione opieki rodziców i ze względu na stan zdrowia są umieszczone w zakładzie leczniczo-opiekuńczym. Koszt opłaty za jeden miesiąc wynosi nie mniej niż dwukrotna wartość najniższej emerytury. W okresie od stycznia do grudnia 2019 roku opłacany był pobyt i wyżywienie za **18** dzieci. Wydatki łącznie na ten cel wyniosły w okresie sprawozdawczym **404 249,50 zł**.

4.4 Pomoc dla dzieci i ich rodzin

4.4.1 Lokalna sieć Świetlic Specjalistycznych

Zadanie w części realizowane w ramach:

Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019r. działającego na podstawie Uchwały nr III/33/18 Rady Miasta Katowice z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 r.

• **ŚWIETLICE SPECJALISTYCZNE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** adresują swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat (w szczególnych sytuacjach dzieciom w wieku 5 lat lub powyżej 15 roku życia – do ukończenia nauki w szkole), wywodzącej się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Mają one na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny. W zakresie potrzeb bytowych zgodnie ze standardem usług obejmują zadania takie jak: pobyt dzieci w placówkach w godzinach popołudniowych, zapewniając wychowankom w tym czasie poczucie bezpieczeństwa i właściwe warunki do odpoczynku, życia społecznego i nauki przez 5 dni w tygodniu; wyżywienie składające się z dwóch posiłków dziennie.

Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m. in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa psychologiczno - pedagogicznego.

Nazwa, numer i adres Świetlicy	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Świetlica Specjalistyczna Nr 1, ul. Orkana 7a	33+11*
Świetlica Specjalistyczna Nr 2, Pl. Powstańców 3	44+15*
Świetlica Specjalistyczna Nr 3, ul. Gliwicka 74a	33+11*
Świetlica Specjalistyczna Nr 4, ul. Świdnicka 35a	38+7*
Świetlica Specjalistyczna Nr 5, ul. Czecha 2	43+17*
RAZEM	191+61*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczają do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie ferii zimowych i wakacji letnich 2019 r.

• **ŚWIELICE SPECJALISTYCZNE PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE**

Umowy i finansowanie realizowane jest przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc
Placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej			
1. Świetlice Specjalistyczne			
1	Świetlica Specjalistyczna ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	67
2	Świetlica Specjalistyczna ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	35
3	Świetlica Specjalistyczna im. Św. Brata Alberta ul. Brata Alberta 4, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
4	Świetlica Specjalistyczna im. Św. Jacka ul. Dębowa 23, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	40
5	Świetlica Specjalistyczna im. św. Agaty ul. Solskiego 2, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
6	Świetlica Specjalistyczna im. św. Barbary ul. Młodzieżowa 10, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
7	Świetlica Specjalistyczna ul. Gliwicka 148, Katowice	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a, Katowice	55
Placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej			
1. Świetlice Opiekuńcze			
8	Świetlica Opiekuńcza im. św. Wojciecha ul. Chopina 14/1, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	25
9	Świetlica Opiekuńcza „NIKISZ” Polskiego Towarzystwa Kulturalnego pl. Wyzwolenia 18, Katowice	Polskie Towarzystwo Kulturalne	30
10	Świetlica Opiekuńcza dla dzieci w wieku przedszkolnym, ul. Mikusińskiego 8, Katowice	Rzymsko-Katolicka Parafia św. Józefa Robotnika	15
11	Świetlica Opiekuńcza zwana Klubem Dziecięco-Młodzieżowym „Szansa dla każdego” ul. 3-go Maja 36/2, Katowice	Stowarzyszenie „Szansa dla każdego”	30
2. Koła zainteresowań			
12	Koło zainteresowań pod nazwą „Klub Profilaktyczny EKIPA” ul. Bednorza 20, Katowice	Parafia Ewangelicko-Augsburska	30
13	Koło zainteresowań „W Słonecznej Krainie” ul. Dudy Gracza 6, Katowice	Parafia Ewangelicko-Augsburska	15
14	Koło zainteresowań „Bezpieczna Twierdza” ul. Panewnicka 13, Katowice	Fundacja Index do Przyszłości	45
Placówki wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę			
15	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę ul. Gliwicka 148, Katowice	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a, Katowice	brak określonego maksymalnego limitu
16	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę w dzielnicy Katowice Bogucice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	brak określonego maksymalnego limitu
17	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę w dzielnicy Katowice-Śródmieście	Parafia Ewangelicko-Augsburska	brak określonego maksymalnego limitu
RAZEM:			477

4.4.2 Lokalna sieć Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych

• **SPECJALISTYCZNE KLUBY MŁODZIEŻOWE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** są kontynuacją pracy socjoterapeutycznej Świetlic Specjalistycznych. Klub przeznaczony jest dla młodzieży w wieku 12-18 lat (w szczególnych sytuacjach powyżej 18. roku życia – do ukończenia nauki w szkole), wywodzącej się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Klub działa w godzinach popołudniowych 5 dni w tygodniu. Cele i zadania Klubu są tożsame z zadaniami Świetlic Specjalistycznych.

Nazwa, numer i adres Klubu	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 1, ul. Orkana 7a	14+3*
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 2, ul. Krakowska 138	25+2*
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3, ul. Czecha 2	14+5*
RAZEM	53+10*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich 2019 r.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku całkowity koszt zadania (Świetlice Specjalistyczne i Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe) wyniósł **2 287 278,59 zł**.

Świetlice Specjalistyczne, Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, w okresie ferii zimowych i wakacji letnich zorganizowały zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży w mieście Katowice 2019, w którym wzięło udział **171** dzieci (w tym: **125** dzieci wychowanków Świetlic i **31** Klubów, **11** dzieci które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie ferii zimowych 2019 oraz **4** dzieci ze środowiska lokalnego) i letni wypoczynek dzieci i młodzieży w mieście Katowice 2019, w którym wzięło udział **260** dzieci (w tym **158** dzieci wychowanków Świetlic i **41** Klubów oraz **61** dzieci które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich 2019r.).

• SPECJALISTYCZNE KLUBY MŁODZIEŻOWE PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Umowy i finansowanie realizowane jest przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc
Placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej			
Kluby Młodzieżowe			
1	Młodzieżowy Klub Wspierania Rozwoju Osobistego ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	20
2	Młodzieżowy Klub Specjalistyczny ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	20
RAZEM:			40

Monitoring systematycznej realizacji obowiązku szkolnego oraz prowadzenie pomocy w nauce i reedukacji szkolnej, jest priorytetem w działaniu każdej Świetlicy i Klubu, bez względu na podmiot prowadzący. Wynika to z doceniania roli wykształcenia w uzyskaniu samodzielności wychowanków w ich dorosłym życiu.

4.4.3 Pomoc dla dzieci w postaci świadczeń

W ramach pomocy dla dzieci realizowano następujące świadczenia:

▪ **Dożywianie dzieci i młodzieży**

Głównymi realizatorami dożywiania byli:

- placówki oświatowe we współpracy z Wydziałem Edukacji oraz Centrum Usług Wspólnych,

- podmioty niepubliczne wyłonione zgodnie z procedurą ustawy prawo zamówień publicznych:
„VICTUS” Tomasz Brzezina – firma przygotowująca i dowożąca gorące posiłki uczniom Szkoły Podstawowej Nr 7 Specjalnej, Szkoły Podstawowej Nr 55 Specjalnej oraz Szkoły Podstawowej Nr 61 Specjalnej.

W okresie ferii zimowych i wakacji letnich, tutejszy Ośrodek w porozumieniu z Wydziałem Edukacji Urzędu Miasta Katowice zapewnił posiłek wszystkim potrzebującym dzieciom. W każdej z dzielnic Miasta dyżurowały szkoły, w których wydawano posiłki. Rozwiązanie to pozwoliło na zapewnienie dzieciom dożywiania, także w okresie przerw w nauce szkolnej.

- Dowóz posiłków do szkół

W ramach ww. zadania, zapewniono dowóz posiłków do **8** szkół na terenie miasta Katowice. Z tej formy pomocy skorzystało **111** uczniów. Ponadto w miesiącach styczeń/luty, czerwiec i wrzesień zorganizowano do **3** szkół dodatkowy dowóz, na czas remontu stołówek dla 59 dzieci w kwocie **1 700,00zł**. Na realizację całego zadania wydano kwotę **55 925,00 zł**.

- Dożywianie dodatkowe

Jednym z ważniejszych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zapewnienie dożywiania dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin w stosunku do których istnieją uzasadnione przesłanki o możliwości wykorzystania środków finansowych niezgodnie z przeznaczeniem oraz z rodzin, które nie są w stanie zapewnić swym dzieciom zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, w tym odpowiedniego dożywiania.

W 2019 r. realizatorami dożywiania dodatkowego byli: Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 5 i Nr 7 oraz firma GASTRO-SERWIS II Sp. z o.o. Na realizację zadania wydano kwotę **89 817,60 zł**.

Wydatki w ramach pomocy dzieciom:

	Realizacja przez MOPS dożywiania uczniów	Realizacja dożywiania bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego	Dożywianie w żłobku i przedszkolu	Dożywianie dodatkowe
Liczba dzieci	2217	46	955	68
Kwota (w zł)	2 031 816,98	16 569,90	1 529 382,47	89 817,60

- Wypoczynek dzieci

W 2019 r. zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach ogłosił zamówienie na usługę społeczną na zorganizowanie wypoczynku letniego dla dzieci w miejscowościach górskich. Organizator wypoczynku zobowiązany został w ramach zawartej umowy do przestrzegania standardów dotyczących m.in.: zakwaterowania, obiektów kolonijnych, warunków sanitarnych, zapewnienia odpowiedniej kadry wychowawców, stawki żywieniowej, ubezpieczenia oraz opieki medycznej.

Organizatorem wypoczynku letniego dla dzieci w miejscowości: Laliki i Korbielów, została Agencja Turystyczna OLA ul. Fojkisa 4a/4 Siemianowice Śląskie.

Wydatki w ramach pomocy dzieciom

	Wypoczynek dzieci	Zielona szkoła
Liczba dzieci	308	23
Kwota (w zł)	331 565,45	8 795,00

W 2019 r. w ramach opieki nad dzieckiem i rodziną zrealizowanych zostało we współpracy z wnioskodawcami 10 inicjatyw lokalnych. Jedno zadanie realizowane było z rezerwy rady jednostki pomocniczej.

4.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2019” w zakresie systemu opieki nad dziećmi i rodziną

– szczegółowy opis znajduje się w powyższym programie.

4.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny.

1. Budowanie sieci placówek wsparcia dziennego

ŚWIETLICE

Dzielnica miasta	2015		2016		2017		2018		2019	
	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc
Śródmieście	4	155	4	155	4	155	4	155	4	152**
Nikiszowiec	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Dąb	1	40	1	40	1	40	1	40	1	40
Józefowiec	1	15	1	15	1	15	1	15	1	15
Koszutka	1	40	1	40	1	40 od 1.VII- 35*	1	35	1	35
Ligota	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Załęże	2	85	2	85	2	85	2	85	2	85
Szopienice	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36
Brynów	1	18	1	18	1	20	1	20	1	20
Zawodzie	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Murcki	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Giszowiec	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Katowice łącznie	16	539	16	539	16	541 od 1.VII – 536*	16	536	16	536 od 1.IV -533

* od 01.VII.2017r. Świetlica zmniejszyła liczbę miejsc z 40 na 35

** od 01.04.2019 r. Świetlica Specjalistyczna przy Katolickiej Fundacji Dzieciom zmniejszyła liczbę miejsc z 70 na 67

	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba świetlic ogółem	16	16	16	16	16
Liczba świetlic środowiskowych typu opiekuńczego*	4	4	4	4	4
Liczba świetlic środowiskowych typu specjalistycznego*	12	12	12	12	12

*podział zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

OGNIKO WYCHOWAWCZE, KOŁA ZAINTERESOWAŃ

Dzielnica miasta	2015		2016		2017		2018		2019	
	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc	Liczba świetlic	Liczba miejsc
Śródmieście	2	30	1	15	1	15	1	15	1	15
Szopienice	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Ligota									1	45*
Katowice łącznie	3	60	2	45	2	45	2	45	3	90

* 01.09.2019 r. powstało Koło Zainteresowań „Bezpieczna Twierdza”

KLUBY

Dzielnica miasta	2015		2016		2017		2018		2019	
	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc	Liczba klubów	Liczba miejsc
Śródmieście	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25 od 1.IV - 20**
Szopienice	1	20	1	20	1	20	1	20	1	20
Brynów	1	8	1	10	1	10	1	10	1	8
Koszutka	1	15	1	15	1	15 od 1.VII- 20*	1	20	1	20
Zawodzie	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Katowice łącznie	5	78	5	80	5	80 od 1.VII- 85*	5	85	5	83 od 1.IV -78**

* od 01.VII.2017r. Klub zwiększył liczbę miejsc z 15 na 20

** od 01.04.2019 r. Klub zmniejszył liczbę miejsc z 25 na 20

	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba klubów ogółem	5	5	5	5	5
Liczba klubów typu opiekuńczego*	0	0	0	0	0
Liczba klubów typu specjalistycznego*	5	5	5	5	5

*podział zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Kluby młodzieżowe stanowią kontynuację pracy prowadzonej w Świetlicach.

2. Zapewnienie opieki dzieciom

Liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną – ogółem, w tym:	2015	2016	2017	2018	2019
	615	801	776	774	714
Dzieci skierowane do instytucjonalnych form opieki	78*	282	262	256	238
Dzieci przebywające w rodzinnej opiece zastępczej	537	519	514	518	476

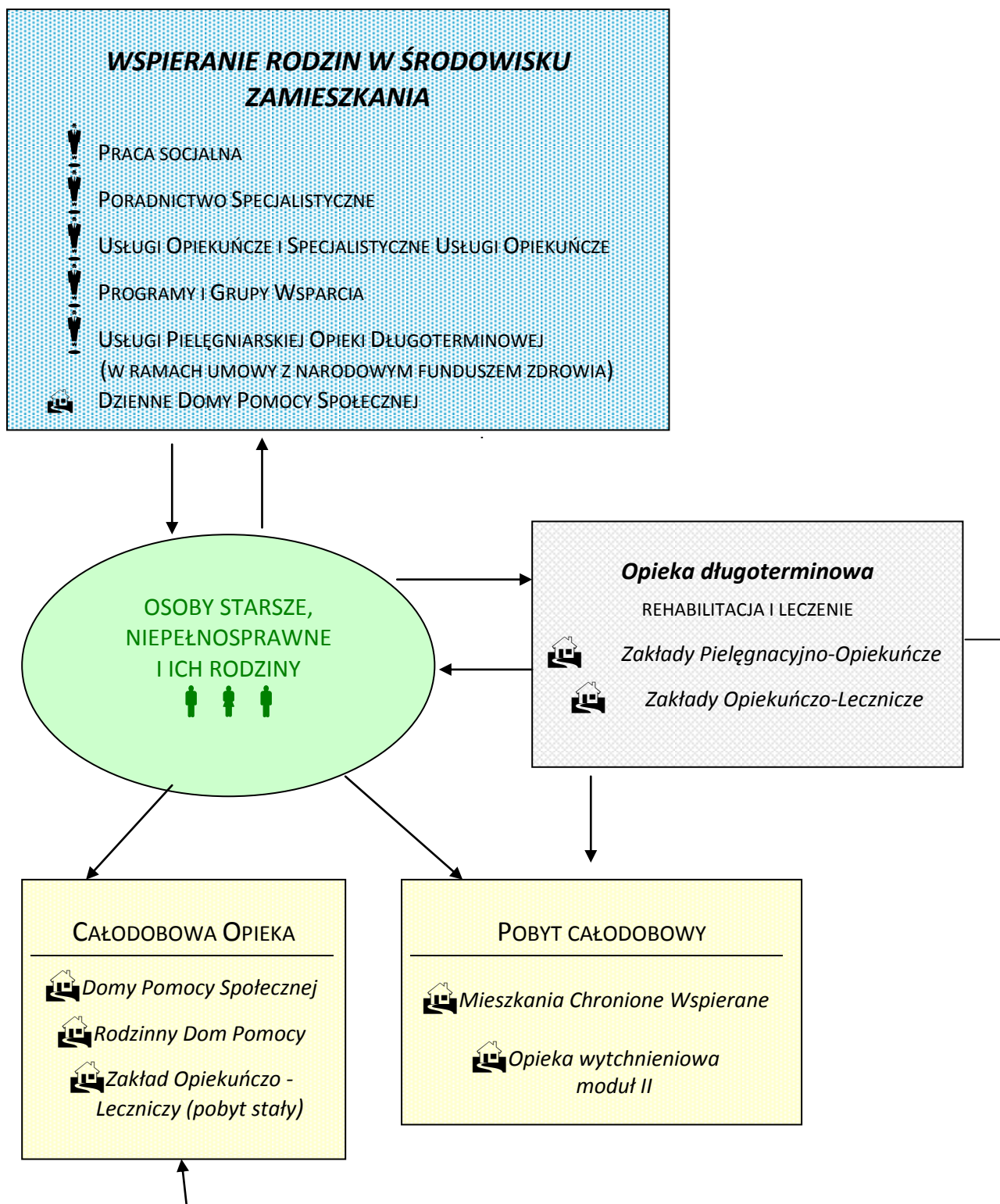
*liczba wydanych skierowań w danym roku

3. Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków

Liczba wychowanków objętych pomocą:	2015	2016	2017	2018	2019
Finansową	174	177	171	166	164
Rzeczową	32	33	46	24	32
Lokalową z zasobów miejskich	16	42	38	23	23
Wydatki na realizację programu	880 593,15	989 086,19	923 510,56	802 396,23	791 806,11

Liczba usamodzielnianych wychowanków uległa zmniejszeniu z uwagi na możliwość pozostawiania osób pełnoletnich w dotychczasowej formie opieki zastępczej tj. w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej do czasu ukończenia nauki (art. 37 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

V. SYSTEM OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYMI

Wspieranie osób w wieku senioralnym stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021. Na system opieki dla tej kategorii klientów, składa się:

5.1 Praca socjalna

Praca socjalna ma na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej, uwrażliwienie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych, rozpowszechnienie idei wolontariatu, objęcie opieką wolontarystyczną osób potrzebujących pomocy oraz skorzystanie przez osoby starsze i niepełnosprawne z przysługujących im uprawnień np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.

5.2 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Usługi świadczone są przez firmy, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy.

Wykaz realizatorów, którzy w 2019 roku świadczyli usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze na podstawie umów zawartych na podstawie ustawy prawo zamówień publicznych:

	Wykonawca	Zakres usług	Liczba osób*	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług wg ostatnio obowiązującej umowy (w zł)**	Średni koszt roboczogodz. poniesiony przez MOPS
1	Konsorcjum: HDOMedical Sp. z o.o., Nadzieja Opieka Pielęgniarstwo Rehabilitacja Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, Katowice, ul. Francuska 35/207	Opiekuńcze część 1***	-	8 610,83	157 405,97	18,28	-
2	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oras Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 2***	-	10 572,42	190 303,56	18,00	-
3	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oras Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 3***	-	7 185,50	141 554,35	19,70	-
4	Konsorcjum: HDOMedical Sp. z o.o., Nadzieja Opieka Pielęgniarstwo	Opiekuńcze część 4***	-	5 521,74	103 090,89	18,67	-

	Rehabilitacja Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, Katowice, ul. Francuska 35/207						
5	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne opiekuńcze część 1***	-	292,83	5 329,51	18,20	-
6	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oras Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 2***	-	2 226,83	44 536,60	20,00	-
7	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oras Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 3***	-	301,43	6 028,60	20,00	-
8	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oras Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 4***	-	379,42	6 943,41	18,30	-
9	Konsorcjum: HDOMedical Sp. z o.o., Nadzieja Opieka Pielęgniarswo Rehabilitacja Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, Katowice, ul. Francuska 35/207	Opiekuńcze część 1	575	98 525,33	1 889 708,65	19,18	19,18
10	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oras Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 2	534	106 844,90	2 083 475,57	19,50	19,50
11	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oras Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 3	439	87 775,88	1 860 848,64	21,20	21,20
12	Konsorcjum: HDOMedical Sp. z o.o., Nadzieja Opieka Pielęgniarswo Rehabilitacja Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, Katowice, ul. Francuska 35/207	Opiekuńcze część 4	358	59 161,58	1 181 456,75	19,97	19,97
13	Konsorcjum: HDOMedical Sp. z o.o., Nadzieja Opieka Pielęgniarswo Rehabilitacja Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja”, Katowice, ul. Francuska 35/203	Specjalistyczne opiekuńcze część 1	41	2 208,21	45 224,14	20,48	20,48
14	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom	Specjalistyczne opiekuńcze część 2	123	26 071,18	560 530,49	21,50	21,50

	Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16						
15	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 3	32	2 661,44	57 220,98	21,50	21,50
16	Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych Oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 4	64	3 837,16	75 975,75	19,80	19,80
RAZEM:			2 166	422 176,68	8 409 633,86	-	-

*W podanej liczbie osób występują przypadki, że ta sama osoba ma przyznane dwa rodzaje usług: usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

**Podana cena 1 godziny usług dotyczy usług wykonywanych w dni robocze i dni wolne/święteczne oraz w godzinach nocnych.

*** w I'19r. zapłacono za usługi w XII'18r.

Pomoc na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w ramach Programu „Słonecznik”

W 2019 roku realizowana była pomoc wolontariuszy dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach programu „Słonecznik”. Adresatami programu były osoby starsze, które z powodu swojego wieku oraz osoby niepełnosprawne, które z powodu swych ograniczeń wymagają wsparcia ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Główny cel pomocy w ramach programu to:

- utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania w odniesieniu do osób starszych i niepełnosprawnych,
- poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Usługi wolontariuszy realizowane były bezpośrednio w środowisku na rzecz osoby starszej, niepełnosprawnej wymagającej pomocy i wsparcia.

Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	
Liczba wolontariuszy (liczba umów)	17 (27)
Liczba godzin wolontariatu	601
Oszczędności dla MOPS (w zł)*	11 751,84

* obliczono na podstawie obowiązujących stawek za usługi opiekuńcze

Grupa wsparcia „Radość życia – Mogę wszystko”

Program realizuje Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8 w Katowicach. Spotkania grupy wsparcia odbywają się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Boya Żeleńskiego 83.

Celem głównym programu jest poprawa sprawności funkcjonalnej i jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, zapewnienie potrzeb towarzyskich, kulturalnych poprzez ich aktywizację w tworzeniu sposobu spędzania czasu wolnego.

Zgodnie z założeniami programu jest to grupa otwarta, dla osób w wieku 50+, starszych lub niepełnosprawnych mieszkańców Katowic, które chcą być jeszcze aktywne i przykładem dla innych.

Każda osoba w trakcie spotkań robi to, na co ma ochotę tzn. część wykonuje prace ręczne w ramach terapii zajęciowej, inni rozwiązują krzyżówki, inni z kolei uczą się obsługi komputera, telefonów komórkowych czy podstawowych zwrotów z języka angielskiego. W przypadku gdy dane zajęcia są typowo tematyczne, wtedy cała grupa bierze w nich udział jednocześnie. Dodatkową atrakcją jest udział w imprezach np. integracyjnych z młodzieżą, z okazji Dnia Seniora, Bal Przebierańców, wycieczkach autokarowych w różne ciekawe miejsca itp. Planowane też są wyjścia do kina, bądź teatru, muzeów lub innych atrakcyjnych miejsc. Prowadzone są zajęcia nordic walking. Dzięki zakupionym kijkom do nordic walking seniorzy biorący udział

w programie mają możliwość inicjowania i wspierania rekreacji ruchowej poprzez wspólne wyjścia w różne miejsca w okolicy, na spacer: np. Rybaczówka w Giszowcu, Park Zadole w Ligocie, Park Kościuszki w Katowicach, ZOO i Rosarium w Chorzowie, Dolina „TRZY STAWY”.

W ramach programu prowadzone są również zajęcia z rehabilitantem. Zajęcia te cieszą się ogromną popularnością, gdyż seniorzy nieodpłatnie mają możliwość nauki i wykonania przez godzinę prostych ćwiczeń poprawiających nie tylko ich samopoczucie, ale również codzienne funkcjonowanie.

W zajęciach w ramach ww. programu organizowanego przez TPPS 8 w 2019 roku uczestniczyło **65** seniorów.

Program o tej samej formule realizuje Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9 w Katowicach. Spotkania grupy wsparcia odbywają się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Kołodzieja 42. W 2019 roku z zajęć grupy skorzystało **20** osób.

Moduł psychologiczny do programu „Radość życia – wszystko mogę”

W 2019 roku psycholog CPS kontynuował współpracę z Panią Haliną Kanią, koordynatorem programu grupy wsparcia „Radość życia – wszystko mogę”. Wzbogacono aktualnie istniejący program o moduł zajęć o charakterze psychologicznym. Celem warsztatów była ogólna poprawa samopoczucia i funkcjonowania uczęszczających na zajęciach seniorów. Zajęcia dotyczyły norm i zasad panujących w grupie, komunikacji, umiejętności współpracy, tolerancji, poczucia własnej wartości, itp. Zamierzeniem osób prowadzących była poprawa funkcjonowania i współpracy członków grupy, zwiększenie otwartości, uwrażliwienie na potrzeby innych, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, wzrost poczucia własnej wartości oraz w konsekwencji zwiększenie satysfakcji z własnego życia.

Średnia liczba uczestników zajęć w 2019 r.	40
Liczba przeprowadzonych zajęć w 2019 r.	1
Liczba godzin zajęć w 2019 r.	3

5.3 Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej

Dzienne Domy Pomocy Społecznej są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób w rodzinach, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Wykaz DDPS prowadzonych przez wykonawców, którzy otrzymują dotację celową na podstawie umów zawartych z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

Lp.	Nazwa i adres Dziennego Domu Pomocy Społecznej	Prowadzony przez:	Liczba miejsc Pobył/Posiłki na wynos	Liczba osób, które skorzystały z DDPS Pobył/Posiłki na wynos
1	DDPS 1 ul. Czecha 2	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”	50 / 20	64 / 29
2	DDPS 2 ul. Głogowska 23	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	50 / 30	66 / 36
3	DDPS 3 ul. Tysiąclecia 45	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	37 / 21	51 / 26
4	DDPS 4 ul. Wiślana 9	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”	45 / 30	56 / 42
5	DDPS 5 ul. Świdnicka 35	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	45 / 30	62 / 41
6	DDPS 6 ul. Oblatów 24	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	98 / 65	116 / 85

7	DDPS 7 ul. Gliwicka 74	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	41 / 26	54 / 35
8	DDPS ul. Brata Alberta 4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	36 / 20	46 / 36
9	DDPS - Dąb ul. Dębowa 23	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	25 / 20	33 / 28
RAZEM:			427 / 262	548 / 358

5.4 Mieszkanie chronione

Mieszkanie chronione ma za zadanie udzielenie wsparcia osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonego przez dom pomocy społecznej. Na terenie Katowic działają trzy mieszkania chronione wspierane będące komórkami organizacyjnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Mieszkanie Chronione Wspierane dla osób niepełnosprawnych, w szczególności osób niepełnosprawnych fizycznie lub osób z zaburzeniami psychicznymi.

Mieszkanie chronione wspierane mieści się przy ul. Gliwickiej 74a i przeznaczone jest dla **7** osób.

2. Mieszkanie Chronione wspierane dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych nr 1.

Mieszkanie chronione wspierane mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla **7** osób.

3. Mieszkanie Chronione Wspierane dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych nr 2.

Mieszkanie chronione wspierane mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla **6** osób.

W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych w mieszkaniach chronionych skorzystało:

- **9** osób w mieszkaniu chronionym wspieranym dla osób niepełnosprawnych, w szczególności osób niepełnosprawnych fizycznie lub osób z zaburzeniami psychicznymi przy ul. Gliwickiej 74,
- **9** osób w mieszkaniu chronionym wspieranym Nr 1 dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych przy ul. Łętowskiego 6a,
- **8** osób w mieszkaniu chronionym wspieranym Nr 2 dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle chorych przy ul. Łętowskiego 6a.

Wydatki na realizację zadania wyniosły: **969 227,25 zł.**

Opieka wytchnieniowa - edycja 2019

W 2019 roku Miasto Katowice przystąpiło do realizacji Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” - edycja 2019, moduł II, którego realizatorem, w ramach zawartej przez Urząd Miasta Katowice umowy był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. Źródłem finansowania Programu były środki z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych oraz wkład własny miasta Katowice.

Program skierowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności, które są całkowicie niesamodzielne, poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usług opieki wytchnieniowej. Realizacja programu polegała na całodobowym, bezpłatnym pobycie wraz z wyżywieniem w mieszkaniu chronionym wspieranym – z wyłączeniem możliwości pobytu dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością. Limit okresu pobytu to 14 dni. W 2019 roku z programu skorzystały 2 osoby.

Wydatki na realizację zadania wyniosły: **5 040,00 zł**, w tym: kwota środków z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych: **4 032,00 zł**, wkład własny: **1 008,00 zł**.

5.5 Domy pomocy społecznej

Świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. Formy i zakres usług wynikają z indywidualnych potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W 2019 r. MOPS przeprowadził **298** postępowań administracyjnych w sprawie skierowania osób starszych i/lub niepełnosprawnych do domu pomocy społecznej, z czego:

- **141** osób skierowano do dps na terenie Katowic (w tym 33 osoby skierowano również do dps położonych na terenie innych powiatów),
- **146** osób zostało skierowanych do dps położonych na terenie innych powiatów, w tym:
 - **64** osoby do dps dla osób w podeszłym wieku,
 - **38** osób do dps dla osób przewlekle somatycznie chorych,
 - **17** osób do dps dla osób przewlekle psychicznie chorych,
 - **9** osób do dps dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
 - **1** osoba do dps dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie
 - **17** osób do dps dla osób niepełnosprawnych fizycznie,
 - nie kierowano osób do dps dla osób uzależnionych od alkoholu.
- **4** osobom odmówiono skierowania do dps,
- w **40** przypadkach umorzono postępowanie z powodu zgonu osoby, bądź rezygnacji z umieszczenia.

Ruch pensjonariuszy w dps na terenie Katowic oraz na terenie innych powiatów przedstawiał się następująco:

Dom	Liczba miejsc	Stan na dzień 31.12.2019	Zmarło lub zrezygnowało w 2019 r.	Przyjęto w 2019 r.	Liczba osób wpisanych na listę osób oczekujących	W tym liczba osób oczekujących z wydaną decyzją o umieszczeniu na dzień 31.12.2019 r.
DPS „PRZYSTAŃ” przy ul. Adamskiego 22	88	87	17	16	54	5
DPS „ZACISZE” przy ul. Traktorzystów 42	98	98	27	27	66	5
DPS „SENIOR RESIDENCE” przy ul. Pijarskiej 4	97, w tym 83 dla mieszkańców w Katowic	95, w tym 12 osób spoza gminy Katowice	34, w tym 6 osób spoza gminy Katowice	29, w tym 1 osób spoza gminy Katowice	49, w tym 0 osoba oczekująca spoza gminy Katowice	6, w tym 0 osoba spoza gminy Katowice
dps na terenie innych powiatów	-	-	78*	91	171	-

*w tym 5 osób przeniesionych do dps na terenie Katowic

Domy pomocy społecznej na terenie Katowic

Dom	Liczba osób przebywających w DPS na nowych zasadach (stan na 31.12.2019)	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS
DPS „PRZYSTAŃ” ul. Adamskiego 22	79	4 590,36 zł
DPS „ZACISZE” ul. Traktorzystów 42	90	4 388,38 zł
DPS „SENIOR RESIDENCE” ul. Pijarska 4	95 w tym 12 osób spoza gminy Katowice	4 100,00 zł – dla mieszkańców Katowic 4 400,00 zł – dla osób spoza gminy Katowice

Domy pomocy społecznej na terenie innych gmin

	Liczba osób, które przebywały w DPS, na nowych zasadach	Koszt pobytu mieszkańców Katowic w DPS na terenie innych gmin
dps na terenie innych gmin	626	17 389 262,45 zł

Rodzinny Dom Pomocy Społecznej

Zgodnie art. 52 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej osoba wymagająca z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie pobytu w rodzinnym domu pomocy. Dom ten dysponuje **8** miejscami. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby od 01.01.2019 roku do 30.09.2019 roku wynosił **2 825,63 zł**, od 01.10.2019 roku miesięczny koszt utrzymania 1 osoby wynosi **3 143,37 zł**.

W ramach swojej działalności, rodzinny dom zapewnia usługi bytowe: miejsce pobytu, wyżywienie i utrzymanie w czystości oraz usługi opiekuńcze, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, niezbędną pomoc w załatwieniu spraw osobistych, a także kontakt z otoczeniem, organizację czasu wolnego, jak również pomoc w zakupie odzieży i obuwia i niezbędnych artykułów osobistego użytku.

W okresie I-XII 2019 roku z usług Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej skorzystało **10** osób. Wydatki na realizację zadania wyniosły **276 177,26 zł**.

5.6 Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2019

W roku 2019 w Katowicach realizowany był program „Siedemdziesiąt plus”. Adresatami programu są mieszkańcy miasta Katowice w wieku starszym, szczególnie po ukończeniu siedemdziesiątego roku życia. Cele programu to:

- zaspakajanie realizacji potrzeb zdrowotnych,
- zaspakajanie realizacji potrzeb mieszkaniowych,
- ułatwianie udziału w życiu społecznym,
- zaspakajanie realizacji potrzeb socjalnych.

Osoby objęte programem „Siedemdziesiąt Plus” w 2019 roku, skorzystały ze świadczeń w różnych formach. W ramach programu:

1. Ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało **2168** osób (m.in. w formie zasiłku celowego na opał, leki, zasiłku okresowego, zasiłku stałego, usług opiekuńczych, usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej, Domu Pomocy Społecznej).

2. Z zasiłku pielęgnacyjnego wypłacanego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych skorzystało **982** osoby, w tym **296** osób z tytułu wieku oraz **686** osób z tytułu niepełnosprawności.

3. Z dodatku mieszkaniowego wypłacanego na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych skorzystało **776** osób, w tym **521** osoby skorzystały również z dodatku energetycznego wypłacanego na podstawie ustawy Prawo energetyczne.

4. Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych skorzystało:

- **233** osób w formie turnusu rehabilitacyjnego,
- **1** osoby w formie usuwania barier w komunikowaniu się,
- **5** osób w formie dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego.

Pracownicy socjalni w ramach realizowanego programu nawiązali również współpracę z różnymi instytucjami w celu zabezpieczenia szczególnych potrzeb mieszkańców Katowic po siedemdziesiątym roku życia.

Lp.	Rodzaj sprawy	Ilość osób
1.	Zgłoszenie z KZGM w sprawach mieszkaniowych	93
2.	Zgłoszenia ze Spółdzielni Mieszkaniowych w sprawach mieszkaniowych	38
3.	Zgłoszenia od Prywatnych Właścicieli w sprawach mieszkaniowych	38
4.	Osoby skierowane do prawnika - konsultacje prawne	161
5.	Osoby skierowane do psychologa	56
6.	Osoby objęte wolontariatem	11
7.	Osoby do objęcia wsparciem zgłoszone przez Policję	50
8.	Osoby zgłoszone do objęcia wsparciem przez inne instytucje	148

W ramach działań programu „Siedemdziesiąt plus” informowano również klientów MOPS o możliwości skorzystania z badań profilaktycznych w ramach ochrony zdrowia. Osoby starsze mogły skorzystać z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego wykonywano

następujące badania: morfologia krwi, CRP, TSH, oznaczenie poziomu cholesterolu całkowitego, frakcji cholesterolu, trójglicerydów w surowicy krwi, oznaczenie poziomu glukozy, oznaczenie poziomu PSA - tylko u mężczyzn, dokonanie lekarskiej oceny stanu zdrowia według protokołu badania przekazanego przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, badanie palpacyjne piersi u kobiet, badanie wzroku z użyciem tablic okulistycznych, orientacyjne badanie słuchu, przeprowadzenie oceny czynników ryzyka złamania biodra, ocena sprawności fizycznej z wyłonieniem osób zagrożonych niesprawnością ruchową, badanie sprawności pamięci MMSE (mini mental status examination) dla osób wyrażających zgodę na badanie, edukacja zdrowotna z zakresu zasad zdrowotnego stylu życia, interpretacja uzyskanych wyników oraz ewentualne skierowanie do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. W 2019 roku poinformowano **213** osób o możliwości skorzystania z wyżej wymienionych badań.

Miejski System Powiadamiania Ratunkowego dla osób niepełnosprawnych mieszkańców Katowic

W ramach realizacji celu jakim jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych kontynuowano Miejski System Powiadamiania Ratunkowego. System ten kierowany jest do osób, które nie zawsze są w stanie porozumieć się z dyspozytorem przyjmującym zgłoszenie i udzielić informacji koniecznych do udzielenia pomocy w sytuacji zagrożenia. Uczestnik Systemu Powiadamiania Ratunkowego musi posiadać telefon stacjonarny bądź komórkowy z przyciskami, w którym zostanie zaprogramowany numer alarmowy. W sytuacji zagrożenia po naciśnięciu przycisku dyspozytor w Miejskim Centrum Ratownictwa uzyskuje informacje o konieczności udzielenia pomocy oraz dane osoby zgłaszającej. W roku 2019 objęto systemem **16** nowych osób.

5.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

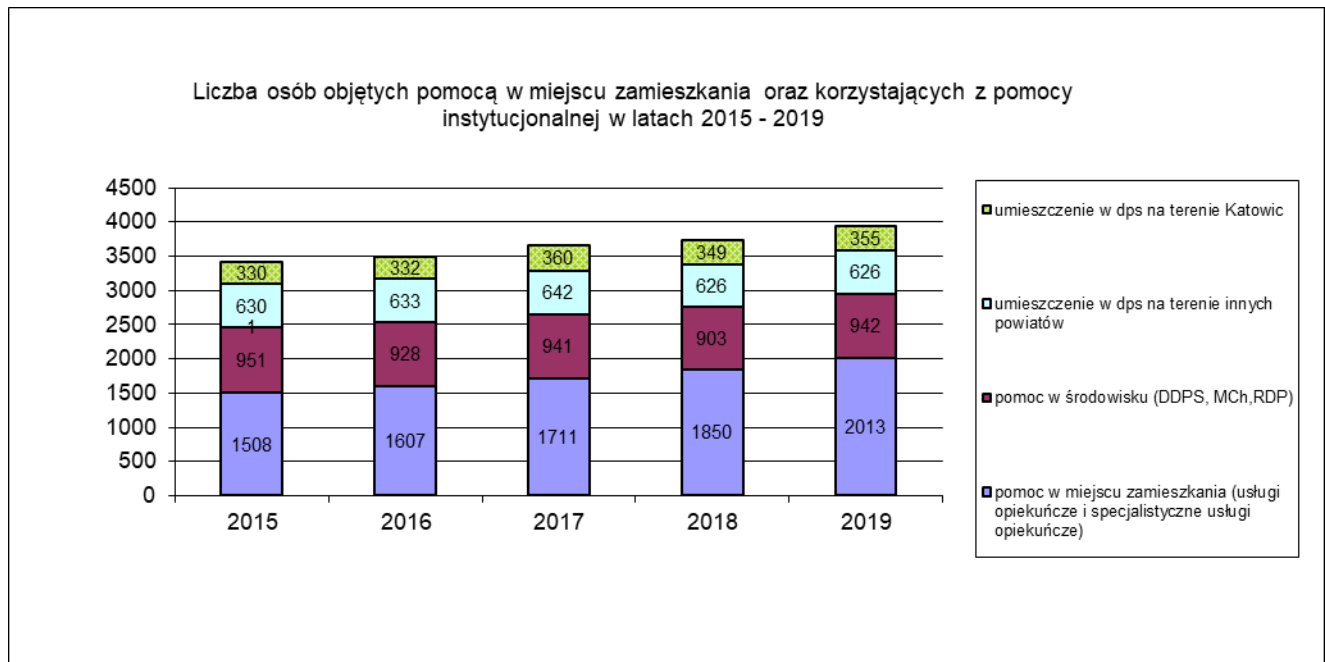
Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu wspierania osób w wieku senioralnym.

1. Zakres pomocy:

	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Wydatki na realizację pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (w zł)	21 669 393,59	22 893 836,19	23 989 419,70	24 799 070,80	27 128 796,11
Liczba osób, które skorzystały z pomocy	3 419	3 500	3 654	3 728	3 936
Koszt pomocy na 1 osobę (w zł)	6 337,93	6 541,10	6 565,25	6 652,11	6 892,48

W 2019 roku nastąpił wzrost wydatków na realizację pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych. Na zmianę wysokości wydatków miała wpływ zmiana stawek za 1 godzinę usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, które uległy zwiększeniu w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2019 r. po przeprowadzeniu negocjacji zgodnie z zapisami ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw. Nastąpił również wzrost średnich miesięcznych kosztów utrzymania osób umieszczonych w tych dps.

2. Zapewnienie opieki

3. Sieć Ośrodków Wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych

Liczba miejsc w OW w podziale na dzielnice	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Dzielnica Śródmieście - Wschód	56	56	56	56	56
Dzielnica Załęże	67	67	67	67	67
Dzielnica os. Tysiąclecia	58	58	58	58	58
Dzielnica Dąb	45	45	45	45	45
Dzielnica Koszutka	163	163	163	163	163
Dzielnica Zawodzie	70	70	70	70	70
Dzielnica Ligota	75	75	75	75	75
Dzielnica Bogucice	75	75	75	75	75
Dzielnica Piotrowice	80	80	80	80	80
RAZEM:	689	689	689	689	689

4. Aktywizacja środowiska na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Liczba umów zawartych z wolontariuszami	16	7	19	18	27
Liczba umów alimentacyjnych i porozumień zawartych z rodziną w sprawie pomocy usługowej	105	89	110	105	115
Liczba osób objętych usługami w ramach pielęgniarstwa długoterminowego	78	76	78	81	77

W 2019 roku zawarto łącznie **115 porozumień i umów** z rodzinami w sprawie pomocy usługowej, w wyniku czego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zaoszczędził kwotę **117 975,24 zł**.

Spadła liczba osób korzystających z pielęgniarstwa długoterminowego, wymagających wzmożonej opieki medycznej – w 2019 r. objęto tymi usługami **77** osób. Oszczędności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z tego tytułu wyniosły **250 213,60 zł**.

5. Zapewnienie opieki całodobowej

Średni okres oczekiwania osoby na umieszczenie w dps na terenie innych powiatów w 2019 roku

Typ domu	Liczba miesięcy
Dom dla osób w podeszłym wieku Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych	ok. 4 miesięcy
Dom dla osób przewlekle psychicznie chorych Dom dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	ok. 13 miesięcy
Dom dla osób niepełnosprawnych fizycznie	ok. 8 miesięcy

Średni okres oczekiwania osoby na umieszczenie w dps na terenie Katowic w 2019 roku

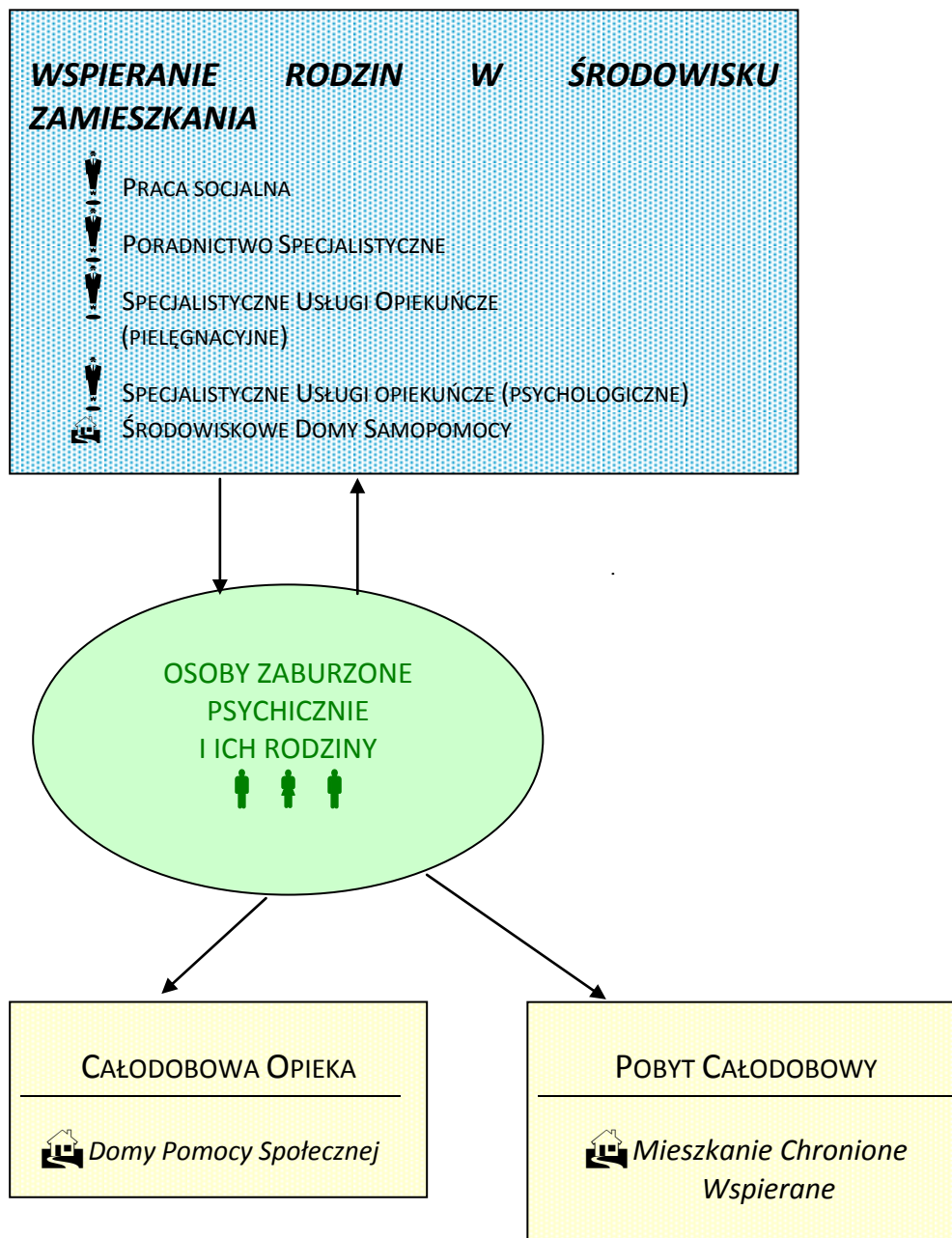
Typ domu	Liczba miesięcy
Dom dla osób w podeszłym wieku Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych	ok. 6 miesięcy*

*nie uwzględniono okresu oczekiwania osób kierowanych do DPS Senior Residence w trybie interwencyjnym

Czas oczekiwania na umieszczenie w DPS na terenie innych powiatów jest zróżnicowany ze względu na typ domu, a nie jego położenie regionalne.

Wskazać należy, że rzeczywisty czas oczekiwania na umieszczenie w domach pomocy społecznej na terenie Katowic jest znacznie krótszy, aniżeli czas podany w niniejszym sprawozdaniu, ponieważ w momencie, gdy nadchodzi termin przyjęcia osoby do domu pomocy społecznej, bardzo często składany jest przez nią wniosek o przesunięcie terminu przyjęcia.

VI. SYSTEM POMOCY OSOBOM ZABURZONYM PSYCHICZNIE I ICH RODZINOM

System pomocy osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom stanowi jeden z elementów Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych (dział II, rozdział 5).

Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest stworzenie systemu oparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, służącego podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia osób z zaburzeniami psychicznymi.

Na system pomocy skierowany do tej kategorii klientów składa się:

6.1 Praca socjalna

Praca socjalna kierowana na rozeznanie problemów dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi, motywowanie do poddania się badaniom diagnostycznym w Poradni Zdrowia Psychicznego, a w razie potrzeby leczeniu, wspieranie osoby i rodziny oraz pomoc we wzmacnianiu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie i tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej we współpracy z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (CRS).

Liczba osób korzystających	495
Liczba godzin	6 837,75

W ramach pracy socjalnej w Centrum Rehabilitacji Społecznej prowadzona jest grupa wsparcia, w której uczestniczą osoby zaburzone psychicznie nieprzystosowane w pełni do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz szerszej grupie społecznej. Celem grupy jest zwiększenie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych do poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz udzielanie indywidualnego wsparcia w bieżących problemach i sytuacjach życiowych.

Od 01.01.2019 roku do 31.12.2019 roku dla grupy **12** osób prowadzone były zajęcia Pracowni Terapii Zajęciowej „Twórcy sztuki”. Celem głównym Pracowni było stworzenie warunków do autokreacji i samorealizacji osób zaburzonych psychicznie.

6.2 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w zakresie zdrowia psychicznego prowadzone jest przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych). Poradnictwo specjalistyczne obejmuje również problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi. Zadania wykonywane przez specjalistów ds. uzależnień zatrudnionych w CRS nakierowane są w szczególności na udzielenie pomocy i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi ze zdiagnozowanym uzależnieniem od alkoholu, jak i osobom, u których istnieje podejrzenie występowania problemu alkoholowego oraz ich rodzinom. Ponieważ współwystępowanie problemu alkoholowego wpływa na przebieg i skuteczność leczenia zaburzeń psychicznych, niezwykle istotna jest współpraca specjalistów ds. uzależnień z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych (psychologami, lekarzami psychiatrami, pracownikami socjalnymi, pielęgniarkami) zatrudnionymi w Centrum. Praca wielospecjalistyczna umożliwia udzielenie właściwej pomocy i uzyskanie lepszych efektów wsparcia. Specjaliści ds. uzależnień współpracują również z pracownikami Terenowych Punktów Pomocy Społecznej w zakresie pracy socjalnej na rzecz klientów oraz w ramach poradnictwa specjalistycznego udzielają wsparcia rodzinom osób zaburzonych psychicznie z problemem alkoholowym, informacji dotyczących choroby i sposobu postępowania z chorym członkiem rodziny. Prowadzą również konsultacje indywidualne w TPPS-ach oraz proces diagnostyczny przy współpracy z konsultantami ds. uzależnień w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

	Liczba godzin	Liczba osób
Konsultacje dla podopiecznych na miejscu	304,50	220
Konsultacje dla podopiecznych w środowisku	444,25	161
RAZEM:	748,75	381

6.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających ze schorzenia lub niepełnosprawności. Przeznaczone są dla osób ze zdiagnozowanymi zaburzeniami (na podstawie zaświadczenia lekarskiego) tj. w szczególności:

- a) osób chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne),
- b) osób upośledzonych umysłowo,
- c) osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Wykonawca	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt w zł	Cena 1 godz. usług
Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego, ul. Kilińskiego 19, Katowice	102	6 089	495721,85	81,41

6.4 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Na terenie miasta Katowice specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne) dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były przez firmę, z którą Ośrodek zawarł stosowną umowę na podstawie ustawy Prawo zamówień publicznych.

Wykonawca	Zakres usług	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług (w zł)
Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi*	-	85,40	1 793,40	21,00
Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „CONVIVERE”, Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	9	2 603,80	58 585,51	22,50
RAZEM:		9	2 689,20	60 378,91	-

* w I'19 zapłacono za usługi wykonane w XII'18

Do zakresu świadczonych usług należy m.in.: załatwianie spraw urzędowych oraz pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia.

6.5 Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS) świadczy usługi w ramach indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Usługami w ŚDS mogą być objęte osoby przewlekłe psychicznie chore, osoby z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osoby z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, jeżeli jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne oraz osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Odpłatność za usługi w Środowiskowym Domu Samopomocy wynosi 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie

gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 300 % odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Wykaz ŚDS prowadzonych przez wykonawców, którzy otrzymują dotację celową na podstawie umowy zawartej z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice

Lp.	Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Podmiot prowadzący	Do kogo kierowane:	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z ŚDS
1	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i Ich Rodzin "PRZYSTAŃ"	Do osób przewlekłe psychicznie chorych będących mieszkańcami Katowic.	34	36
2	Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Gliwicka 74 a w Katowicach	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”	Do osób z niepełnosprawnością intelektualną, będących mieszkańcami Katowic.	25	25
3	Środowiskowy Dom Samopomocy AD VITAM DIGNAM ul. Oswobodzenia 92 w Katowicach	Śląskie Stowarzyszenie Ad Vitam Dignam	Do osób przewlekłe psychicznie chorych będących mieszkańcami Katowic, bądź ze względu na ponadlokalny charakter placówki mieszkańcami innych miast pod warunkiem zawarcia porozumienia pomiędzy właściwymi jednostkami samorządu terytorialnego.	34	38
4	Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4 w Katowicach	Caritas Archidiecezji Katowickiej	Do osób z niepełnosprawnością intelektualną, będących mieszkańcami Katowic.	20	24
RAZEM				113	123

W związku z brakiem możliwości przygotowywania gorących posiłków w dwóch ŚDS, usługa ta realizowana jest przez podmioty, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy

Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Nazwa podmiotu, który realizuje usługę	Sposób realizacji	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z posiłków w ŚDS
Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4 w Katowicach	Ośrodek św. Jacka ul. Dębowa 23 w Katowicach	Posiłki są dowożone do ŚDS	20	19
Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Bar „Marcepan” ul. Zawiszy Czarnego 16a w Katowicach	Podopieczni ŚDS spożywają posiłki w Barze „Marcepan”	34	12
RAZEM			54	31

6.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu pomocy osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom.

1. Zakres pomocy

	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Wydatki na realizację usług świadczonych osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom (w zł)	811 768,48	831 034,93	874 023,47	902 246,10	954 555,69
Liczba osób, które skorzystały z usług	721	706	647	593	622
Koszt pomocy na 1 osobę (w zł)	1 125,89	1 177,10	1 350,89	1 521,49	1 534,66

W 2019 roku zwiększyła się liczba osób korzystających z usług, nastąpił również wzrost kosztów pomocy w przeliczeniu na 1 osobę co związane jest ze wzrostem liczby godzin wykonywanych usług dla tych osób. Na zmianę wysokości wydatków miała wpływ zmiana stawki za 1 godzinę specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczonych przez pracowników zatrudnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Stawka uległa zwiększeniu w związku ze zwiększeniem wynagrodzenia osób zatrudnionych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2019 r.

2. Zakres pomocy CRS

Klienci CRS od wielu lat korzystają z różnych form pomocy, w tym z usług specjalistycznych świadczonych w środowisku zamieszkania, konsultacji, jak i programów realizowanych przez jednostkę zarówno w ramach środków własnych.

Rok	Liczba osób objęta usługami specjalistycznymi	Liczba osób objęta poradnictwem specjalistycznym	Łącznie liczba klientów
2014	113	589	702
2015	117	416	547
2016	107	438	545
2017	109	388	497
2018	103	359	462
2019	102	381	495

3. Liczba osób uczestnicząca w projektach/programach

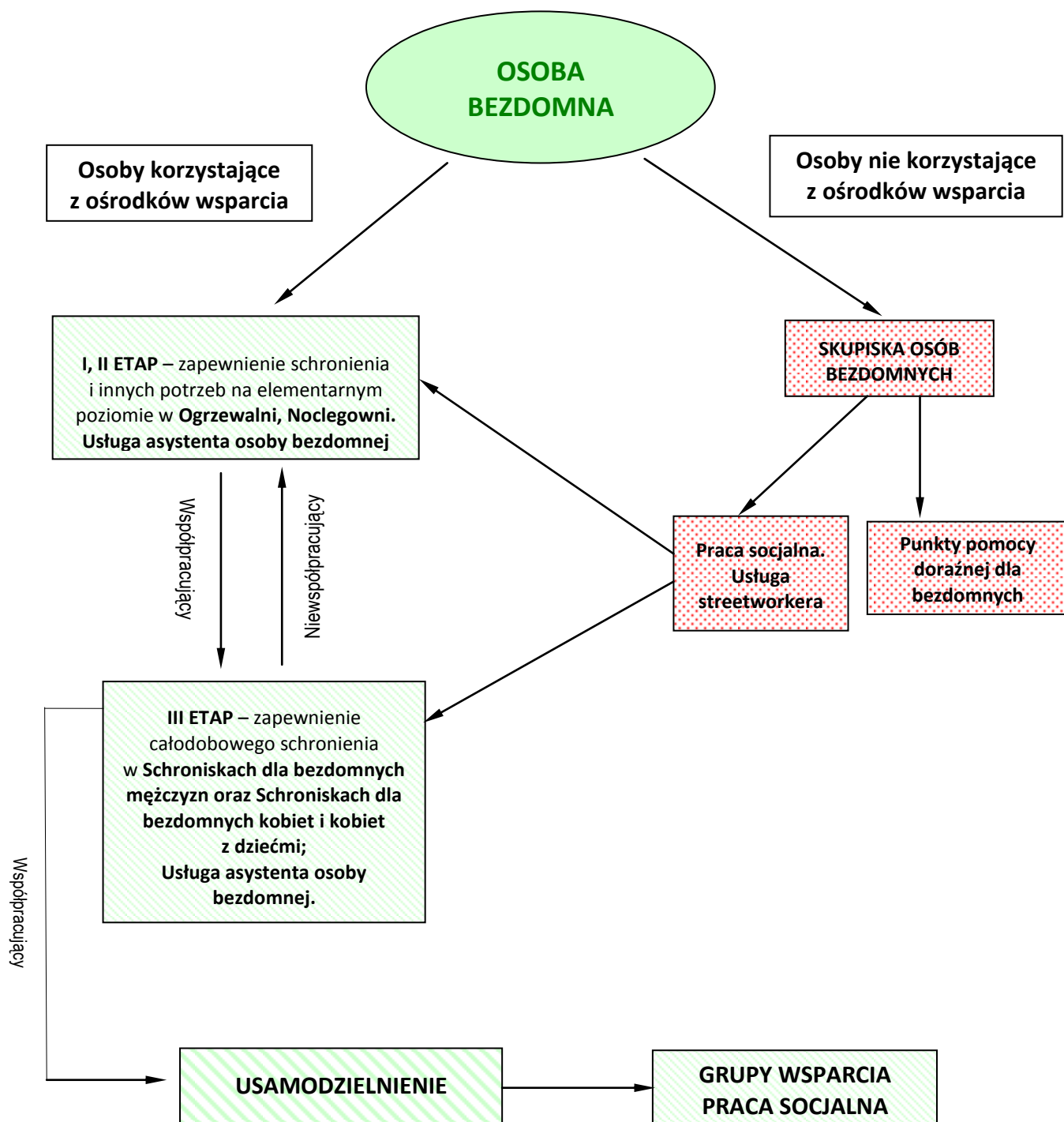
	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Liczba osób objętych grupowymi formami wsparcia	40	14	22	11	10	12

4. Liczba osób, które podjęły zatrudnienie

Znaczna część osób, którym w ostatnich latach udzielono wsparcia nabyła umiejętności radzenia sobie w sytuacjach problemowych i jest w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku zamieszkania, podjęły zatrudnienie.

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Liczba osób objętych usługami CRS, które podjęły zatrudnienie	5	0	6	3	1	1

VII. SYSTEM POMOCY BEZDOMNYM

Przeciwdziałanie bezdomności stanowi jeden z elementów **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021**. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest reintegracja osób bezdomnych ze środowiskiem. Pomoc bezdomnym jest również elementem „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2019” realizowanego przez Miasto Katowice.

7.1 Dział ds. Osób Bezdomnych

1. Prowadził regularne akcje informacyjne i działania interwencyjne w skupiskach osób bezdomnych, przebywających poza ośrodkami wsparcia. Pracownicy socjalni przeprowadzili **149** wizyt i interwencji w różnych skupiskach osób bezdomnych. Prowadzone są przez pracowników socjalnych oraz pracowników Straży Miejskiej Katowic stałe objazdy miejsc pobytu osób bezdomnych (w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 28 lutego 2019 r. objazdy odbywały się 3 razy w tygodniu, od 1 marca 2019 r. do 31 października 2019 r. odbywały się 2 razy w tygodniu, od 1 listopada 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. ponownie 3 razy w tygodniu),
2. Prowadził intensywną pracę socjalną z osobami deklarującymi gotowość do współpracy w zakresie rozwiązywania swoich problemów, w szczególności: opracowywał wraz z osobami bezdomnymi indywidualne programy wychodzenia z bezdomności.
3. Przyznawał pomoc zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W okresie **I-XII 2019** r. objęto pomocą **456** osób i rodzin.

Koszt prowadzonej pracy socjalnej w 2019 r. wyniósł: **676 215,55 zł**.

Liczba bezdomnych	456
Liczba wywiadów	995
Liczba etatów pracowników socjalnych	7

7.2 Trójstopniowy system usamodzielnienia osób bezdomnych

7.2.1 Ogrzewalnie, Noclegownie

I i II etap – zapewnienie schronienia i innych potrzeb na elementarnym poziomie w Ogrzewalni, Noclegowni

Ogrzewalnie i Noclegownie dla bezdomnych to placówki przeznaczone do udzielania doraźnej i okresowej pomocy. Pomoc ta przeznaczona jest dla mężczyzn bezdomnych z terenu Katowic. Miasto Katowice udzielało w okresie sprawozdawczym dotacji dla trzech organizacji: Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta prowadzącego Noclegownię dla osób bezdomnych przy ul. Brackiej 18, Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego prowadzącego Noclegownię przy ul. Sienkiewicza 23 a także Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynnego prowadzącego placówkę dla bezdomnych przy ul. Gliwickiej 89A. Działalność Ogrzewalni prowadzonej przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta przy ul. Sądowej 1 ustała z dniem 01.05.2018 r. W związku z powyższym funkcję zapewnienia usługi na poziomie Ogrzewalni zorganizowano w ramach doraźnych miejsc noclegowych, znajdujących się na terenie Schroniska dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Krakowskiej 138 w Katowicach. Noclegownia prowadzona przez Górnośląskie Towarzystwo Charytatywne ul. Sienkiewicza 23 Katowice dysponuje **25** miejscami. W ramach noclegowni istnieje możliwość skorzystania z napoi i gorącego posiłku, możliwość skorzystania z usług higienicznych oraz wymiany odzieży używanej.

W dniu 21.01.2015 r. została podpisana umowa o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą „Cichy kąt” z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym z siedzibą w Kluczach. Umowa obejmuje zapewnienie schronienia osobom bezdomnym wraz z całodobowym wyżywieniem (śniadanie, obiad, kolacja). Umowa z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym do dnia 31.01.2019 r. była zawarta na **10** miejsc, od dnia 01.02.2019 r. jest zawarta na **8** miejsc.

W dniu 14.01.2016 r. została zawarta umowa z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta – Koło Katowickie na prowadzenie Noclegowni przy ul. Brackiej 18 w Katowicach. W Noclegowni przy ul. Brackiej 18

jest możliwość udzielenie schronienia **40** osobom bezdomnym, dla których gmina Katowice jest właściwa do zapewnienia schronienia, w szczególności osobom, wobec których wyrokiem sądowym została orzeczona eksmisja bez uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego, dla których miasto Katowice jest zobowiązane do udzielenia schronienia. Pobyt w placówce jest całodobowy dla osób ze skierowaniem wydanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. Umowa obejmuje zapewnienie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania.

7.2.2 Schroniska dla bezdomnych kobiet i Schroniska dla bezdomnych mężczyzn

III etap – zapewnienie całodobowego schronienia w Schroniskach dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi oraz w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn

Schroniska dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi i Schroniska dla bezdomnych mężczyzn zapewniają możliwość całodobowego przebywania, w tym miejsca do spania w ogrzewanym pomieszczeniu. W schroniskach istnieje możliwość spożycia posiłku, jest dostęp do pomieszczeń kuchennych umożliwiających samodzielne przygotowanie posiłku i gorącego napoju, możliwość skorzystania z prysznica, wymiany odzieży, możliwość prania i suszenia odzieży. W schroniskach jest prowadzona intensywna praca socjalna ukierunkowana na wzmacnianie aktywności społecznej, uzyskanie samodzielności życiowej i wyjście z bezdomności.

Schroniska dla bezdomnych mężczyzn zapewniają swoim mieszkańcom schronienie, jeden gorący posiłek dziennie oraz pomoc w postaci pracy socjalnej, poradnictwa, pomoc w załatwieniu spraw urzędowych oraz innych spraw bytowych. Ponadto w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn świadczone są usługi opiekuńcze, udziela się porad psychologicznych, psychiatrycznych, konsultacji diagnostycznych dla osób z problemem alkoholowym.

Miasto Katowice posiada Schroniska dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Krakowskiej 138 w Katowicach z ilością **83** miejsc. Do dnia 30.06.2019 r. działało Schronisko przy ul. Hetmańskiej 22/15 w Katowicach z ilością **5** miejsc. Stan miejsc w Schroniskach dla bezdomnych mężczyzn do dnia 30.06.2019 r. wynosił **88** miejsc, od dnia 01.07.2019 r. do 31.12.2019 r. wynosił **83** miejsca.

Liczba miejsc w Schroniskach	83
Średnia miesięczna liczba osób korzystających ze Schronisk	87
Liczba osób korzystających narastająco w I-XII 2019 r.	129
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	27 496

Roczny koszt utrzymania Schronisk dla bezdomnych mężczyzn wyniósł: **1 247 589,18 zł.**

Koszt osobodnia w Schronisku dla bezdomnych mężczyzn wyniósł: **35,08 zł.**

Koszt osobodnia w Schronisku dla bezdomnych mężczyzn z usługami opiekuńczymi wyniósł: **55,05 zł.**

W okresie zimowym prowadzone są dodatkowe miejsca dla osób bezdomnych. Osoby bezdomne korzystające z tej formy pomocy korzystają z usług Schroniska ul. Krakowska 138 w godz. 19.00-7.00 dnia następnego. Osoby te korzystają z całej infrastruktury, która znajduje się na terenie Ośrodka.

Liczba dodatkowych miejsc w Schronisku ul. Krakowska 138	20
Średnia miesięczna liczba osób korzystających	33
Liczba osób korzystających narastająco w I-XII 2019 r.	215
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	3 051

Schronisko przy ul. Krakowskiej 138 prowadzi także łaźnię dla osób bezdomnych, która jest miejscem, gdzie osoby bezdomne mogą skorzystać z usług higienicznych (kąpeli), dokonać zmiany ubrania lub skorzystać z możliwości jego wyprania. Łaźnia jest czynna od poniedziałku do piątku w godz. 8.00-13.00. W okresie sprawozdawczym z łaźni osoby bezdomne skorzystały **4 110** razy.

Dodatkowo zawarto umowę na realizację usługi zapewnienia schronienia w Ośrodku Św. Jacka przy Caritas Archidiecezji Katowickiej, ul. Dębowa 23, w którym liczba miejsc noclegowych wynosi **50**. W okresie sprawozdawczym I-XII 2019 r., skorzystało z usług **81** osób. Koszt osobodnia pobytu wyniósł **19 zł**. Koszt ten jest pomniejszany o odpłatność podopiecznego, w zależności od dochodu osoby, zgodnie z tabelą odpłatności Uchwały Rady Miasta Katowice XXXVII/712/17 z 2 marca 2017 r.

Liczba miejsc w Schronisku	50
Średnia miesięczna liczba osób korzystających ze Schroniska	51
Liczba osób korzystających narastająco w okresie I-XII 2019 r.	81
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	16 647

Koszt tej usługi w 2019 roku: dotacja

Schroniska dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi to placówki przeznaczone do udzielania pomocy bezdomnym kobietom, mających związek z Katowicami z tytułu zameldowania, ofiarom klęsk żywiołowych lub ekologicznych, przypadków losowych, oczekującym na przyznanie mieszkań zastępczych lub wyremontowanie dotychczas zajmowanych lokali oraz w przypadku ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażającym ich zdrowiu lub życiu. Pracownicy Schronisk prowadzą ze wszystkimi mieszkańcami szeroko zakrojoną pracę socjalną, nastawioną na rozwiązywanie indywidualnych problemów, a ponadto prowadzi poradnictwo psychologiczne, konsultacje indywidualne oraz grupowe formy pracy socjalnej.

W schroniskach prowadzi się m.in. trening umiejętności społecznych niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania z chwilą opuszczenia Schroniska i otrzymania mieszkania, uczy się w praktyce oszczędnego gospodarowania mediami, współżycia w środowisku sąsiedzkim. Miasto Katowice na dzień 31.12.2019 r. posiadał Schroniska dla bezdomnych kobiet przy ul. Orkana 7a w Katowicach z ilością **70** miejsc, ul. Mikołowskiej 13/7 w Katowicach – **20** miejsc, ul. Mikołowskiej 13/9 w Katowicach – **20** miejsc, ul. Mikołowskiej 11/4 w Katowicach – **16** miejsc. Do dnia 31.10.2019 r. działało także Schronisko dla bezdomnych kobiet przy ul. Lubeckiego 3/3 w Katowicach – **10** miejsc, do dnia 30.11.2019 r. działało Schronisko dla bezdomnych kobiet przy ul. Piotrowickiej 44/2 w Katowicach.

Stan miejsc w Schroniskach dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi na dzień 31.12.2019 r. wynosi **126** miejsc.

Liczba miejsc w Schroniskach	126
Średnia miesięczna liczba osób korzystających ze Schronisk	126
Liczba osób korzystających narastająco w okresie I-XII 2019	197
w tym:	
▪ Kobiet	144
▪ dzieci i młodzieży	53
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	37 986

Roczny koszt utrzymania Schronisk dla bezdomnych kobiet wyniósł: **1 429 381,86 zł**.

Koszt osobodnia w Schronisku dla bezdomnych kobiet wyniósł: **33,81 zł**.

Koszt osobodnia w Schronisku dla bezdomnych kobiet z usługami opiekuńczymi wyniósł: **55,01 zł**.

7.3 Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób bezdomnych prowadzone w związku z udziałem w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2019.”

Opis działań znajduje się w sprawozdaniu z ww. Programu.

7.4 Ocena realizacji celów programu oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania bezdomności

1. Zakres pomocy:

	2015	2016	2017	2018	2019
Wydatki na realizację systemu pomocy bezdomnym (w zł)	2 549 506,31	2 719 065,74	2 821 638,68	2 674 080,76	3 353 186,59
Liczba osób korzystających z pomocy	780	850	776	684	646
Średni miesięczny koszt programu na osobę (w zł)	272,38	266,57	303,01	325,78	432,55

2. Usamodzielnienie bezdomnych:

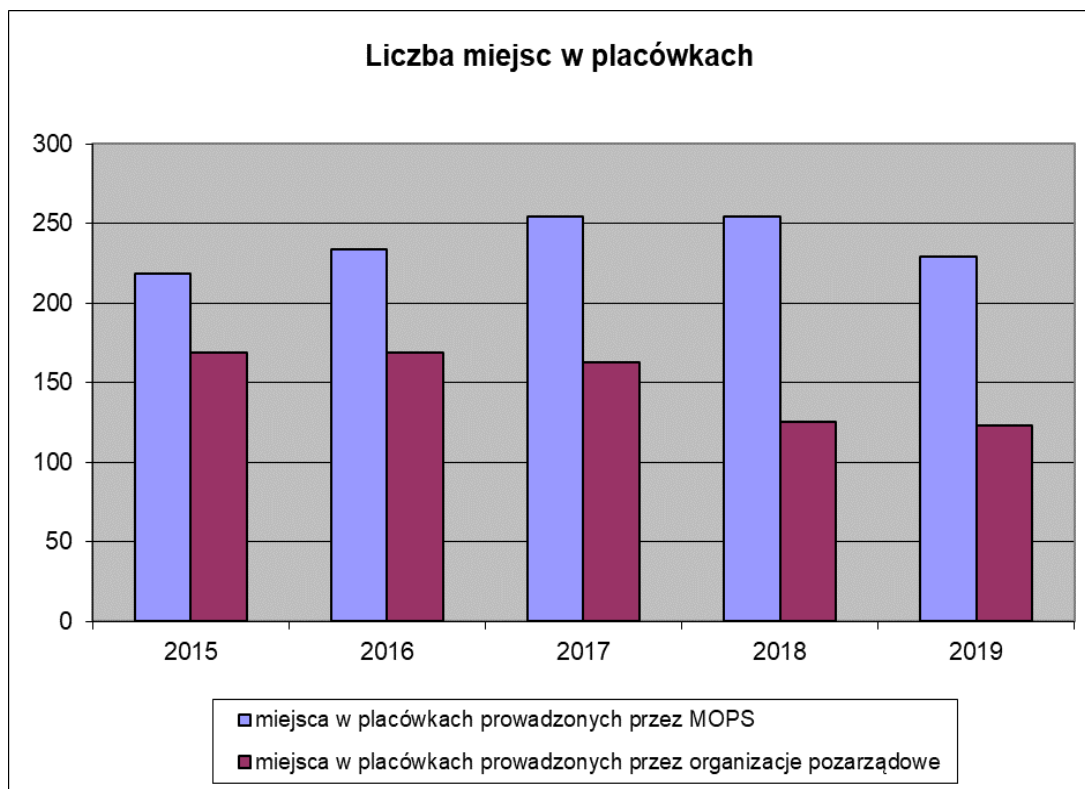
	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba osób, które otrzymały lokale mieszkalne z zasobów miasta	16	35	44	40	16
Liczba osób podejmujących pracę	48	49	53	37	64
Liczba osób podejmujących współpracę w rozwiązywaniu problemu alkoholowego	212	181	169	189	89

3. Baza noclegowa

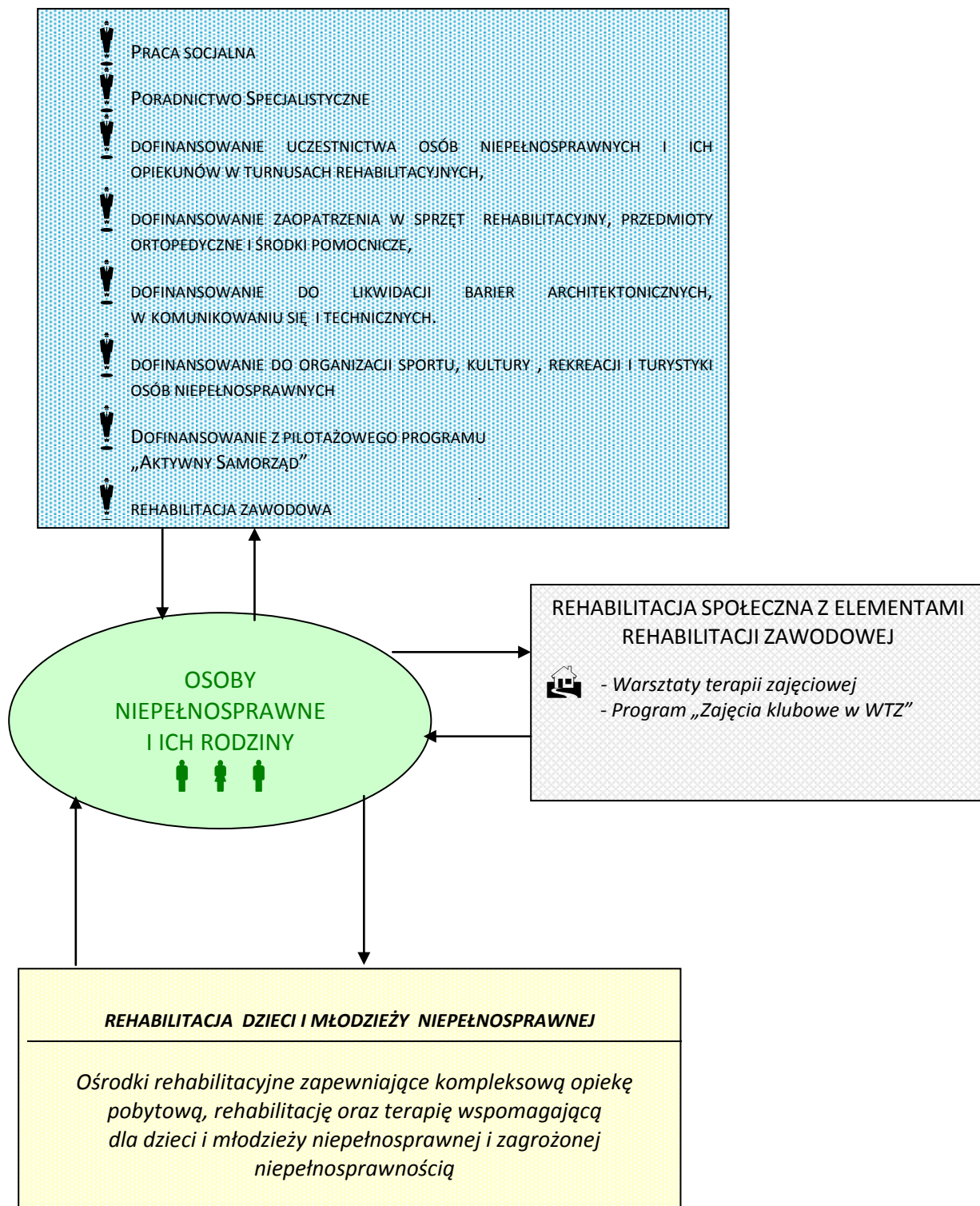
	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc
doraźna pomoc noclegowa					
dla kobiet	-	-	-	-	-
dla mężczyzn					
w okresie zimowym:	133	133	133	133	93
w okresie letnim:	113	113	113	113	93
Długoterminowa pomoc noclegowa					
dla kobiet	126	146	146	146	126
dla mężczyzn	138	138	138	138	133

Liczba miejsc w placówkach dla osób bezdomnych zmniejszyła się w 2019 roku w porównaniu z rokiem 2018. Powyższe wynikało z tego, iż z dniem 01.07.2019 podjęto decyzję o likwidacji Schroniska dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Hetmańskiej 22/15 w Katowicach przewidzianego na **5** miejsc. W 2019 roku, podobnie jak w przypadku schronisk dla bezdomnych mężczyzn, dokonano likwidacji Schroniska dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi przy ul. Piotrowickiej 44/2 w Katowicach przewidzianego na **10** miejsc oraz ul. Lubeckiego 3/3 w Katowicach przewidzianego również na **10** miejsc. Ponadto zawarta przez miasto Katowice umowa z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym, która obowiązywała do dnia 31.01.2019 r. i była przewidziana na prowadzenie **10** miejsc noclegowych, od dnia 01.02.2019 r. uległa zmianie tj. została przewidziana na **8** miejsc noclegowych dla bezdomnych mężczyzn.

W roku 2020 planuje się zwiększyć infrastrukturę sieci wsparcia dla osób bezdomnych poprzez uruchomienie dwóch placówek niskoprogowych dla mężczyzn po **40** miejsc każda. Planuje się również uruchomienie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

VIII. SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Wspieranie osób niepełnosprawnych stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych. Na system pomocy dla tej kategorii klientów, na który w roku 2019 wydatkowano kwotę **9 349 288,81 zł** składa się:

- praca socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne,
- sieć warsztatów terapii zajęciowej o profilu dostosowanym do rodzaju niepełnosprawności rozumianych, jako wyodrębnione organizacyjnie i finansowo placówki, stwarzające osobom niepełnosprawnym z upośledzeniem uniemożliwiającym podjęcie pracy, możliwość udziału w rehabilitacji społecznej i zawodowej przez terapię zajęciową,
- program „Zajęcia klubowe w WTZ”,
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych,
- pilotażowy program „Aktywny samorząd”.

8.1 Rehabilitacja zawodowa

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy. Zadania w ramach rehabilitacji zawodowej realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy przy ul. Pośpiecha 14.

8.2 Rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Celem jest kształtowanie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.

Do podstawowych form rehabilitacji społecznej zalicza się wymienione poniżej świadczenia:

RODZAJ ŚWIADCZENIA	W okresie sprawozdawczym		
	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota (w zł.)	Średni koszt (w zł.)
Turnusy rehabilitacyjne – dorośli z opiekunami	625	763 132,00	1 221,01
Turnusy rehabilitacyjne – dzieci z opiekunami	144	176 204,00	1 223,64
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – dorośli	29	133 893,00	4 617,00
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – dzieci	17	105 320,00	6 195,29
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – dorośli	331	662 339,33	2 001,03
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – dzieci	36	111 947,40	3 109,65
Dofinansowanie do organizacji sportu, kultury i turystyki oraz rekreacji osób niepełnosprawnych – ilość osób niepełnosprawnych objętych dofinansowaniem	3 dla 73 osób	9 790,67	3 263,56

▪ uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej:

Lp.	NAZWA WARSZTATU	Liczba miejsc	Kwota dofinansowania (w zł. środki PFRON)	Kwota dofinansowania/wydatkowana (w zł. środki miasta Katowice)
1	WTZ "PROMYK" – Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej, im. St. Kostki przy ul. Szopienicka 58a Nikiszowiec	40	723 840,00	80 426,80
2	Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam” WTZ przy ul. Oswobodzenia 92 Janów	35	633 360,00	70 373,45
3	WTZ „SPES” Stowarzyszenie na Rzecz Niepełnosprawnych przy ul. Panewnickiej 463 Ligota-Panewniki	35	633 360,00	70 373,45
4	WTZ Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną przy ul. Wojciecha 23 Giszowiec	30	542 880,00	60 320,10
5	WTZ Stowarzyszenia Wspomagania Rozwoju i Twórczości Osób Niepełnosprawnych „UNIKAT” przy ul. Kotlarza 10b Wełnowiec	35	633 360,00	70 373,45
6	WTZ "AKCENT" Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, " ul. Rataja 14	30	542 880,00	60 320,10
7	WZT „Arteria” Śląskie Centrum Edukacji i Rehabilitacji Arteria przy ul. Francuskiej 29	20	361 920,00	40 213,40
RAZEM:		225	4 071 600,00	452 400,75

W roku 2019 roczny koszt pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej ze środków PFRON wyniósł **18 096,00 zł.** W 2019 roku nie ubiegano się o przyznanie dofinansowania usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika. Ogólna liczba osób, które w roku 2019 uzyskały wsparcie ze środków PFRON w zakresie rehabilitacji społecznej oraz zawodowej a także w ramach realizacji programu „Aktywny Samorząd” wyniosła **1701**. W 2019 roku poradnictwo specjalistyczne było świadczone przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy udzielili **2 424** porad w ramach wykonywanej pracy.

Liczba porad w okresie 2019 roku	2 424
w tym:	
Na miejscu	1 191
Telefonicznych	1 233

8.3 Program „Zajęcia klubowe w WTZ”

W roku 2019 realizowany był program „Zajęcia klubowe w WTZ”, którego celem jest wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez warsztaty terapii zajęciowej zajęć klubowych, jako zorganizowanej formy rehabilitacji. Realizatorem programu w 2019 roku dla warsztatów działających na terenie Katowic był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. Beneficjentami programu są:

- osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), które były uczestnikami WTZ i opuściły go w związku z podjęciem zatrudnienia,
- osoby niepełnosprawne, posiadające ważne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub orzeczenie równoważne), znajdujące się na prowadzonej przez podmiot prowadzący WTZ liście osób (o której mowa w art. 10f ust. 2a ustawy o rehabilitacji), których zgłoszenie do uczestnictwa w warsztacie zostało zatwierdzone i które nie rozpoczęły terapii w WTZ.

Liczba warsztatów realizujących program	Liczba beneficjentów	Kwota wypłaconego dofinansowania
1	10	48 000,00

8.4 Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

Pilotażowy Program „Aktywny Samorząd” jest realizowany na podstawie umowy numer AS3/000048/12/D z dnia 30.04.2018 r. Realizatorem programu w 2019 roku dla mieszkańców Katowic jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. Realizator ustalił następujące terminy przyjmowania wniosków:

- dla Modułu I – 03.04.2019 r. - 31.08.2019 r.
- dla Modułu II - 26.02.2019 r. – 30.03.2019 r. dla wniosków dotyczących roku akademickiego 2018/2019
01.09.2019 r. – 10.10.2019 r. dla wniosków dotyczących roku akademickiego 2019/2020.

MODUŁ I likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:			
OBSZAR	NAZWA	Liczba	Kwota wypłaconych
A - Likwidacja bariery transportowej	Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	9	21 917,05 ¹ 20 205,80
	Zadanie 2: pomoc w uzyskania prawa jazdy	1	1 500,00
	Zadanie 3: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	3	0
B -Likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym	Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	15	22 449,48 ² 16 837,90
	Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	1	0
	Zadanie 3: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	6	18 788,64
	Zadanie 4: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	10	17 500,00
C- Likwidacja barier w poruszaniu się	Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	13	28 711,00
	Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	19	3 000,00 ³ 9 729,99
	Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy na III poziomie jakości	7	70 560,00
	Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości)	3	1 800,00
	Zadanie 5: pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka inwalidzkiego ręcznego	4	12 475,00
D - Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	Dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku lub przedszkolu lub inną tego typu opieką	35	8 031,77 ⁴ 42 156,98
MODUŁ II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:			
Dofinansowanie lub refundacja kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym	1. Opłata za naukę (czesne) lub za przeprowadzenie przewodu doktorskiego 2. Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia 3. Zwiększenie dodatku na pokrycie kosztów kształcenia z tytułu pobierania nauki poza miejscem zamieszkania 4. Zwiększenie dodatku, gdy wnioskodawca posiada aktualną Kartę Dużej Rodziny 5. Zwiększenie dodatku w innych przypadkach	82	42 719,00 ⁵ 154 710,00

¹ Kwota wypłaconych świadczeń dla wniosków złożonych w roku 2018.

² Kwota wypłaconych świadczeń dla wniosków złożonych w roku 2018.

³ Kwota wypłaconych świadczeń dla wniosków złożonych w roku 2018.

⁴ Kwota wypłaconych świadczeń dla wniosków złożonych w roku 2018.

⁵ Kwota wypłaconych świadczeń dla wniosków złożonych w roku 2018.

8.5 Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Rehabilitacja prowadzona była przez ośrodki rehabilitacyjne, które proponują kompleksową opiekę pobytową oraz terapię wspomagającą dla dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością. W ramach takiej opieki prowadzi się wczesną interwencję, kompleksową diagnostykę medyczną, fizykoterapię, kinezyterapię korekcyjną, masaże, hydroterapię, wsparcie dla rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, poradnictwo psychologiczne oraz prawne dla rodzin i opiekunów, terapię zajęciową. Ośrodki te prowadzone były przez organizacje pozarządowe.

Rodzaj usługi	Ośrodek Rehabilitacyjno- Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych Śląskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym, „Oddział Odrodzenie”, Katowice – Piotrowice, ul. Radockiego 280			Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno - Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych, Centrum Rozwoju Dziecka Katowickiej Fundacji Pomocy Dzieciom Kalekim i Niepełnosprawnym, Katowice – Osiedle Tysiąclecia, ul. Ułańska 5a			Ośrodek Rehabilitacyjno - Edukacyjno - Wychowawczy im. dr Marii Trzcińskiej - Fajfrowskiej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Katowicach Giszowcu, Katowice – Giszowiec, ul. Gościnną 8		
	liczba osób	liczba osobodni	kwota	liczba osób	liczba osobodni	kwota	liczba osób	liczba osobodni	kwota
Dzienny pobyt dzieci powyżej 6. roku życia, młodzieży i osób niepełnosprawnych	19	155	297 336,50	32	255	547 043,94	X	X	X
Gimnastyka korekcyjna indywidualna/grupowa	26/228	730/2486	20 841,50/20 136,60	133/56	850/929	27 914,00/7 162,59	99	3233	24 700,12
Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	39	39	101 023,26	153	148	358 587,72	48	48	45 807,84
Hipoterapia - indywidualna	X	X	X	X	X	X	62	4660	151 496,60
Logorytmika indywidualna/grupowa	X	X	X	X	X	X	80/82	1909/6828	19 452,71/69 577,32
Świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia	70/7	185/7	5 764,60/638,47	48/4	167/10	5 455,89/1 089,50	66/25	1150/25	42 170,50/2 860,25
Stymulacja rozwoju neuroruchowego przy użyciu sprzętu Master – indywidualna	X	X	X	X	X	X	71	9384	126 684,00
Razem	X	X	445 740,93	X	X	947 253,64	X	X	482 749,34

Niektóre usługi były finansowane ze środków budżetu miasta zgodnie z zawartymi umowami. Na ich podstawie realizowane były następujące usługi: dzienny pobyt dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, gimnastyka korekcyjna indywidualna i grupowa, hipoterapia indywidualna, logorytmika indywidualna i grupowa, stymulacja rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu Master, opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia.

RAZEM: 1 875 743,91 zł

8.6 Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności

Podstawowym zadaniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach jest realizacja zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Zespół orzeczeniem ustala:

- niepełnosprawność osobom, które nie ukończyły 16. roku życia,

- stopień niepełnosprawności osobom, które ukończyły 16. rok życia,
- wskazania do ulg i uprawnień osobom posiadającym orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy wydanych przez organy rentowe.

Orzeczenie Zespołu poza ustaleniem niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności ma również na celu określenie wskazań dotyczących rehabilitacji osoby orzekanej.

Ponadto Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje osobom uprawnionym legitymację osoby niepełnosprawnej.

Z dniem 1 lipca 2014 roku Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności realizuje nowe zadanie w zakresie: przyjmowania wniosków oraz przyznawania i wydawania kart parkingowych osobom niepełnosprawnym oraz placówkom zajmującym się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

Tabela: Liczba przyjętych wniosków

Wnioski w sprawie	Liczba
Orzeczenia stopnia niepełnosprawności	5350
Orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień art. 5a ustawy	2
Orzeczenia niepełnosprawności	716
Wydania legitymacji osoby niepełnosprawnej	2581
Wydania karty parkingowej osobom niepełnosprawnym	2018
Wydania karty parkingowej uprawnionym placówkom	13

Tabela: Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności

Wnioski dotyczące ustalenia stopnia niepełnosprawności wg celów		
Lp.	Cel złożenia wniosków	Liczba
1	Odpowiednie zatrudnienie	1240
2	Szkolenie	9
3	Uczestnictwo w terapii zajęciowej	57
4	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	480
5	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji / Korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	2089
6	Zasiłek stały	0
7	Zasiłek pielęgnacyjny	701
8	Korzystanie z karty parkingowej	753
9	Inne	23
ogółem		5352

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności

Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności					
o zaliczeniu do stopnia niepełnosprawności			o niezaliczeniu do stopnia niepełnosprawności	o odmowie wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	Ogółem
lekkiego	umiarkowanego	znacznego			
964	1994	1968	70	137	5133

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności

Wydane orzeczenia o niepełnosprawności			
o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	o odmowie ustalenia niepełnosprawności	Ogółem
625	55	3	683

Tabela: Liczba odwołań

Liczba odwołań	
Liczba odwołań od wydanych orzeczeń	597
Liczba odwołań rozpatrzonych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności	2
Liczba odwołań odesłanych do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	595

Tabela: Liczba wydanych kart parkingowych.

Wydane karty parkingowe			
Liczba wniosków	Liczba wydanych kart parkingowych osobom niepełnosprawnym	Liczba wydanych kart parkingowych uprawnionym placówkom	Liczba wydanych odmów
2031	1937	13	5

8.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu wspierania osób niepełnosprawnych.

1. Zakres pomocy:

	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Wydatki na realizację programu (w zł)	8 142 693	8 020 642	8 196 502	8 828 823	9 349 289
W tym ze środków PFRON (w zł)	4 830 537	4 715 121	5 662 921	6 132 925	6 725 319
Liczba osób korzystających z pomocy w ramach środków PFRON	1 633	1 461	1408	1361	1701
Średni koszt programu na osobę ze środków PFRON (w zł)	2 958	3 227	3 948	4 506,19	3 953,74

W roku 2019 otrzymano z PFRON wyższe środki finansowe w porównaniu do roku poprzedniego w związku ze zwiększeniem kosztu rocznego pobytu uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej, dłuższym okresem realizacji programu „Zajęcia klubowe w WTZ” oraz rozszerzeniem zakresu programu „Aktywny Samorząd”.

2. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych:

	Rok 2015		Rok 2016		Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019	
	Kwota (w zł)	Liczba osób	Kwota (w zł)	Liczba osób	Kwota (w zł)	Liczba osób	Kwota (w zł)	Liczba osób	Kwota (w zł)	Liczba osób
Rehabilitacja społeczna	4 266 362	1613	4 174 492	1 446	4 583 449	1399	5 739 523	1352	6 575 319	1698
Rehabilitacja zawodowa	564175	20	540 629	15	497 000	9	393 402	9	150 000	3

Powiatowy Urząd Pracy zrealizował w 2019 roku następujące zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej:
- zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy osoby niepełnosprawnej.

Liczba osób objętych dofinansowaniem ze środków PFRON wzrosła w porównaniu do lat poprzednich. Spowodowane było to rozszerzeniem zakresu programu „Aktywny Samorząd” oraz przeznaczeniem znacznej części środków na dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym. Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym jest zadaniem o stosunkowo niskim koszcie co wyjaśnia wzrost liczby osób korzystających z dofinansowania przy równoczesnym spadku średniego kosztu na osobę w porównaniu do roku 2018.

W 2019 roku kwota w wysokości **4 524 000,75 zł** (4 071 600,00 zł ze środków PFRON, 452 400,75 zł ze środków miasta Katowice) została wydatkowana na dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej.

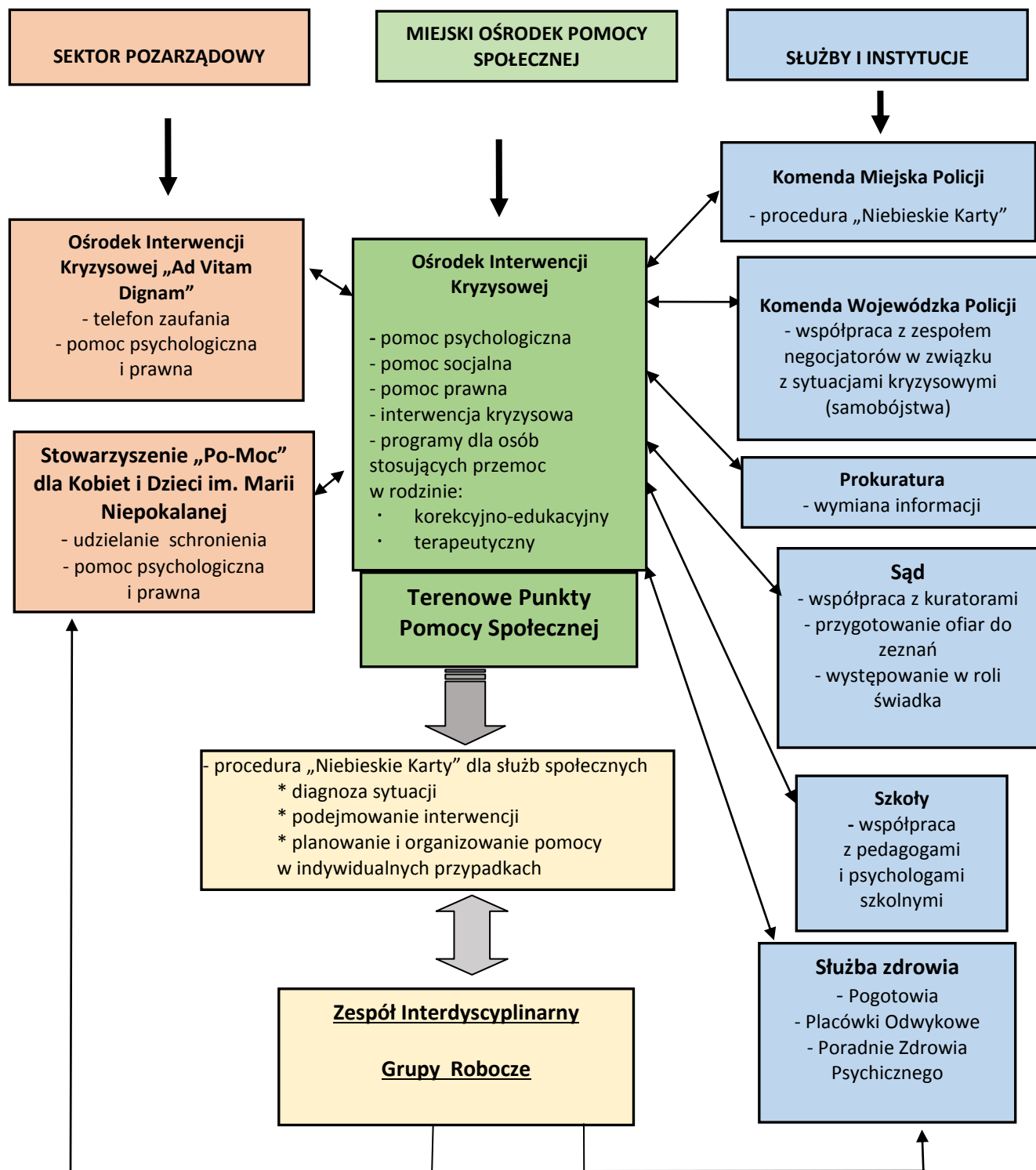
3. Poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych:

	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Liczba porad	2 379	2 524	3 216	2 386	2 424

Liczba porad udzielonych przez pracowników Ośrodka w roku 2019 kształtuje się na podobnym poziomie jak w roku poprzednim. Dodatkowo prowadzone są akcje informacyjne polegające na rozwieszaniu plakatów, udostępnianiu ulotek informacyjnych na temat działalności instytucji w miejscach stosunkowo często odwiedzanych przez osoby niepełnosprawne (Urząd Miasta, MOPS, placówki służby zdrowia, zakłady pracy chronionej, organizacje pozarządowe). Poza tym udostępniany jest informator w formie elektronicznej dla osób niepełnosprawnych na stronie internetowej katowice.bezbarier.info, a także bieżące informacje na temat uprawnień dla osób niepełnosprawnych udostępniane są na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Wymienione działania informacyjne będą prowadzone nadal w przyszłości.

IX. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

SYSTEM POMOCY RODZINOM Z PROBLEMEM PRZEMOCY I OSOBOM W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH W MIEŚCIE KATOWICE

Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie stanowi jedno z zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

9.1 Praca socjalna

Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy koncentruje się na rozpoznawaniu zjawiska przemocy, budowaniu planu pomocy o charakterze interwencyjnym, socjalnym, psychologicznym i prawnym i jego realizacji (wspólnie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej MOPS). Od stycznia do grudnia 2019 roku pracownicy socjalni objęli pracą socjalną związaną z problemem przemocy **691 rodzin**.

9.2 Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPS

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych i rodzinom z problemem przemocy - ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dziecka. Pomoc skierowana jest do osób doznających przemocy (ofiary przemocy), osób stosujących przemoc (sprawców przemocy) i świadków przemocy. Z rodzinami prowadzona jest systematyczna praca w oparciu o indywidualny plan pomocy socjalnej i psychologicznej. Obejmuje ona indywidualne poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne, grupowe formy poradnictwa oraz wizyty w środowisku. W związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy Ośrodek zapewnia schronienie dla osób, które ze względu na dramatyczną sytuację nie mogą przebywać w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

łączna liczba klientów objętych pomocą w 2019 roku w tym:	892
Ofiary przemocy (osoby dorosłe)	195
Sprawcy przemocy	114
Dzieci	27
Inne kryzysy w tym:	556
Konsultacje rodzinne/ grupowe (ilość spotkań)	51
Pomoc rodzinie z problemem alkoholowym	174

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPS świadczone są następujące usługi:

- konsultacje indywidualne dla klientów z problemem przemocy w rodzinie oraz osób w różnych sytuacjach kryzysowych,
- wizyty w środowisku,
- interwencje,
- kierowanie do miejsc schronienia,
- poradnictwo dla mieszkańców Katowic,
- poradnictwo prawne.

Liczba przeprowadzonych interwencji osobistych i telefonicznych/pisemnych.

	W okresie od I - XII 2019 r.
Interwencje osobiste	256
Interwencje telefoniczne	1 745
RAZEM:	2 001

Interwencje są reakcją na sygnały o krzywdzeniu głównie dzieci i osób starszych. Podejmowane są w wielu przypadkach wspólnie z dzielnicowym. Po przeprowadzeniu działań interwencyjnych wspólnie planowane są następne kroki związane z pomocą. Interwencje służą również przyśpieszeniu i zwiększeniu skuteczności działań prawnych w instytucjach wymiaru sprawiedliwości.

Liczba usług w zakresie konsultacji indywidualnych i poradnictwa specjalistycznego.

Konsultacje indywidualne	Poradnictwo specjalistyczne	Poradnictwo prawne
1 719	670	389

- **Grupowe formy pracy socjalnej**

Program Pomocy Psychologicznej w okresie od I- XII 2019 roku obejmował jedną formułę pracy grupowej:

Grupa psychoedukacyjna dla ofiar przemocy (21 osób - 48 spotkań).

Celem zajęć było uzyskanie wsparcia i wiedzy o możliwościach ochrony i rozwiązywania problemu przemocy w aspekcie prawnym, psychologicznym i socjalnym.

- **Budowanie naturalnych i środowiskowych grup wsparcia**

Uwzględniając specyfikę zjawiska przemocy i kryzysu, praca środowiskowa stanowi stały element w zapewnianiu bezpieczeństwa osobom poszkodowanym. Budowanie naturalnych grup wsparcia w środowisku w ważnym stopniu przyczynia się do powstrzymania przemocy. Klientami Ośrodka są też tzw. świadkowie przemocy (rodzina, sąsiedzi, przyjaciele), którzy wyposażeni w informacje, edukację i wsparcie świadomie i aktywnie wspierają swoich bliskich w sytuacji kryzysu i przemocy.

	Liczba spotkań	Liczba osób
Grupowe formy pomocy	48	21
Naturalne grupy wsparcia/spotkania rodzinne	51	89

9.3 Współpraca ze Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje ze **Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam”** w zakresie prowadzenia Ośrodka Interwencji Kryzysowej poprzez prowadzenie telefonu zaufania oraz udzielania porad prawnych i psychologicznych.

Od 1 marca 2017r. finansowanie realizowane jest przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

9.4 Współpraca MOPS ze Stowarzyszeniem „Po Moc” dla Kobiety i Dzieci im. Marii Niepokalanej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje ze **Stowarzyszeniem „Po Moc” dla Kobiety i Dzieci im. Marii Niepokalanej przy ul. Krasińskiego 21,**

Świadczone usługi polegają na:

1. Zapewnieniu całodobowego schronienia dla **10** kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu, jak również przymusowej prostytucji.
2. Świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w szczególności psychologicznego, socjalnego lub prawnego.
3. Zapewnieniu produktów żywnościowych umożliwiających całodienne wyżywienie oraz możliwości samodzielnego sporządzania posiłków z produktów żywnościowych zakupionych przez placówkę.

Przez Stowarzyszenie i Urząd Miasta została podpisana umowa na udzielenie dotacji na realizację zadania pod nazwą: „Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym poprzez prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej w formie zapewnienia schronienia wraz z wyżywieniem dla kobiet i kobiet z dziećmi, będących mieszkańcami Katowic”. Umowa obejmuje okres od 16.01.2018 r. do 31.12.2020 r. Finansowanie w ramach dotacji realizowane jest przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Stowarzyszenie dysponuje **10** miejscami noclegowymi. W okresie od stycznia do grudnia 2019 r. z miejsc tych skorzystało **31** osób.

9.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego” i „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020” oraz działań określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie związanych z interdyscyplinarną formułą pracy.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje z Komendą Miejską Policji oraz z przedstawicielami innych służb i instytucji w ramach **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**.

- **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** istniejący od 01.04.2011 r. został powołany na trzecią kadencję Zarządzeniem Prezydenta Miasta nr 1298/2017 z dniem 28.03.2017 r. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Urzędu Miasta, Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Prokuratury, Sądu (kuratorzy), Oświaty, Ochrony Zdrowia, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowych. Celem Zespołu jest organizowanie, integrowanie i koordynowanie działań służb, instytucji, organizacji i specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Katowice oraz opracowanie i realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar. Od momentu powołania Zespołu uruchomiono również pracę Grup Roboczych celem organizowania pomocy w indywidualnych przypadkach. Od stycznia do grudnia 2019 r. odbyło się **5** spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i **1 126** spotkań **Grup Roboczych**. W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego odbyły się **3** spotkania konsultacyjne z koordynatorami ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Od I-XII 2019 roku prowadzono procedurę „Niebieskie Karty” w **691 rodzinach**.

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym – liczba uruchomionych „Niebieskich Kart” 350		
1.	Procedura „Niebieskie Karty” Policji – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	257
2.	Procedura „Niebieskie Karty” pomocy społecznej – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	78
3.	Wnioski o zwołanie Grup Roboczych – liczba wniosków sporządzonych i zatwierdzonych przez Zespół Interdyscyplinarny	350
4.	Procedura „Niebieskie Karty” Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	0
5.	Procedura „Niebieskie Karty” Oświaty – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	14
6.	Procedura „Niebieskie Karty” Ochrony Zdrowia – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	1

Od 2010 r. Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizuje **Program Edukacyjno-Korekcyjny dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc**. Uczestnicy programu kierowani są przez dzielnicowych oraz innych przedstawicieli Grup Roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz kuratorów sądowych. Niektórzy uczestnicy zgłosili się dobrowolnie. W 2019 r. uruchomione zostały dwie edycje programu. Pierwsza z nich miała miejsce w okresie od marca do czerwca (uczestniczyło w niej **10** osób, z których **6** ostatecznie ukończyło Program). Druga edycja natomiast odbywała się w okresie od września do grudnia (uczestniczyło w niej **8** osób, z których **5** ukończyło Program). Zatem łącznie w Programie udział wzięło **18** osób, z czego **11** osób go ukończyło. W ramach Programu prowadzone są zajęcia grupowe.

W 2017 r. Ośrodek rozszerzył ofertę pomocy w formie grupowej dla osób stosujących przemoc domową, zatem w 2019 r. w okresie od października do listopada planowano uruchomienie **Programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie**. Ostatecznie realizacja programu została przyspieszona i zajęcia rozpoczęły się we wrześniu, ich zakończenie nastąpiło zgodnie z planem tj. w listopadzie. Uczestnicy pozyskiwani byli do udziału w zajęciach przede wszystkim spośród absolwentów Programu korekcyjno-edukacyjnego a także spośród klientów Ośrodka. W Programie uczestniczyło **6** osób, z których **3** ukończyły zajęcia.

9.6 Inne działania

1. Kierownik OIK MOPS w lutym uczestniczył w spotkaniu Rady Superwizorów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, które odbyło się w Warszawie.
2. W marcu została nawiązana współpraca z Komendą Miejską Policji na rzecz przygotowania „Kampanii Mocna-Ty”. Jednym z elementów kampanii było przygotowanie konferencji dotyczącej rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie.
3. W celu ułatwienia mieszkańcom Katowic dostępu do informacji na temat różnych form pomocy, w marcu została zmodyfikowana strona internetowa. Na portalu zamieszczono m.in. nowe ulotki informujące o miejscach udzielających bezpłatnej pomocy np. psychologicznej, prawnej, socjalnej itp. osobom będącym w sytuacji kryzysowej, w tym osobom uwikłanym w sytuację przemocy domowej.
4. W kwietniu w OIK MOPS odbyła się wizyta studyjna dla studentów Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Były to osoby kształcące się na II stopniu specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego, specjalność: praca socjalna z osobą i rodziną z problemem przemocy. Na spotkaniu przedstawiony został zakres działalności placówki.
5. W maju Kierownik OIK MOPS uczestniczył w spotkaniu Ogólnopolskiej Rady Ekspertów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie.
6. W maju OIK MOPS uczestniczył w spotkaniu ze studentami na Uniwersytecie Śląskim, na Wydziale Psychologii i Pedagogiki, gdzie przedstawiony został zakres działalności placówki.
7. W maju w OIK MOPS odbyło się spotkanie ze studentami Uniwersytetu Śląskiego z Wydziału Pracy Socjalnej, poświęcone przedstawieniu zakresu działalności placówki.
8. We wrześniu OIK MOPS uczestniczył w konferencji z okazji obchodów 100-lecia powołania kurateli sądowej. Na uroczystości tej Ośrodek otrzymał specjalne wyróżnienie i podziękowanie za współpracę.
9. W grudniu Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zorganizował jubileuszową konferencję z okazji 20-lecia działalności pt.: „Wiedza-Praktyka-Doświadczenie”. W konferencji wzięli udział m.in. Wiceprezydent Miasta Katowice oraz przedstawiciele różnych Wydziałów Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego i Urzędu Miasta Katowice, a także przedstawiciele instytucji i organizacji, z którymi placówka nawiązała współpracę, stale ją doskonaląc takich jak np.: Policja, Prokuratura, Kuratorzy, Oświata, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne itp.
10. Ośrodek Interwencji Kryzysowej od stycznia do grudnia 2019 r. zorganizował szkolenia:
 - „Interwencja kryzysowa” dla pracowników socjalnych (4 osoby) i asystentów rodziny (2 osoby), łącznie 6 osób (II.2019 r.), I edycja;
 - „Przemoc – specyfika pracy socjalnej z rodzinami z problemem przemocy – szkolenie zaawansowane” dla pracowników socjalnych (8 osób), łącznie 8 osób (II. 2019 r.), I edycja;
 - „Praca z klientem i rodziną z problemem alkoholowym” dla pracowników socjalnych (6 osób), asystentów rodziny (4 osoby) i nowozatrudnionych osób (2 wychowawców Świetlicy i Klubu Młodzieżowego), łącznie 12 osób (III. 2019 r.), I edycja;
 - „Przemoc w rodzinie-szkolenie podstawowe” dla pracowników socjalnych (5 osób) oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (5 osób), w tym osób nowozatrudnionych, łącznie 10 osób (III.2019 r.), I edycja;
 - „Niebieskie Karty” dla pracowników socjalnych (3 osoby) i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (4 osoby), łącznie 7 osób (IV.2019 r.), I edycja;
 - „Interwencja Kryzysowa” dla pracowników socjalnych (9 osób), łącznie 9 osób (IV.2019 r.), II edycja;
 - „Praca z klientem i rodziną z problemem alkoholowym” dla wychowawców świetlic (5 osób) i nowozatrudnionych pracowników (w tym: 2 pracowników socjalnych i 1 streetworker), łącznie 8 osób (V.2019 r.), II edycja;
 - „Przemoc w rodzinie z uwzględnieniem zaniedbań dzieci” dla wychowawców świetlic i klubu (4 osoby) oraz asystentów rodziny (6 osób), łącznie 10 osób (V.2019 r.), I edycja;
 - „Przemoc w rodzinie – szkolenie podstawowe” dla nowozatrudnionych osób (2 asystentów rodziny, 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 2 pracowników socjalnych, 1 psycholog z CPS), łącznie 10 osób (VI.2019 r.), II edycja;

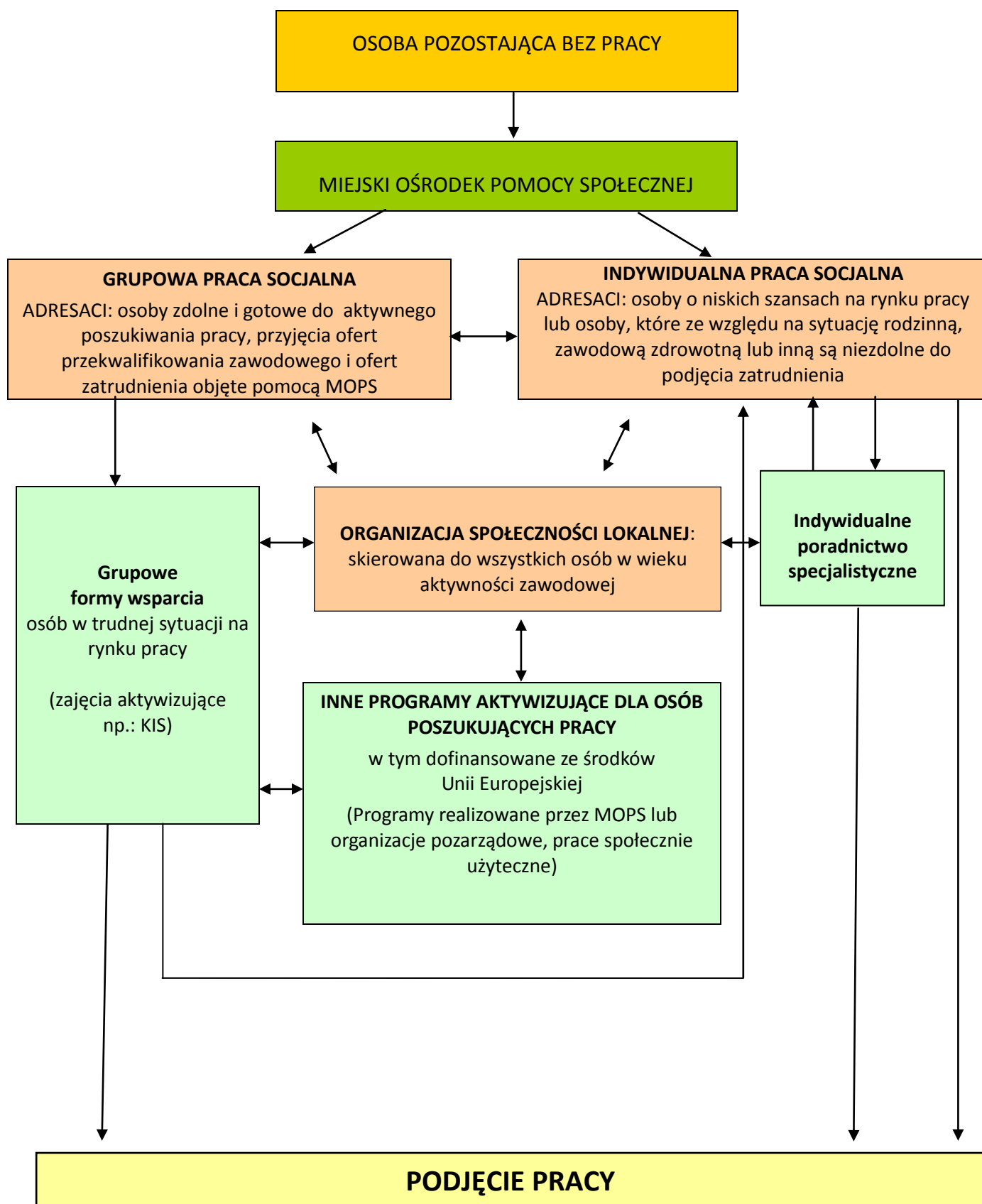
- „Przemoc - specyfika pracy socjalnej z rodzinami z problemem przemocy – szkolenie zaawansowane” dla pracowników socjalnych (7 osób) i asystentów rodziny (1 osoba), łącznie 8 osób (VI.2019 r.), II edycja.
- „Praca z klientem i rodziną z problemem alkoholowym” dla nowozatrudnionych osób (5 asystentów rodziny, 5 pracowników socjalnych, 1 streetworker), łącznie 11 osób (IX.2019 r.) III edycja;
- „Przemoc w rodzinie – szkolenie podstawowe” dla nowozatrudnionych osób (2 pracowników socjalnych, 2 asystentów rodziny, 3 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej), łącznie 7 osób (IX.2019 r.), III edycja;
- „Przemoc – specyfika pracy socjalnej z rodzinami z problemem przemocy – szkolenie zaawansowane” – dla pracowników socjalnych (5 osób), łącznie udział wzięło 5 osób (IX.2019 r.), III edycja.
- „Przemoc w rodzinie z uwzględnieniem zaniedbań dzieci” dla wychowawców świetlic i klubu (5 osób), oraz asystentów rodziny (2 osoby), łącznie 7 osób (X.2019 r.), II edycja;
- „Interwencja Kryzysowa” dla pracowników socjalnych (7 osób) i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (2 osoby), łącznie 9 osób (X.2019 r.), III edycja;
- „Niebieskie Karty” dla asystentów rodziny (7 osób) i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (2 osoby), łącznie 9 osób (XI.2019 r.), II edycja;
- „Przemoc – specyfika pracy socjalnej z rodzinami z problemem przemocy – szkolenie zaawansowane” – dla asystentów rodziny (3 osoby), łącznie udział wzięły 3 osoby (XI.2019 r.), IV edycja;
- „Praca z klientem i rodziną z problemem alkoholowym” - dla nowozatrudnionych osób (2 pracowników socjalnych, 1 osoba z SDM, 1 koordynator rodzinnej pieczy zastępczej), oraz wychowawców świetlic (5 osób), łącznie 9 osób (XII.2019 r.) IV edycja;
- „Przemoc w rodzinie – szkolenie podstawowe” – dla nowozatrudnionych osób (2 pracowników socjalnych, 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, 1 osoba z SDM, 1 osoba z Klubu Młodzieżowego), łącznie 9 osób (XII.2019 r.), IV edycja.

9.7. Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w działaniach związanych z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym w wyniku wypadków lub katastrof.

- W marcu objęto pomocą psychologiczną 2 osoby, które straciły swoich bliskich w katastrofie w Kopalni „Murcki - Staszic”.
- W marcu, w firmie komercyjnej podjęto interwencję i objęto pomocą psychologiczną 2 osoby w związku z samobójczą śmiercią pracownika.

X. POMOC RODZINIE Z PROBLEMEM BEZROBOCIA

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMU BEZROBOCIA

Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2021. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie.

10.1 Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne

Oferta Ośrodka, której głównym celem jest zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej, jak również przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia, skierowana jest zarówno do osób bardziej aktywnych, samodzielnych, które wymagają stosunkowo niewielkiego wsparcia, jak i do tych, które nie potrafią wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy. Pogłębiona praca indywidualna z klientem, w tym w formie poradnictwa specjalistycznego oraz współpraca ze środowiskiem lokalnym i podmiotami rynku pracy są odpowiedzią na zmieniające się zapotrzebowanie poszukujących zatrudnienia mieszkańców Katowic, w szczególności korzystających z pomocy Ośrodka.

Działania nakierowane na aktywną integrację oraz zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia realizowane są poprzez odpowiednie przygotowanie klienta do poszukiwania zatrudnienia, pomoc w znalezieniu ofert pracy, wspieranie w docieraniu do pracodawców, motywowanie do podjęcia nauki/uczestnictwa w kursach, monitorowanie i wspomaganie w poruszaniu się po rynku pracy. Osoby poszukujące pracy mogą także uzyskać pomoc ze strony specjalistów z różnych dziedzin (m.in. terapeutów, psychologów, pedagogów, asystentów rodziny), poprzez wsparcie w poprawie relacji rodzinnych rzutujących na podwyższenie kondycji psychicznej i motywacji, zmianę sposobów funkcjonowania w środowisku społecznym. Często bowiem problem bezrobocia powiązany jest z występowaniem innych problemów, trudności, których rozwiązanie stanowi warunek niezbędny do zwiększenia aktywności osób w trudnej sytuacji na rynku pracy. Ośrodek ponadto reaguje na zmiany na rynku pracy, realizując również przedsięwzięcia finansowane ze środków europejskich m.in. projekt pozakonkursowy „Damy radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”- szczegółowy opis działań został zamieszczony w rozdziale XVIII.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Pracownicy Ośrodka współpracują również z podmiotami funkcjonującymi w środowisku lokalnym, w celu kompleksowego wykorzystania dostępnych możliwości wspierania osób poszukujących pracy.

Więcej informacji na temat współpracy ze środowiskiem lokalnym znajduje się w rozdziale III.

Indywidualne poradnictwo zawodowe oraz socjalne

Poradnictwo zawodowe świadczone było przez pracownika socjalnego Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii (CPS). Nakierowane było na określenie i wykorzystanie posiadanych możliwości, zasobów i uprawnień osób poszukujących pracy (mieszkańców gminy, w szczególności klientów Ośrodka) oraz rozeznanie i dopasowanie zewnętrznej oferty wsparcia do potrzeb poszczególnych klientów.

Tematyka konsultacji indywidualnych obejmowała między innymi: diagnozę sytuacji zawodowej klienta, w tym: diagnozę dotychczasowej aktywności na rynku pracy, edukację w zakresie wymagań obecnego rynku pracy, poszerzenie wiedzy na temat aktywnych metod poszukiwania zatrudnienia, przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, pracę nad wizerunkiem i autoprezentacją, gospodarowanie czasem oraz planowanie działań podczas poszukiwania pracy. Osoby korzystające z konsultacji miały także dostęp do informacji o bieżących ofertach zatrudnienia, targach i giełdach pracy oraz o bezpłatnych szkoleniach, kursach i projektach, w tym finansowanych ze środków unijnych. Każda osoba konsultowana otrzymywała informator z rozbudowanym wykazem instytucji i organizacji wspierających osoby poszukujące zatrudnienia na terenie Katowic.

Liczba osób korzystających z konsultacji w 2019 r.	10
Liczba konsultacji w 2019 r.	12
Liczba godzin konsultacji w 2019 r.	14

10.2 Współpraca z instytucjami rynku pracy

Od początku roku 2019 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy na podstawie zawartego w 2009 r. porozumienia dotyczącego partnerstwa

w zakresie realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy i korzystających ze wsparcia Ośrodka.

W dniu 15.01.2019 r. przesłano do PUP wnioski w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych w roku bieżącym, jak również została przygotowana i 25.01.2019 r. przesłana do Urzędu Pracy lista wytypowanych osób bezrobotnych, mających ustalony II profil pomocy, korzystających ze wsparcia Ośrodka jako kandydatów do wykonywania prac społecznie użytecznych w 2019 roku. Listy takie zostały również przesłane 18.02.2019 r., 19.03.2019., 08.05.2019 r., 28.05.2019 r. oraz 01.07.2019 r. Łącznie przesłano informacje o **216** kandydatach do wykonywania prac społecznie użytecznych.

W dniu 07.02.2019 r. w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej odbył się zespół konsultacyjny dla pracowników socjalnych pracujących z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w którym wzięli udział także zaproszeni przedstawiciele Powiatowego Urzędu Pracy. W trakcie spotkania przedstawiciele PUP przybliżyli pracownikom socjalnym specyfikę zadań wykonywanych przez pracowników Referatu ds. Poradnictwa Zawodowego PUP, zakres wsparcia PUP na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz zasady korzystania ze wsparcia Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

W dniu 15.02.2019 r. na terenie Powiatowego Urzędu Pracy odbyła się giełda pracy związana z organizowanymi na terenie Ośrodka pracami społecznie użytecznymi, w których wzięli udział klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podczas rozmów z kandydatami zostało wybranych **9** osób. Prace społecznie użyteczne realizowane były w okresie od marca 2019 r. do października 2019 r.

Współpraca pomiędzy PUP a MOPS polegała także na konsultacjach osobistych, telefonicznych i korespondencji elektronicznej pracowników obu instytucji.

W czerwcu 2019 r. MOPS przygotował i przekazał do PUP informacje wraz z kalkulacją kosztów zorganizowania w MOPS prac społecznie użytecznych w roku 2020 r.

W dniu 18.10.2019 r. przedstawiciele MOPS uczestniczyli w XXIII Targach Pracy zorganizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy. Uczestnictwo w targach umożliwiło upowszechnienie informacji o aktualnych ofertach pracy w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej. Ponadto pracownicy Ośrodka mieli możliwość uzyskania informacji o ofertach zatrudnienia prezentowanych przez pozostałych uczestników targów oraz ofertach firm doboru personalnego, które mogą zostać wykorzystane w pracy z klientami poszukującymi zatrudnienia. Pracownicy udzielali także informacji dotyczących oferty pomocy oraz wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

W ramach realizowanego projektu pozakonkursowego „Damy radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” Ośrodek współpracował z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego w Katowicach w zakresie realizacji Klubu Integracji Społecznej.

W grudniu 2019 roku Miejski Ośrodek podjął współpracę ze Śląskim Centrum Profilaktyki i Psychoterapii w Katowicach w ramach organizacji Centrum Integracji Społecznej. Projekt zakłada reintegrację społeczno-zawodową osób zagrożonych ubóstwem zamieszkających w Katowicach. Rozpoczęto proces rekrutacji uczestników projektu w oparciu o procedury ustalone pomiędzy instytucjami.

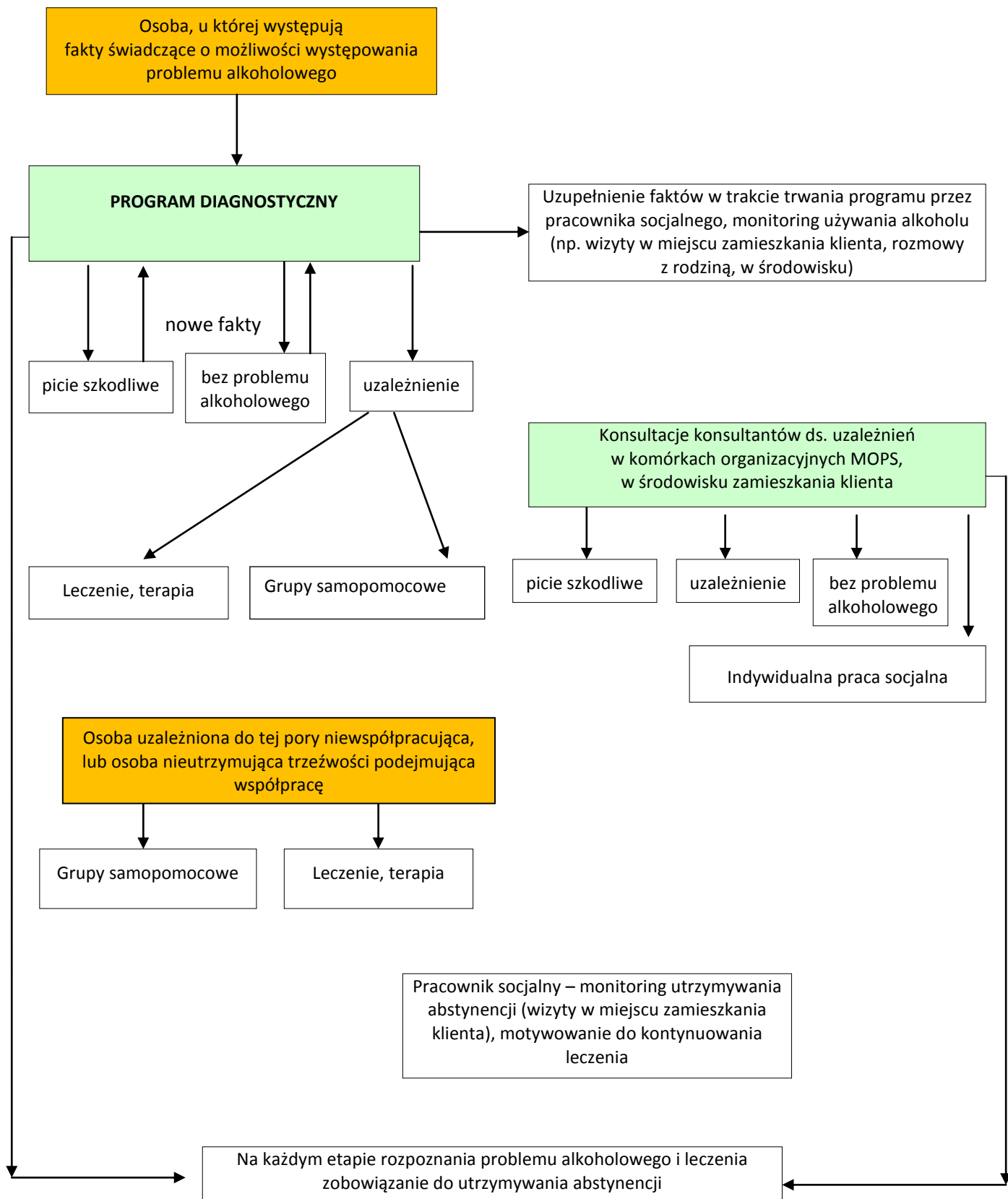
10.3 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadań z zakresu pomocy rodzinie z problemem bezrobocia.

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Wydatki na realizację wsparcia na rzecz osób bezrobotnych (w zł)	184 935,79	117 005,26	104 843,56	103 884,32	115 130,95	53 412,73zł
Liczba rodzin z dysfunkcją bezrobocie objętych pomocą	3 436	3 116	2 737	2 308	1746	1319
Roczny koszt wsparcia na rodzinę (w zł)	53,82	37,54	38,30	45,01	65,93	40,49

Zauważalne obniżenie liczby osób bezrobotnych objętych pomocą MOPS związane było ze zmieniającą się sytuacją na lokalnym rynku pracy. Analogicznie obniżeniu uległy wydatki na realizację wsparcia na rzecz osób bezrobotnych.

XI. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Przeciwdziałanie uzależnieniom stanowi jeden z elementów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Katowice na lata 2016-2021 oraz Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok.

Realizatorami tego zadania są przede wszystkim: Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest prowadzenie działalności edukacyjno-profilaktycznej w zakresie uzależnień oraz diagnostyczno - motywacyjnej dotyczącej klientów z problemem alkoholowym.

11.1 Konsultanci ds. uzależnień

Konsultanci ds. uzależnień pomagają klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, w ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi Terenowych Punktów Pomocy Społecznej. Prowadzą następującą działalność:

1. Działalność diagnostyczną w zakresie:

- picia szkodliwego,
- uzależnienia od alkoholu,
- sytuacji w rodzinie z problemem alkoholowym

Łączna liczba osób objętych pomocą w 2019 roku	165
w tym:	
Osoby z problemem alkoholowym	162
Osoby z rodzin z problemem alkoholowym	3

2. Działalność diagnostyczno - motywacyjną dotyczącą klientów z problemem alkoholowym prowadzoną poprzez:

- konsultacje indywidualne, grupowe,
- wizyty w środowisku.

„Ja i Alkohol”, program przeznaczony był dla osób, u których zaobserwowano fakty świadczące o możliwości występowania problemu alkoholowego. Celem udziału w zajęciach jest rozpoznanie przez klientów własnego stylu picia, negatywnych konsekwencji wynikających z używania alkoholu oraz edukacja na temat problematyki alkoholowej. Klient, u którego rozpoznano uzależnienie od alkoholu otrzymuje także informacje dotyczące form i miejsc leczenia odwykowego, konstruuje indywidualny plan leczenia. Integralną częścią programu były spotkania indywidualne z prowadzącym konsultantem.

Od marca 2019 roku program został zawieszony. Nadal realizowane są konsultacje indywidualne dla klientów, u których zaistniały fakty wskazujące na możliwość istnienia problemu alkoholowego.

Konsultacje indywidualne ogółem	255
w tym liczba konsultacji o charakterze diagnostycznym	196
Liczba osób uczestniczących w procesie diagnostycznym	116
Liczba osób z rozpoznaniem uzależnieniem od alkoholu	29
Liczba osób z rozpoznaniem piciem szkodliwym	22
Liczba osób bez rozpoznanego problemu alkoholowego	10
Liczba osób bez rozpoznania	55

Konsultacje indywidualne dla mieszkańców Katowic nie będących klientami MOPS	9
--	---

3. Interwencja kryzysowa i pomoc rodzinie z problemem alkoholowym obejmuje pomoc w formie interwencji kryzysowej dla członków rodzin.

Problem nadużywania substancji psychoaktywnych w rodzinie (osoby)	174
---	-----

4. Działalność szkoleniowa dla pracowników MOPS.

Szkolenia dotyczą problematyki uzależnień oraz specyfiki i sposobów postępowania w pracy socjalnej z osobą z problemem alkoholowym oraz jej rodziną, tj. rozpoznawanie problemu, ocena, motywowanie i kierowanie do miejsc gdzie mogą uzyskać pomoc terapeuty.

W 2019 roku konsultanci ds. uzależnień przeprowadzili szkolenia „Praca z klientem oraz rodziną z problemem alkoholowym”. W trzech dwudniowych szkoleniach oraz 1 jednodniowym szkoleniu, obejmujących 49 godzin, wzięło udział 16 pracowników socjalnych, 9 asystentów rodziny, 12 wychowawców świetlic specjalistycznych, 1 koordynator rodzinnej pieczy zastępczej oraz 2 streetworkerów.

Na bieżąco realizowane są konsultacje dla pracowników socjalnych w zakresie planowania pracy socjalnej z klientem z problemem alkoholowym.

Liczba pracowników biorących udział w szkoleniach	40
Liczba konsultacji dla pracowników socjalnych	121

11.2 Inne zadania

- W ramach programu „Spotkanie z interwencją, czyli jak rozmawiać z osobą mającą problem z alkoholem” w lutym 2019 roku zakończył się 1. cykl grupy psychoedukacyjnej dla bliskich osób z problemem alkoholowym. W zajęciach uczestniczyły 4 osoby. W listopadzie rozpoczął się 2. cykl grupy psychoedukacyjnej, w których to zajęciach uczestniczyło 5 osób. Z poradnictwa skorzystało 71 osób, a w 7 spotkaniach przygotowujących do interwencji wobec osoby uzależnionej uczestniczyło 6 rodzin.
- W ramach współpracy Ośrodka z grupami wsparcia konsultanci ds. uzależnień, pracownicy socjalni prowadzą profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną dla osób i ich rodzin z problemem alkoholowym zapoznając klientów z bieżącą ofertą programową stowarzyszeń i grup samopomocowych działających na terenie miasta Katowice. Klienci z problemem alkoholowym uczestnicząc w spotkaniach tych grup nabywają umiejętność zdrowego stylu życia, bądź też podtrzymują abstynencję.
- Konsultanci ds. uzależnień biorą udział w posiedzeniach Grup Roboczych w sprawach rodzin, w których współwystępuje problem alkoholowy i przemoc.

XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

12.1 Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,
- 4) świadczenie rodzicielskie.

Realizacja świadczeń rodzinnych w okresie od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł)	Wysokosc swiadczenia (w zł)*
Zasiłek rodzinny z dodatkami	9 728	16 034 519,85	X

Zasiłek rodzinny	9 728	10 698 594,79	95 zł na dziecko do 5. roku życia; 124 zł na dziecko powyżej 5. roku życia do 18. roku życia oraz 135 zł na dziecko powyżej 18. roku życia do 24. roku życia.
Urodzenia dziecka	487	414 000,08	1000 zł
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	389	834 572,95	400 zł
Samotnego wychowywania dziecka	815	1 559 602,95	193 zł, plus 80 zł dla dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością, lub znacznym stopniem niepełnosprawności
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 448	1 240 090,84	95 zł
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	701	686 637,21	90 zł dla dziecka do 5. roku życia, 110 zł dla dziecka powyżej 5. roku życia
Rozpoczęcia roku szkolnego	5 703	523 254,12	100 zł
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	164	77 766,91	113 zł, jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, w której znajduje się szkoła, 69 zł, jeżeli dziecko dojeżdża do szkoły

* Od 1 stycznia 2016 roku, w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego, świadczenia przyznawane są w niepełnej wysokości według zasady „złotówka za złotówkę”.

Świadczenia opiekuńcze, w tym:

Zasiłek pielęgnacyjny	6 587	13 793 039,74	Do 31 października – 184,42 zł Od 1 listopada – 215,84 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	726	11 360 444,90	1583 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	98	464 902,80	620 zł

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1 491	1 491 000,00	1000 zł
Świadczenie rodzicielskie	910	5 476 319,74	1000 zł

12.2 Zasiłki dla opiekunów osób niepełnosprawnych

Od maja 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie jakim jest przyznawanie i wypłata zasiłków dla opiekunów, czyli dla osób, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia. Realizacja zasiłków dla opiekunów w okresie od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł)	Wysokosc swiadczenia (w zł)
Zasiłek dla opiekuna	38	241 093,00	620,00

12.3 Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18. roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25. roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł)	Średnie świadczenie (w zł)
Fundusz alimentacyjny	1 789	7 650 590,80	387,48

12.4 Świadczenie wychowawcze

Od 1 kwietnia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach realizacji ustawy przyznawane jest świadczenie wychowawcze, które wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko. Do 30 czerwca 2019 roku, w stosunku do pierwszego dziecka w rodzinie, przyznanie świadczenia było związane z kryterium dochodowym, które wynosiło 800 zł na osobę w rodzinie lub 1200 zł w przypadku, gdy w rodzinie jest dziecko niepełnosprawne. Natomiast od 1 lipca 2019 roku przyznanie świadczenia wychowawczego nie jest związane z kryterium dochodowym.

Realizacja świadczeń wychowawczych w okresie od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba dzieci	Wyplacona kwota (w zł)	Wysokość świadczenia (w zł)
Świadczenie wychowawcze	42 145	178 683 011,75	500,00

Od 1 lipca 2019 r. na dzieci do 18. roku życia przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przysługuje również wsparcie w postaci dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego. Na wniosek dyrektora placówki w okresie od lipca do grudnia z ww. wsparcia skorzystało **292** dzieci na łączną kwotę **744 241,53 zł**. Dodatek ten, w szczególności powinien być przeznaczony na rozwój zainteresowań wychowanków placówki oraz zwiększanie ich szans edukacyjnych i rozwojowych.

	Liczba dzieci	Wyplacona kwota (w zł)	Wysokość świadczenia
Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego dla dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	292	744 241,53	500,00

	Liczba dzieci	Wyplacona kwota (w zł)	Wysokość świadczenia
Dodatek wychowawczy dla dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej	399	2 006 745,92	500,00

12.5 Świadczenie wypłacane w ramach ustawy „Za życiem”

Od 1 stycznia 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach wypłaca jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Realizacja w/w świadczeń w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba dzieci	Wyplacona kwota (w zł)	Wysokosc świadczenia (w zł)
Świadczenie „Za życiem”	44	176 000,00	4 000,00

12.6 Świadczenie „Dobry start”

Od 1 lipca 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje rządowy program „Dobry start”. W ramach programu, dla każdego dziecka rozpoczynającego rok szkolny, zostało wypłacone jednorazowe świadczenie w wysokości 300 zł.

Realizacja w/w świadczeń dla rodziców i opiekunów prawnych dzieci (z wyjątkiem dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych oraz rodzinach zastępczych) w okresie od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba dzieci	Wyplacona kwota (w zł)	Wysokosc świadczenia (w zł)
Świadczenie „Dobry start”	26 027	7 804 950,00	300,00*

*w przypadku opieki naprzemiennej 150 zł.

	Liczba dzieci	Wyplacona kwota (w zł)	Wysokosc świadczenia
Dobry start dla dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	549	164 700,00	300,00

XIII. PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019 zostały podjęte następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

Liczba dłużników alimentacyjnych, których wezwano do zgłoszenia się w celu przeprowadzenia wywiadu	1148
Liczba dłużników, którzy zgłosili się na wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu	294
Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	104
Liczba dłużników, w stosunku do których wystąpiono do prokuratury o ściganie za przestępstwo nie alimentacji (na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów)	114
Liczba dłużników, w stosunku do których wystosowano wniosek do Biura Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów o zatrzymanie prawa jazdy	25

W stosunku do części dłużników trwa postępowanie mające na celu ustalenie organu właściwego dłużnikowi lub stwierdzenie, iż nie istnieje organ właściwy do przeprowadzenia postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego, ponieważ przebywa on w areszcie śledczym, zakładzie karnym (ok. 140 osób) lub poza granicami RP (ok. 69 osób). W stosunku do 280 dłużników nie ustalono miejsca pobytu.

W celu zwiększenia skuteczności egzekucji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje z biurami informacji gospodarczej. Dłużnicy, których zaległość przekracza 6 miesięcy wpisywani byli do Krajowego Rejestru Długów, rejestru „InfoMonitor”, rejestru „ERIF”, Krajowego Biura Informacji Gospodarczej S.A. oraz Krajowa Informacja Długów Telekomunikacyjnych Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

W wyniku prowadzonego postępowania w 2019 roku od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę **2 812 416,90 zł**, z czego na dochody gminy Katowice przekazano kwotę **495 018,95 zł**.

Od 2018 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, również jako organ pomocy społecznej, składa wnioski do prokuratury o ściganie dłużników alimentacyjnych za przestępstwo nie alimentacji. Od początku realizacji zadania zostały złożone **1 123** wnioski (w tym **470** w 2019 roku). Na podstawie niniejszych wniosków zostało wniesionych do sądu **305** aktów oskarżenia.

XIV. DODATKI MIESZKANIOWE

14.1 Rozpatrywanie wniosków o dodatki mieszkaniowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych. Przyjęto strukturę organizacyjną, która opiera się na rozdzieleniu trzech etapów postępowania administracyjnego w sprawie przyznawania dodatku mieszkaniowego.

- I Etap – przyjęcie wniosku, odbywa się w Dziale Poradnictwa i Informacji (w dzielnicach Katowic), gdzie następuje wstępna weryfikacja danych zawartych we wniosku oraz wymaganych załączników i dokumentów;
- II Etap – rozpatrzenie wniosku, sprowadza się do merytorycznej oceny informacji przekazanych przez klienta oraz przeprowadzenia postępowania, które zostaje zakończone wydaniem decyzji administracyjnej;
- III Etap – realizacja wydanych decyzji administracyjnych, odbywa się w Dziale Realizacji Świadczeń.

Poniżej przedstawiamy realizację zadania w 2019 r. - przyznawanie dodatków mieszkaniowych:

	Liczba przyznanych świadczeń	Wyplacona kwota	Średnie miesięczne świadczenie
dodatki mieszkaniowe - KZGM	20 562	5 493 103,56	267,15
dodatki mieszkaniowe – spółdzielnie	10 770	2 678 200,79	248,67
dodatki mieszkaniowe - zakładowe	1 551	367 209,83	236,76
dodatki mieszkaniowe - pozostałe	11 894	3 231 105,27	271,66
RAZEM	44 777	11 769 619,45	262,85

Zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2019.2133) oraz Rozporządzeniem Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26.04.2013 roku w sprawie sposobu przeprowadzania wywiadu środowiskowego (Dz. U. 2013.589) w 2019 roku przeprowadzono **621** wywiadów środowiskowych u wnioskodawcy celem weryfikacji danych zawartych we wniosku. Ponadto dodatkiem mieszkaniowym w ww. okresie objęto **4 677** rodzin.

14.2 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadania - przyznawanie dodatków mieszkaniowych:

	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Ilość przyjętych wniosków	10 861	9 976	8 923	8 006
Kwota wypłaconych świadczeń	15 767 343,27	15 160 759,90	13 711 638,73	11 769 619,45
Średnie miesięczne świadczenie	263,43	273,82	272,44	262,85

W roku 2019 kwota wypłaconych świadczeń zmniejszyła się w porównaniu do 2018 roku o **1 942 019,28 zł** pomimo rewaloryzacji rent i emerytur od 1 marca 2019 roku. Spadek wypłaty świadczenia spowodowany był zmniejszeniem ilości złożonych wniosków o **917**.

XV. ZRYCZAŁTOWANY DODATEK ENERGETYCZNY

Od 1 stycznia 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje zadanie – dodatek energetyczny.

W okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku realizacja ww. świadczenia przedstawiała się następująco:

Liczba wypłaconych dodatków energetycznych			
dla:			Ogółem
Gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną	gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób	gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób	
12 899	12 790	2 551	28 240
Kwota wypłaconych dodatków energetycznych			Ogółem
146 573,82	201 940,07	48 330,72	396 844,61

XVI. PROMOCJA OŚRODKA

16.1 Konferencje, seminaria

W 2019 roku 90 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyło w konferencjach, seminariach i spotkaniach organizowanych w odpowiedzi na zmieniający się stan prawny oraz ewaluację zadań stawianych przed służbami pomocy społecznej.

Konferencje i seminaria obejmowały następującą tematykę:

- Wykład otwarty „Światowy dzień świadomości Autyzmu”,
- Konferencja „Kiedy dziecko przejmuję kontrolę - o roli kontroli w życiu i terapii osób z syndromem DDA”,
- Konferencja „Superwizja w polskiej pomocy społecznej - stan obecny i perspektywy”,
- Spotkanie organizacyjne XII Metropolitarnego Święta Rodziny,
- Spotkanie z okazji 25-lecia powstania Śląskiego Stowarzyszenia Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Akcent”,
- Kampania profilaktyczna realizująca program ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań "Razem bezpiecznie im. Władysława Stasiaka",
- Spotkanie Sieci Rewitalizacji w ramach Partnerskiej Inicjatywy Miast,
- Konferencja „Neuro-Różnorodni - O autyzmie z różnych perspektyw”,
- Konferencja „Na pomoc rodzinie 2019”,
- Spotkanie informacyjne na temat ekologicznych form ogrzewania,
- Seminarium „Polityka senioralna - jak ją realizować w samorządzie lokalnym”,
- Konferencja Naukowa „Dialog w profilaktyce uzależnień – interdyscyplinarna perspektywa działań makrospołecznych”,
- Konferencja „Adopcja szansą dla dziecka i rodziny”,
- Ogólnopolska Konferencja Pracowników Socjalnych na Jasnej Górze,
- Panel dyskusyjny „Mediacje Rodzinne w sądownictwie i praktyce”,
- Konferencja „Magia Rodzicielstwa Zastępczego”,
- Konferencja „W trosce o rodzinę z osobą z niepełnosprawnością”,
- Konferencja dotycząca zmotoryzowanych niepełnosprawnych,
- Konferencja „Miasto - wielokulturowa przestrzeń integracji”,
- Forum Pomocy Społecznej,
- Spotkanie „Aktywny Samorząd”,
- Ogólnopolski Zlot Asystentów,
- V Święto Profilaktyki,
- Konferencja „Strefa Rodziny-wielowymiarowość i wieloaspektowość dobrych praktyk”,

- Regionalna Gala XIV Edycji Konkursu Lodołamacze 2019 r.,
- Sympozjum Naukowe „Łączmy doświadczenia. Holistyczne spojrzenie na FASD”,
- Narodowa Konferencja szkoleniowa Fundacji „Fascynujący świat dziecka - Trafna diagnostyka FAS/FASD? Jest na to sprawdzony sposób - Prawdłowo dostosowana terapia kluczem do sukcesu”,
- Debata Regionalna „Pokonać Bezdumność”,
- Konferencja „Jesteśmy razem! Świat dotyku i dźwięku”,
- Konferencja „Życ i pracować, czyli jak zachować równowagę w życiu i w pracy”,
- Konferencja 100-lecie polskiej kurateli sądowej - potencjał kuratorskiej służby w ochronie społeczeństwa i rodziny we współpracy ze środowiskiem instytucjonalnym,
- Konferencja „Granice ubóstwa”,
- Konferencja szkoleniowa na temat realizacji w województwie śląskim Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020,
- Spotkanie na temat integracji cudzoziemców,
- Panel dyskusyjny „Spotkanie dwóch światów, czyli o współpracy biznesu z przedsiębiorcami społecznymi”,
- V Zjazd Diagnozujących i Leczących Gruźlicę,
- Spotkanie Ogólnopolskiej Federacji na rzecz Rozwiązywania Problemu Bezdumności,
- Forum Wolontariatu,
- Konferencja w ramach kampanii Autyzm. Codzienność,
- XIII Międzynarodowy Kongres pn. Psychiatria Medforum,
- Spotkanie warsztatowe w ramach systemu Obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON,
- Konferencja „Od interwencji do profilaktyki. Różne oblicza działań na rzecz bezpieczeństwa”,
- Spotkanie sieciujące na temat Indywidualnych Programów Integracji Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- Konferencja „Edukacja Regionalna w Edukacji Formalnej”,
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Bliżej ludzi. Społeczno-edukacyjne działania Policji na rzecz bezpieczeństwa”,
- Konferencja „Razem możemy więcej. Przedmedyczna pomoc osobom bezdumnym”,
- Konferencja „Urząd otwarty na innowacje”,
- Konferencja „Kooperacje i współdziałanie na rzecz doskonalenia systemu pomocy dziecku w rodzinie”,
- Konferencja „Pokonać bezdumność”,
- Spotkanie związane z obchodami 100-lecia Polskiej Kurateli Sądowej.

16.2 Artykuły, publikacje, kontakty z mediami

W dniu 15 października 2019 r. w ramach promowania idei rodzicielstwa zastępczego przedstawiciel rodzin zastępczych zawodowych oraz główny specjalista-psycholog Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wzięli udział w audycji radiowej Radia eM „Dobry czas z radiem eM”. Więcej informacji na temat audycji znajduje się w podrozdziale 16.4.

W 2019 r. Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych uczestniczył jako ekspert w audycjach poradniczo-edukacyjnych Radia Katowice „Każdemu damy radę”. W audycjach tych omawiane były tematy związane z programem „Rodzina 500+”, przepisami dotyczącymi świadczeń dla opiekunów osób niepełnosprawnych oraz funduszem alimentacyjnym.

W omawianym okresie Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych pełnił również funkcję eksperta w Gazecie Prawnej w zakresie świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych, jak również uczestniczył w programach telewizyjnych TVN 24 oraz Telewizji Katowice poruszających tematykę świadczeń wychowawczych oraz postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

W 2019 r. Dział Poradnictwa i Informacji na potrzeby prasy i radia udzielał odpowiedzi na zapytania, głównie związane z realizacją Programu "Rodzina 500 plus" oraz „Dobry Start” w Katowicach.

W dniu 27 sierpnia 2019 r. pracownik Działu Projektów i Inicjatyw udzielił wywiadu Telewizji Katowice dotyczącego projektu „Centrum Społecznościowego w Śródmieściu – I etap”. Podczas wywiadu poinformowano o rekrutacji do projektu oraz planowanych działaniach aktywizujących mieszkańców.

W dniu 28 maja 2019 r. na portalu www.infokatowice24.pl oraz 04 czerwca 2019 r. na portalu www.silesiadzieci.pl ukazał się artykuł dotyczący inicjatywy mieszkańców dzielnicy Bogucice – „PoDzielnika”, czyli miejsca bezpłatnej wymiany rzeczy między mieszkańcami dzielnicy. Publikacja zawierała także elementy wywiadu z pracownikami Programu Aktywności Lokalnej w Bogucicach.

W październiku 2019 r. pracownicy Działu Projektów i Inicjatyw wzięli udział w nagraniu oraz zdjęciach do albumu „PRO Razem zmieniamy Śląskie”.

Kontakty z mediami w obszarze problematyki bezdomności w 2019 r. dotyczyły w szczególności kwestii liczby osób bezdomnych, systemu pomocy osobom i rodzinom bezdomnym na terenie miasta Katowice oraz pomocy osobom bezdomnym uzależnionym przebywającym w pomieszczeniach niemieszkalnych. Wywiadów udzielał na łamach Radia Katowice, Radia eM oraz Gazety Wyborczej Kierownik Działu ds. Osób Bezdomnych.

W październikowym numerze Pisma Śląskiej Izby Lekarskiej w Katowicach „ProMedico” adresowanym do katowickich lekarzy zamieszczono artykuł promujący usługę asystenta rodziny pt. „Asystent rodziny może być pomocny lekarzowi”. Artykuł poświęcony został zakresowi wsparcia asystentów rodziny. Szczególnie zwrócono uwagę na działania asystentów na rzecz profilaktyki, zachowań prozdrowotnych oraz wzmacniania oddziaływań lekarskich. Artykuł zachęcał do pogłębienia współpracy lekarzy z asystentami rodziny.

16.3 Nagrody, wyróżnienia

W dniu 16 stycznia 2019 r. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach otrzymali gratulacje od Kuratorów Zawodowych Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach w związku z wyróżnieniem przez Departament Pomocy i Integracji Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nagrodą „Dobra praktyka w zakresie pomocy osobom bezdomnym 2018” oraz otrzymaniem nagrody specjalnej za osiągnięcia i nowatorskie rozwiązania w zakresie pomocy społecznej w 2018 r.

W dniu 19 czerwca 2019 r. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy otrzymała podziękowanie w imieniu całej społeczności Szkoły Podstawowej nr 48 im. Juliusza Ligonia w Katowicach za wspieranie działań placówki, zaangażowanie i owocną współpracę w roku szkolnym 2018/2019. Podziękowanie od wyżej wymienionej Szkoły otrzymali także Pracownicy Terenowego Punktu Pomocy Społecznej nr 9 oraz Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii w Katowicach za zaangażowanie i profesjonalizm dzięki któremu możliwa była realizacja wspólnych przedsięwzięć mających na celu dobro dziecka.

W dniu 5 września 2019 r. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej otrzymali od Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podziękowanie za współpracę oraz zaangażowanie w już podjętych i przyszłych działaniach, w celu poprawy trudnej sytuacji życiowej i materialnej podopiecznego, który zwrócił się do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z prośbą o pomoc.

16.4 Kampania Na Rzecz Rodzicielstwa Zastępczego

W 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach prowadził przy współpracy z WPS kolejną edycję kampanii na rzecz rodzicielstwa zastępczego. Kampania ma na celu pozyskanie z grona mieszkańców Katowic kandydatów do pełnienia funkcji rodziców zastępczych.

W ramach promocji w dniu 10 maja 2019 roku z okazji III Obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego w Sali Teatralnej Pałacu Młodzieży w Katowicach odbyła się konferencja „Magia rodzicielstwa zastępczego”, przygotowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach we współpracy z Urzędem Miasta Katowice. Wystąpienia prelegentów uświetnione zostały poprzez występy artystyczne dzieci, wręczone zostały dyplomy wyróżnionym rodzinom zastępczym. Dla dzieci i młodzieży przygotowano wiele atrakcji. Na konferencji dystrybuowano poradniki pt. „10 pytań o rodzicielstwo zastępcze” powielone w ilości 1000 szt.

W 2019 roku promocja rodzicielstwa zastępczego realizowana była poprzez reklamę w prasie i radiu. W okresie 1-30 września 2019 r. w radiu „eM” wyemitowanych zostało 100 spotów reklamowych (20-sekundowych). W dniu 15 października 2019 r. w ramach promowania idei rodzicielstwa zastępczego przedstawiciel rodzin zastępczych zawodowych oraz główny specjalista - psycholog Zespołu ds. Rodzinnej

Pieczą Zastępczej MOPS Katowice wzięli udział w audycji radiowej Radia eM „Dobry czas z radiem eM”. Ponadto w bezpłatnym informatorze miejskim „Nasze Katowice” w wydaniu czerwcowym z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego ukazał się artykuł na ten temat pt. „Dzieci marzą, by dorastać w rodzinie.” Natomiast w wydaniu październikowym ww. informatora został zamieszczony wywiad z Panią Małgorzatą Moryń-Trzęsimiech - Naczelnikiem Wydziału Polityki Społecznej pt. „Zostań rodzicem zastępczym! Dzieci potrzebują ciepła rodzinnego”.

W minionym roku, dzięki współpracy z Wydziałami Urzędu Miejskiego, w szczególności Wydziałem Edukacji i Sportu, Wydziałem Kultury, Wydziałem Nadzoru Właścicielskiego, Wydziałem Administracyjnym oraz innymi instytucjami miejskimi, promowano rodzicielstwo zastępcze poprzez dystrybucję plakatów, ulotek oraz poradników, które zostały przesłane do: placówek oświatowych, poradni zdrowia, poradni psychologiczno-pedagogicznych, miejskich bibliotek publicznych, Ośrodka Adopcyjnego TPD, Centrum ZIMBARDO, Rady Jednostki Pomocniczej (Załęże) oraz firm komercyjnych. Do akcji włączyły się również instytucje kościelne dzięki wsparciu Arcybiskupa Metropolity Katowickiego oraz Biskupa Parafii Ewangelicko-Augsburskiej. Do wszystkich wyżej wymienionych podmiotów oraz parafii przekazano łącznie 483 plakaty, 4355 ulotek 515 katowickich poradników. Informacje na temat kampanii zostały zamieszczone również na stronie internetowej Wojewódzkiego Parku Kultury i Wypoczynku im. Gen. Jerzego Ziętka S.A. w Chorzowie www.parkslaski.pl.

Temat kampanii poruszany był również na spotkaniach: z Z-cą Dyrektora Instytucji Kultury im. Krystyny Bochenek Katowice Miasto Ogrodów oraz na zespole roboczym ds. opieki nad dzieckiem i rodziną oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Wydziale Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Tutejszy Ośrodek w październiku 2019 r. przeprowadził konkurs plastyczny skierowany do wychowanków Świetlic Specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, którego hasłem przewodnim była „Rodzina zastępcza – dom, który łączy”. Zwycięska praca zostanie wykorzystana w kolejnej edycji kampanii rodzicielstwa zastępczego.

XVII. SYSTEM WSPARCIA ROZWOJU ZAWODOWEGO DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA

17.1 Szkolenia indywidualne

Pracownicy Ośrodka uczestniczą w różnych formach podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Prowadzona w MOPS Katowice działalność szkoleniowa ma na celu zwiększenie poziomu specjalistycznej wiedzy pracowników, rozwój umiejętności niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, a także profesjonalizm i fachowość w funkcjonowaniu Ośrodka. Stałe podnoszenie jakości świadczonych usług oraz doskonalenie stosowanych metod i form pracy socjalnej jest odpowiedzią na zapotrzebowanie mieszkańców Katowic.

W 2019 roku pracownicy uczestniczyli w **56 szkoleniach**, w tym **102 pracowników w 23 szkoleniach bezpłatnych** oraz **74 pracowników w 33 szkoleniach płatnych**. Łącznie na szkolenia płatne wydano **28 663,35 zł**.

Pracownicy MOPS uczestniczyli również w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej województwa śląskiego, w których w sumie uczestniczyło 42 pracowników. Szkolenia organizowane były w ramach projektów pn.:

- „Współpraca się opłaca – koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020”,
- „Szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej”,
- „Narzędzie agregowania i monitorowania danych w obszarze włączenia społecznego”,
- „Koopercje 3D – model wielostrukturalnej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin”.

17.2 Szkolenia grupowe

W ramach dbania o podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników Ośrodka oraz rozwój ich umiejętności zawodowych w 2019 r. zostały zaplanowane, przygotowane i zrealizowane przez pracowników Ośrodka szkolenia specjalistyczne oraz zlecone do realizacji podmiotom zewnętrznym. Stanowiły one odpowiedź na zidentyfikowane i stale aktualizowane zapotrzebowanie zgłaszane przez pracowników Ośrodka.

	Liczba szkoleń	Liczba uczestników	Koszt szkoleń
Szkolenia płatne	10	296	38 860zł
Szkolenia bezpłatne	64	643	-----
Suma	74	939	38 860zł

17.3 Zespoły Konsultacyjne

Zespół Konsultacyjny jest grupową metodą wsparcia rozwoju zawodowego pracowników socjalnych w realizacji standardów pracy socjalnej z klientem pomocy społecznej. Zespoły Konsultacyjne prowadzone były przez pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii oraz Zespołu ds. Pieczy Zastępczej. Również w przypadku zespołów formuła spotkań, ich tematyka, czas trwania i częstotliwość stanowiła odpowiedź na zgłaszane przez pracowników Ośrodka potrzeby i oczekiwania.

	Liczba spotkań	Liczba godzin
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi	4	8
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z rodzinami zastępczymi i usamodzielnianymi wychowankami	5	11
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z osobami starszymi i niepełnosprawnymi	1	2

17.4 Konsultacje indywidualne

W roku 2019 pracownicy jednostek wsparcia (CPS, CRS, OIK, ZPZ, Sekcji Prawnej) udzielali konsultacji indywidualnych pracownikom Ośrodka pracującym z różnymi grupami klientów. Celem konsultacji indywidualnych było wsparcie pracownika w pracy z klientem pomocy społecznej, ustalenie zakresu działań podejmowanych na rzecz klienta/rodziny, a także uzyskanie większego wglądu w swoje umiejętności zawodowe.

Rodzaj konsultacji	Liczba godzin konsultacji	Liczba spotkań konsultacyjnych
Psychologiczne i pedagogiczne	1001	840
Udzielane przez asystentów rodziny	1977	2574
Udzielane przez konsultantów ds. bezrobocia	2	4
Udzielanych przez konsultantów OIK	95	188
Udzielane przez konsultantów CRS	542	350
Udzielane przez konsultantów prawnych	71	98

17.5 Studia podyplomowe, specjalizacje

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej umożliwia pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych w formie kształcenia i dokształcania prowadzonego w szkołach dla dorosłych, na studiach licencjackich, magisterskich, magisterskich uzupełniających oraz na studiach podyplomowych.

W 2019 roku zawarte zostały 3 umowy szkoleniowe na podnoszenie kwalifikacji zawodowych i przyznanie dodatkowych świadczeń dla pracowników biorących udział w studiach podyplomowych oraz niestacjonarnych pierwszego stopnia – licencjat.

W 2019 roku 2 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ukończyło indywidualnie studia podyplomowe oraz 1 pracownik ukończył studia drugiego stopnia – magisterskie.

W 2019 roku 4 pracowników podjęło również szkolenie z zakresu Specjalizacji I stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

17.6 Superwizje indywidualne i grupowe

W 2019 roku kontynuowano poradnictwo metodyczne skierowane do pracowników Ośrodka w formie superwizji psychologicznych i merytorycznych.

Celem superwizji psychologicznych i merytorycznych jest wspieranie pracowników Ośrodka w realizacji zadań, w szczególności w prowadzeniu pracy socjalnej z klientami pomocy społecznej. Superwizje

prowadzone były przez superwizorów posiadających niezbędne kompetencje i kwalifikacje (zewnętrznych oraz zatrudnionych w MOPS).

Liczba superwizji psychologicznych	115
Liczba godzin superwizji psychologicznych	272
Liczba superwizji merytorycznych	131
Liczba godzin superwizji merytorycznych	358

17.7 Wizyty studyjne

W dniu 12 kwietnia 2019 r. w Ośrodku Interwencji Kryzysowej odbyła się wizyta studyjna, w której uczestniczyło 35 studentów Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Janusza Korczaka w Warszawie w ramach prowadzonej przez Wydział Nauk Społeczno-Pedagogicznych w Katowicach edukacji dla pracowników socjalnych w zakresie Specjalizacji II Stopnia w zawodzie pracownik socjalny, specjalność: praca socjalna z osobą i rodziną z problemem przemocy w ramach projektu pod nazwą „Specjalista pracy socjalnej z osobą i rodziną z problemem przemocy”, w związku z realizacją Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W trakcie spotkania studenci mieli okazję zapoznać się z zakresem działalności Ośrodka: pomocą psychologiczną w formie indywidualnej i grupowej, interwencją, poradnictwem specjalistycznym (w tym także prawnym oraz telefonicznym), zasadami współpracy z instytucjami np. w ramach procedury „Niebieskie Karty”, zasadami udzielania schronienia, wizytami środowiskowymi oraz samą siedzibą.

W dniu 30 listopada 2019 r. pracownik Działu Projektów i Inicjatyw w ramach projektu „Bogucice – moje miejsce na ziemi. Program aktywności lokalnej – etap I” brał udział w wizycie studyjnej w Bytomiu zorganizowanej przez Fundację Inicjatywa. Celem wizyty było nabycie wiedzy i zapoznanie z dobrymi praktykami w zakresie działań aktywizujących społeczność lokalną Bytomia.

W dniach 6 -10 listopada 2019 r. pracownicy Działu Projektów i Inicjatyw w ramach projektu „Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu – I etap” oraz przedstawiciele mieszkańców dzielnicy Janów-Nikiszowiec wzięli udział w wizycie studyjnej w Zagłębiu Ruhry. Celem wizyty było nabycie wiedzy oraz zapoznanie z dobrymi praktykami w zakresie działań rewitalizacyjnych na obszarach poprzemysłowych.

W dniu 29 sierpnia 2019 r. Dział Projektów i Inicjatyw oraz Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Dwójka” w ramach projektu „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap” przyjęli wizytę studyjną, organizowaną przez Subregion Centralny Województwa Śląskiego. Gośćmi tej wizyty byli m.in. Prezydent Kielc P. Bogdan Wenta, Burmistrzowie i Wójtowie Gmin a także Koordynatorzy Gminni i Pracownicy Biura ZIT – osoby z Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego. Goście zostali przyjęci w lokalu Centrum Społecznościowego przy ul. Bednorza 14. Rozmawiano o przyjętych rozwiązaniach oraz pracy ze społecznością lokalną. Goście odwiedzili także ośrodek z krótkookresowym pobytem dziennym dla niskofunkcjonujących osób z niepełnosprawnością oraz dla osób z autyzmem w Katowickim Centrum Usług Społecznych Integracja ul. Francuska 43

17.8 Biblioteka

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach dokłada wszelkich starań, aby pracownicy mogli stale podnosić swoje kompetencje, uzupełniać wiedzę. Biblioteka zakładowa Ośrodka posiada na stanie pozycje książkowe, czasopisma specjalistyczne oraz materiały audio wizualne.

Stan całkowity zasobu bibliotecznego	2 527 pozycji
--------------------------------------	----------------------

XVIII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK W CELU ROZSZERZENIA OFERTY WSPARCIA

18.1 Projekty realizowane w 2019 roku (źródła finansowania)

Nazwa projektu	Źródło finansowania	Grupa docelowa	Działania	Termin realizacji projektu	Koszt projektu według umowy /aktualnego wniosku o dofinansowanie w zł*
„Damy radę! Program aktywizacji zawodowej społecznej w Katowicach.”	9.1.6 RPO WSL 2014-2020	Grupą docelową projektu są osoby m.in. zatrudnione (29K/16M), bezrobotne i/lub oddalone od rynku pracy (114K/37M), poszukujące zatrudnienia, biernie zawodowo (129K/136M), borykające się z problemami uzależnienia od alkoholu (17K/53M), bezdomne (16K/59M), rodziny, w których zdiagnozowano problemy opiekuńczo-wychowawcze, osoby w kryzysie wymagające wsparcia terapeutycznego.	Realizacja Programu Aktywności Lokalnej Wełnowiec – Józefowiec i Dąb oraz Programu Aktywności Lokalnej w Zawodziu, praca socjalna, usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym dla osób objętych kontraktem socjalnym lub jego odmianą, kompleksowe wsparcie osób borykających się z problemem uzależnień – usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym i zawodowym, Klub Integracji Społecznej.	01.01.2018 - 31.12.2020	Całkowity koszt projektu: 4 834 406 zł. Wykonanie za 2019 r.: 1 324 253,44 zł. w tym wkład własny MOPS: 138 336,79 zł.
„Centrum Społecznościowe „Szopki” w Szopienicach - I etap”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Osoby będące częścią społeczności lokalnej na terenie rewitalizowanym tj.: dzielnicy Szopienice – Burowiec, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz otoczenie tych osób (96 osób)	Realizacja programu aktywności lokalnej, w tym: organizowanie społeczności lokalnej, realizacja działań środowiskowych wzmacniających potencjał społeczności lokalnej, działania kulturalne, wsparcie reintegracji zawodowej mieszkańców.	01.09.2017 – 31.08.2020	Całkowity koszt projektu: 1 603 131 zł. Wykonanie za 2019 r.: 565 514,28 zł. w tym wkład własny MOPS: 24 075,91 zł.
„Centrum społecznościowe „Nasze Załęże” - I etap”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Grupą docelową jest 66 os. (40K, 26M) zagrożonych ubóstwem, wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, zamieszkujących rewitalizowany obszar dzielnicy Katowice-Załęże.	Organizowanie społeczności lokalnej, Klub społecznościowy dla dzieci i młodzieży. Punkt poradnictwa i informacji obywatelskiej, działania wzmacniające potencjał społeczności lokalnej; działania kulturalne uzupełniające ofertę wsparcia w projekcie; program wspierający reintegrację zawodową mieszkańców dzielnicy Załęże; Akademia Lidera Społeczności Lokalnej Remont i adaptacja Centrum	01.08.2017 – 31.07.2020	Całkowity koszt projektu: 644 026,00 zł Wykonanie za 2019 r.: 224 060,24 zł. w tym wkład własny MOPS: 0 zł.

			Spółecznościowego „Nasze Załęże”		
„Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego- I etap”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Grupą docelową jest 171 os.(115/56M) w wieku senioralnym (60+) zamieszkujące na terenach rewitalizowanych.	Realizacja Programów Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego w dzielnicach: Śródmieście, Załęże, Bogucice, Nikiszowiec-Janów, Zawodziu. Szopienicach; działań kulturalnych, usług aktywnej integracji.	01.09.2017-31.08.2020	Całkowity koszt projektu: 2 458 971 zł. Wykonanie za 2019 r.: 972 560,42 zł w tym wkład własny MOPS: 0 zł.
„Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu- I etap”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Grupę docelową stanowi co najmniej 77 os.(46K, 31M) zamieszkujących Dzielnicę Janów–Nikiszowiec, doświadczających wykluczenia lub zagrożonych wykluczeniem społecznym wraz z ich otoczeniem.	Realizacja zadań związanych z organizowaniem społeczności lokalnej: Osiedle Janów i Osiedle Kolonia Wysockiego (Korea), działania rewitalizacyjne w osiedlu Nikiszowiec, wizyty studyjne.	01.08.2017 – 31.07.2020	Całkowity koszt projektu: 1 394 779 zł. Wykonanie za 2019 r.: 494 515,77 zł w tym wkład własny MOPS: 0 zł.
„Bogucice – moje miejsce na ziemi. Program aktywności lokalnej - I etap”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Grupę docelową stanowi co najmniej 96 os.(63K, 33M) zamieszkujących dzielnicę Bogucice doświadczających wykluczenia lub zagrożonych wykluczeniem społecznym wraz z ich otoczeniem.	Organizowanie społeczności lokalnej, Działania środowiskowe wzmacniające potencjał i integrację społeczności lokalnej, punkt poradnictwa i informacji obywatelskiej, działania wzmacniające potencjał społeczności lokalnej; działania kulturalne uzupełniające ofertę wsparcia w projekcie; program wspierający reintegrację zawodową mieszkańców dzielnicy Bogucice; Akademia Lidera Społeczności, wyposażenie Centrum Aktywności Lokalnej „Markiefki 64, 68”	01.03.2018 – 31.12.2020	Całkowity koszt projektu: 1 362 653 zł Wykonanie za 2019 r.: 477 491,07 zł w tym wkład własny MOPS: 22 282,31 zł.
„Ramię w ramię. Rozwój usług społecznych w Katowicach - I etap”	9.2.1 RPO WSL 2014-2020	112 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (72 kobiety i 40 mężczyzn). Rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz osoby niepełnosprawne.	Rozwój usług asystenckich - asysta rodziny, asysta osobista osób niepełnosprawnych, mieszkanie treningowe dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.	01.01.2018-31.12.2019	Całkowity koszt projektu: 1 088 135 zł. Wykonanie za 2019 r.: 622 099,41 zł. w tym wkład własny MOPS: 41 995,30 zł.

„Centrum Animacji Młodzieżowej (CAM) w Szopienicach – I etap.”	9.2.1 RPO WSL 2014-2020	Grupę docelową stanowi 48 osób (38K i 10M) będących częścią społeczności lokalnej zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w zakresie niezbędnym dla skutecznego wsparcia	Prowadzenie poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego, prowadzenie grup samopomocowych/ wsparcia dla młodzieży i rodziców, organizacja stacjonarnych i wyjazdowych treningów umiejętności społecznych dla młodzieży, organizacja stacjonarnych treningów umiejętności opiekuńczo – wychowawczych dla rodziców, organizacja działań wspierających proces integracji rodziny, poradnictwo prawne, asystentura rodziny	01.09.2018 – 31.08.2020	Całkowity koszt projektu: 973 428 zł. Wykonanie za 2019 r.: 448 084,78 zł, w tym wkład własny MOPS: 56 447,62 zł.
„Katowice, miasto otwarte – organizowanie społeczności lokalnej – I etap.”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Grupę docelową stanowi co najmniej 109 osób (59K/50M) zamieszkujących wszystkie tereny rewitalizowane	W ramach projektu będą realizowane następujące działania: Organizowanie społeczności osób niepełnosprawnych, Punkt Poradnictwa i Informacji, Wsparcie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym, Wsparcie realizacji inicjatyw oddolnych na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych, Integracyjny Klub Osób z Niepełnosprawnością, Działania grup treningowo-wspierających uzupełniających ofertę wsparcia osób niepełnosprawnych, Trener pracy, Wsparcie otoczenia osób niepełnosprawnych.	01.01.2018 – 31.12.2020	Całkowity koszt projektu: 1 969 472 zł Wykonanie za 2019 r.: 661 483,83 zł. w tym wkład własny MOPS: 0 zł.
„Katowice, miasto otwarte – rozwój usług społecznych - I etap.”	9.2.1 RPO WSL 2014-2020	Grupę docelową stanowi 131 osób niepełno-sprawnych i ich otoczenia	Działalność ośrodków: - krótkookresowy pobyt dzienny dla niskofunkcjonujących osób z niepełnosprawnością; - krótkookresowy pobyt dzienny dla osób z autyzmem -Usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej -Zajęcia fizjoterapeutyczne, ogólnorozwojowe - usługa dietetyka, - usługa cateringowa, - usługa transportowa.	01.01.2018 – 31.12.2019	Całkowity koszt projektu: 3 656 230 zł Wykonanie za 2019 r.: 2 123 878,18 zł w tym wkład własny MOPS: 275 231,33 zł
„Centrum społecznościowe w Śródmieściu – I etap”	9.1.1 RPO WSL 2014-2020	Grupę docelową stanowi 56 osób zamieszkujących dzielnicę Katowic – Śródmieście w tym zwłaszcza osoby zagrożone ubóstwem	W ramach projektu realizowane będą następujące działania: animacja lokalna, Punkt Poradnictwa i Informacji Obywatelskiej, Akademia Lidera Społeczności Lokalnej,	01.09.2019 – 31.12.2021	Całkowity koszt projektu: 939 288 zł Wykonanie za 2019 r.:

		lub wykluczeniem społecznym.	Program wspierający reintegrację zawodową mieszkańców dzielnicy Śródmieście, działania środowiskowe wzmacniające potencjał i integrację społeczności lokalnej.		26 448,88 zł w tym wkład własny MOPS: 0 zł.
„Program zajęć grupowych dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie”	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Osoby mające problem ze złością, agresją i stosujące przemoc w rodzinie.	Prowadzenie zajęć w formie grupowej dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz monitoring rodzin tych osób, które zakończyły program, pod kątem występowania przemocy domowej.	III – XII 2019	Przyznana dotacja: 14 382,00 zł Wykonanie za 2019 r.: 14 380,80 zł
„Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie”	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Osoby stosujące przemoc w rodzinie.	Prowadzenie zajęć w formie grupowej dla osób stosujących przemoc w rodzinie, nakierowanych na zmianę wzorców zachowań oraz monitoring zachowań po ukończeniu programu.	IX-XI.2019	Przyznana dotacja: 5 076,00 zł. Wykonanie za 2019 r.: 5 075,44 zł
„Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”	Środki MRPIPS w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”	Rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe, zawodowe.	Objęcie opieką rodzin zastępczych przez 2 nowo zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz kontynuacja zatrudnienia 24 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Łącznie 26 koordynatorów	01.01.2019 – 31.12.2019	Przyznana dotacja: 388 489,00 zł Wykorzystana dotacja: 388 489,00 zł Wydatkowana kwota wkładu własnego: 506 340,94 zł Wydatkowana kwota środków ogółem: 894 829,94 zł
	Środki MRPIPS w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”	Rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.	Objęcie usługą asystenta rodziny rodzin naturalnych z różnymi rodzajami problemów przez 17 asystentów.	01.01.2019 - 31.12.2019 (refundacja wynagrodzeń 17 zatrudnionych asystentów rodziny.	Przyznane dofinansowanie z Budżet Państwa : 255 869,00 zł. Wydatkowana kwota dotacji: 255 869,00 zł Wydatkowana kwota wkładu własnego: 270 558,51 zł Wydatkowana kwota środków ogółem: 526 427,51 zł

18.2 Projekt pozakonkursowy „Damy Radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”

Od 2018 roku realizowany jest projekt „Damy Radę! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”. Projekt został złożony w ramach ogłoszonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego naboru wniosków w ramach Osi Priorytetowej IX, Włączenie społeczne, Działania 9.1 Aktywna integracja, Poddziałania 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – projekty OPS i PCPR” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.

- W ramach **Programu Aktywności Lokalnej w Wełnowcu-Józefowcu i Dębie (PAL-W)**: w 2019 roku uczestnictwo w PAL-W rozpoczęło 28 osób, uczestnictwo zakończyły 4 osoby. Prowadzono szereg działań na rzecz organizowania i wspierania społeczności lokalnej. PAL-W w tym okresie w sumie objął swoimi działaniami 690 osób. Zrealizowano:
 - 189 warsztatów i spotkań animacyjnych, w tym:
 - 9 spotkań animatora z przedstawicielami instytucji lokalnych,
 - 16 spotkań z animatorem dotyczących uczestnictwa w projekcie,
 - 25 spotkań z animatorem pn. „Ruch to zdrowie”,
 - 9 spotkań z animatorem - Nordic Walking,
 - 57 spotkań w ramach Klubu Wolontariusza (m.in. spotkania dotyczące podjęcia wolontariatu, pomoc w planowaniu i organizowaniu wydarzeń lokalnych oraz imprez z inicjatywy mieszkańców, współprowadzenie zajęć kreatywnych dla dzieci, szkolenie „ABC Wolontariatu”),
 - 73 spotkania w ramach Klubu Aktywnego Mieszkańca (w tym m.in. Lokalna Strefa Seniorów, Lokalna Strefa Młodych, Lokalna Strefa Rodzica i Smyka, Lokalna Strefa Międzypokoleniowa, imprezy z inicjatywy mieszkańców),
 - 47 spotkań edukacyjno-integracyjnych (warsztat rozwojowy, warsztaty animacji m.in. malowania twarzy, skręcania balonów, warsztat kreatywny tworzenia piniaty, spotkanie dla seniorów z coachem, spotkania z psychologiem, dietetykiem i wizażystką, sąsiedzkie sadzenie trawy, joga dla seniorów, joga dla każdego, szycie eko-woreczków na owoce, szycie wianków świątecznych, zajęcia z malarstwa, Piżama Party ze SPA w tle, zajęcia w ramach PALowej Akademii Liderów, w których uczestniczyło 105 osób,
 - 20 spotkań dla seniorów i młodzieży w ramach Lokalnej Strefy Cyfrowej, w których uczestniczyło 38 osób,
 - 22 wyjścia integracyjno-edukacyjne: wyjście do kina, wyjścia do Miejskiego Domu Kultury „Koszutka” Filia „Dąb” na spektakl „Kobietkowo” oraz koncert muzyki irlandzkiej zespołu Gasta Mire, do Muzeum Historii Katowic m.in. na wystawę „Śladami czasu” Renaty Bonczar, do Śląskiego Teatru Lalki i Aktora „Ateneum” na warsztaty teatralne, wyjście na spacer szlakiem zdrowia po Muchowcu, spacer po nieznanym zakątku Katowic, wyjścia młodzieży do escape room’u, wyjazd seniorów do tężni solankowej w Parku Zadole, wizyta na Festiwalu Organizacji Pozarządowych, wyjście na spektakl „Terror” do gachu Sejmu Śląskiego, wyjście na katowicki Dzień Seniora, wyjścia seniorów na „Przystanek Historia”, wyjazd dzieci i rodziców do Centrum Rozrywki Guliwer, wyjście na spektakl „Diabelski Młyn” do Teatru Bez Sceny, wyjazd rodziców z dziećmi do Sztolni Królowej Luizy w Zabrze. Łącznie w organizowanych w ramach PAL-W wyjściach, wzięły udział 72 osoby,
 - 1 - trzydniową wycieczkę krajoznawczą do Istebnej, Szczyrku i Koniakowa, w której wzięło udział 12 osób,
 - 11 wydarzeń lokalnych w których udział wzięło ok. 410 osób:
 - rodzinna gra terenowa „Polowanie na PALoWe pisanki”,
 - „Szafing- czyli wiosenne wietrzenie szaf na Wełnie”,
 - „Dni Wełnowca- Józefowca”,
 - „PALFESTyn”- festyn sąsiedzki,
 - „Wielkie sąsiedzkie eko grillowanie na Dzielni”,
 - „PALoWe kino plenerowe”,
 - „Szafing- czyli jesienne wietrzenie szaf na Wełnie”,
 - „PrzeSZNUPAJ swoją Dzielnicę – drużynowa gra terenowa”,
 - „Strasznie fajna impreza halloween’owa”
 - „Spotkanie z Mikołajem”,

- „Świąteczne spotkanie wigilijne”.
- **W ramach Programu Aktywności Lokalnej w Zawodziu** – Partner, Stowarzyszenie „Mocni Razem”, w 2019 roku zrealizował następujące działania:
 - spotkania animatorów lokalnych z mieszkańcami - odbyło się 135 spotkań, w których uczestniczyło średnio 12 osób. Celem spotkań animatora lokalnego z mieszkańcami było motywowanie do działania na rzecz społeczności lokalnej ul. Cynkowej/Niedurnego, Czecha oraz informowanie o proponowanych formach wsparcia. Podczas spotkań indywidualnych animatorzy wspierali w rozwiązywaniu bieżących spraw oraz motywowali do podjęcia działań na rzecz społeczności lokalnych, a także podjęcia zatrudnienia,
 - spotkania w ramach Klubu Wolontariusza (uczestnikami Klubu jest młodzież). Odbyło się 46 spotkań, w których udział wzięło średnio 10 osób. Celem spotkań Klubu Wolontariusza było wyposażenie młodych uczestników m.in. w kompetencje społeczne poprzez działania na rzecz środowiska lokalnego, kształtowanie umiejętności działania zespołowego oraz aktywnego i efektywnego spędzania czasu wolnego. W ramach Klubu Wolontariusza odbyło się również spotkanie międzypokoleniowe z seniorami z dzielnicy Zawodzie,
 - kurs kwalifikacyjny wraz z certyfikacją dla 6 uczestników projektu,
 - spotkania edukacyjno-integracyjne - odbyło się 31 spotkań, w których uczestniczyło średnio 10 osób. Spotkania miały charakter warsztatów tanecznych, animacyjnych oraz językowych,
 - 3 wyjścia integracyjne w ramach Klubu Mam, w którym wzięło udział średnio 8 osób,
 - wydarzenia lokalne - bieg „Damy radę” oraz „Bieg Mikołajkowy”, w których wzięło udział ok. 300 uczestników.
- **W ramach usługi asystenta rodziny:** w roku 2019 roku asystenci rodziny objęli swoim wsparciem 42 rodziny (37K i 5M). W ramach świadczonej usługi zapoznawali nowych klientów z celami i formami wsparcia w ramach projektu, zasadami współpracy rodziny z asystentem, spotkania obejmowały również wstępną diagnozę rodzin pod kątem socjalno-bytowym.
- **W ramach poradnictwa pedagogicznego:** w roku 2019 roku pedagog objął wsparciem 24 osoby (22K i 2M). W ramach świadczonej usługi pedagog wspomaga rodziców w radzeniu sobie z trudnościami wychowawczymi.
- **W ramach poradnictwa terapeutycznego:** w roku 2019 roku terapeuta objął wsparciem 32 osoby (20K i 12M). W ramach świadczonych usług terapeuta asystuje w procesie uczenia się samodzielnego zdobywania doświadczenia z emocjonalnym zaangażowaniem w jego odkrywanie, pomaga w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach, doświadczeniach i związanymi z nimi emocjami.
- **W ramach kompleksowego wsparcia osób borykających się z problemem uzależnień** realizowanego przez partnera, Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii w 2019 roku zrealizowano:
 - wsparcie Case Managera dla uczestników kontynuujących udział w projekcie,
 - 41 godzin terapii indywidualnej dotyczącej nauki zamiany dotychczasowych, destruktywnych nawyków na nowe, które pomagają w zmianie sytuacji życiowej,
 - 39 kursów/szkoleń, przygotowujących do zawodu, nadających nowe umiejętności, zwiększających szanse uczestników na rynku pracy, uzupełniających wcześniejsze deficyty uczestników w zakresie wykształcenia. Szkolenia organizowane były głównie we współpracy z Zakładem Doskonalenia Zawodowego w Katowicach.
- **W ramach usługi wsparcia osób bezdomnych:** w roku 2019 roku realizowano usługę asystenta osoby bezdomnej oraz usługę streetworkingu dla 38 osób (14K i 24M).
- **W ramach Klubu Integracji Społecznej** realizowanego przez partnera, Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego, 2019 roku zrealizowano:
 - 50 godzin warsztatów z zakresu doradztwa zawodowego,
 - 40 godzin warsztatów z zakresu umiejętności społecznych,
 - 30 godzin warsztatów z zakresu budowania postawy przedsiębiorczej,
 - 45 godzin warsztatów z zakresu treningu motywacyjnego,
 - 120 godzin indywidualnych spotkań z doradcą zawodowym,
 - 72 godziny indywidualnych konsultacji z psychologiem,
 - 78 godzin indywidualnych spotkań z trenerem pracy,

- 220 godzin indywidualnych spotkań z pośrednikiem pracy.

Ponadto zorganizowano szkolenia zawodowe dla 15 osób oraz staże zawodowe dla 5 osób.

18.3 „Program zajęć grupowych dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie” - opis w rozdziale IX.

18.4 Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie”

- opis w rozdziale IX.

18.5 Asystent rodziny i Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej – opis projektu znajduje się w rozdziale IV.

18.6 Projekty do realizacji w formule ZIT

Dyrektor MOPS uczestniczył w pracach Zespołu Roboczego ds. przygotowania i realizacji projektów w perspektywie finansowej 2014-2020. Zespół jest odpowiedzialny za przygotowanie i realizację projektów planowanych do złożenia w formie wniosków aplikacyjnych w formule ZIT w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Projekty realizowane przez MOPS to:

Oś priorytetowa	Działanie/ Poddziałanie	Lp.	Tytuł projektu	Wartość projektu ogółem	Uwagi
IX Włączenie społeczne	Działanie 9.1. Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.1. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT	1.	Bogucice – moje miejsce na ziemi. Program aktywności lokalnej - I etap.	1 648 332,40 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.01.01-24-032H/17-00
		2.	Centrum Społecznościowe - "Nasze Załęże" - I etap.	1 094 922,00 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.01.01-24-032D/17-00
		3.	Centrum Społecznościowe „SZOPKI” w Szopienicach - I etap.	1 659 615,16 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.01.01-24-032G/17-00
		4.	Wzmacnianie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap.	2 580 003,47 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: Nr umowy: UDA-RPSL.09.01.01-24-033A/17-00
		5.	Katowice, miasto otwarte – organizowanie społeczności lokalnej - I etap.	1 969 472,00 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.01.01-24-032F/17-00
		6.	Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu - I etap.	1 394 778,82 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.01.01-24-0041/18-00
		7.	Centrum Społecznościowe w Śródmieściu – I etap	939 287, 50 zł.	Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.01.01-24-

				061A/18-00
				Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.02.01-24- 03BH/17-00
	Działanie 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne Poddziałanie 9.2.1 rozwój usług społecznych – ZIT	8.	Ramię w ramię. Rozwój usług społecznych w Katowicach - I etap.	1 088 135,10 zł.
		9.	Centrum Animacji Młodzieżowej (CAM) w Szopienicach - I etap.	938 042,50 zł.
		10.	Katowice, miasto otwarte – rozwój usług społecznych - I etap.	3 405 932,00 zł.
				Umowa o dofinansowanie projektu: UDA-RPSL.09.02.01-24- 03BG/17-00

Dane na dzień: 31.12.2019 roku

Realizuje się następujące projekty ZIT:

1. „Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu” - realizacja od sierpnia 2017 roku.

Projekt realizowany jest od 2017 roku w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Fabryka Inicjatyw Lokalnych. W 2019 roku wsparciem w ramach projektu objętych zostało 82 uczestników. W ramach działań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach nawiązywano współpracę z przedstawicielami lokalnych instytucji m.in. zorganizowano spotkania z dyrektorem przedszkola miejskiego na terenie Osiedla Kolonia Wysockiego (tzw. „Korea”) oraz spotkanie z przedstawicielami spółdzielni mieszkaniowych (m.in. Śląsko-Dąbrowska Spółdzielnia Mieszkaniowa). Realizowane były działania dla młodzieży, m.in. czwartkowe spotkanie w ramach „Gier bez prądu”. Realizowano spotkania indywidualne z mieszkańcami dzielnicy i uczestnikami projektu (animacyjne, integracyjne i edukacyjne). Funkcjonowało Centrum Zimbardo, w którym odbywały się spotkania mieszkańców dzielnicy.

W 2019 roku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach zrealizował następujące działania:

- 13 spotkań animatorów lokalnych z mieszkańcami Osiedla Kolonia Wysockiego (tzw. „Korea”) w ramach usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym (m.in. spotkania pt. „Porozmawiajmy o Korei”, „Skat pod chmurką”),
- 34 spotkania animatorów lokalnych z mieszkańcami dzielnicy Janów w ramach usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym (m.in. „Porozmawiajmy o Janowie”, „Szyciowa partyzantka”),
- 5 treningów nordic walking w ramach spotkań z animatorem lokalnym,
- 4 cykle akcji „Sprzątamy na Janowie” oraz „Sprzątamy na Korei”,
- inicjatywy dla mieszkańców, takie jak „Piknik na trawie”, budowa „domku na książki”, spotkania w ramach warsztatów „Eko szycie”, „Metody archiwizacji”, warsztaty pn. „Ekologiczne środki czystości” oraz „Eko kosmetyki”, „Mali ogrodnicy”, „Ukwiecanie klombów na Korei”, „Piknik Jesienny na Korei”, „Jesiennie spotkania w ogrodzie”, „Upiększamy Janów”, „Przedświąteczne spotkanie na Janowie”, „Kolędowanie pod choinką”. W grudniu mieszkańcy dzielnicy zainicjowali także akcję „Szyjemy dla Hospicjum”, podczas której uszyto ponad 10 poduszek specjalnie dla najmłodszych podopiecznych Hospicjum Cordis,
- 2 Dni Sąsiada – na Janowie i na Osiedlu Kolonia Wysockiego,
- spotkanie w ramach akcji „Wakacje na Korei”,
- spotkanie w ramach akcji „Piknik na Korei”,
- warsztat decoupage dla mieszkańców dzielnicy,
- 5 spotkań w ramach akcji „Wakacje na Grodowej”,
- spotkanie w ramach akcji „Szkoła jazdy na rolkach”,
- 6 spotkań w ramach akcji „Gry bez prądu”,
- 29 spotkań w ramach kursu języka angielskiego,
- 11 spotkań w ramach warsztatów rękodzieła,

- 5 spotkań w ramach poradnictwa specjalistycznego – coaching rodzicielski,
- 2 spotkania w ramach poradnictwa specjalistycznego – job coaching,
- indywidualne i grupowe poradnictwo psychologiczne i dietetyczne dla mieszkańców dzielnicy Janów-Nikiszowiec,
- mieszkańcy Nikiszowca włączyli się w organizację wydarzenia pt. „Global Girls Game”, czyli Walentynkowy Dzień Kobiet na Jantorze (zorganizowano kącik dla dzieci oraz animacje dla najmłodszych),
- w dniach od 06-10 listopada 2019 roku, pracownicy działu Projektów i Inicjatyw w ramach projektu „Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu – I etap” oraz mieszkańcy dzielnicy Janów-Nikiszowiec, wzięli udział w wizycie studyjnej w Zagłębiu Ruhry. Celem wizyty było nabycie wiedzy i poznanie dobrych praktyk w zakresie udanych działań rewitalizacyjnych na obszarach przemysłowych.

Partner projektu - Stowarzyszenie Fabryka Inicjatyw Lokalnych w 2019 roku zrealizował m.in. następujące działania:

- ponad 70 spotkań animatorów lokalnych z mieszkańcami dzielnicy Nikiszowiec w ramach usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym m.in. cykliczne spotkania z młodzieżą szkolną z dzielnicy „Skat, gry karciane”, „Rajd na kole kole Nikisza”, ukwiecenia ogrodów, warsztaty fotograficzne. Spotkania miały także formę wydarzeń jednorazowych dotyczących m.in. bieżących spraw społeczności osiedla oraz spotkań tematycznych m.in. w obszarze fotografii i rękodzieła, tradycji itd.,
- ponad 20 tematycznych spotkań edukacyjnych, m.in. „Zimbardowe planszówki”, warsztaty kosmetyczne, „Drugie życie porcelany”, „Make art na Nikiszu” – warsztaty rękodzieła, warsztaty kulinarne, konwersacje z języka francuskiego, warsztaty muzyczne,
- 40 spotkań w ramach prób zespołu muzycznego N.I.E. (kontynuacja inicjatywy lokalnej),
- spotkania przygotowawcze oraz inicjatywy lokalne - „Dzień Sąsiada”, przygotowanie do organizacji wystawy pt. „Nieodwracalne”,
- 3 warsztaty kompetencji społecznych – kurs samoobrony, warsztaty rozwoju osobistego i warsztaty stawiania granic,
- wyjścia integracyjno-kulturalne (Ośrodek Kultury w Będzinie, Teatr Zagłębia w Sosnowcu, „Jak wspierać seniorów – Epione”),
- akcja w zakresie sprzątania dzielnicy Nikiszowiec,
- wyjazd integracyjno-edukacyjny do Warszawy (wymiana doświadczeń edukacyjnych z Bednarską Szkołą Realną),
- indywidualne spotkania z doradcą zawodowym, psychologiem i job-coachem,
- końcem marca zainaugurowano kurs przewodników lokalnych po Nikiszowcu, do którego zaangażowani zostali mieszkańcy dzielnicy. Osoby, które zdały egzamin tworzą sieć lokalnych przewodników,
- w listopadzie 2019 roku, odbyła się 5-dniowa wizyta studyjna do Niemiec – Zagłębie Ruhry, w której wzięli udział uczestnicy projektu z dzielnicy Janów-Nikiszowiec. Głównym celem wizyty było zapoznanie się z dziedzictwem przemysłowym regionu Ruhry. W wyjeździe wzięło udział 14 osób,
- przygotowano i wydano wraz z mieszkańcami 2 numery bezpłatnej gazety: „Magiel. Niecodziennik Nikiszowiecki”. Gazeta jest współtworzona z mieszkańcami dot. głównie bieżących spraw dotyczących Nikiszowca oraz działań realizowanych w ramach projektu.

2. „Centrum Społecznościowe „SZOPKI” w Szopienicach - realizacja od września 2017 roku.

W 2019 roku, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach zrealizował następujące działania na rzecz organizowania i wspierania społeczności lokalnej oraz działania środowiskowe, m.in.:

- przeprowadzono 44 spotkania animatora lokalnego z mieszkańcami, w których uczestniczyło średnio 8 osób. W ramach działań animatora odbyły się cykliczne wieczory gier planszowych, w których uczestniczyło średnio 5 osób oraz odbywały się spotkania w ramach Wyjątkowej Strefy Kobiet, w których brało udział średnio 13 osób. Podczas spotkań przeprowadzono m.in. warsztaty rękodzielnicze, wykonywania naturalnych kosmetyków i naturalnych środków czystości, mydlarskie, warsztaty kreatywnego działania – zdobienie szkatulek, wycinankarstwa ludowego, warsztaty origami, robienia

sałatek, sadzenia kwiatków, warsztaty poświęcone jesiennym stroikom i wiankom, warsztaty pieczenia i zdobienia babeczek oraz przedświąteczne pieczenie pierników, które następnie zostały przekazane na rzecz hospicjum Cordis w Katowicach,

- odbyło się spotkanie z członkami Rady Jednostki Pomocniczej,
- zorganizowano spotkanie sąsiedzkie z mieszkańcami ul. Bednorza,
- realizowano działania środowiskowe wzmacniające potencjał społeczności lokalnej - zorganizowano 7 wyjść oraz 3 wyjazdy integracyjne. Wyjścia odbyły się m.in. do kręgielni (28 osób), kina (23 osoby), Papugarni (16 osób). Przeprowadzono również dwa spotkania z makijażystką, w których wzięło udział 8 osób. Wyjazdy integracyjne zorganizowano do Parku Wodnego w Tychach, w którym uczestniczyło 28 osób oraz do Zabytkowej Kopalni Srebra w Tarnowskich Górach, w którym brało udział 14 osób, a także na Jarmark św. Mikołaja do Cieszyna, w którym wzięło udział 11 osób;
- w ramach działań środowiskowych animatorzy organizowali także spotkania ze społecznością lokalną pn. „Tłusty Czwartek na Szopkach”, podczas którego promowali działania Centrum Społecznościowego Szopki oraz rozdawali pączki, spotkanie świąteczne połączone z wykonywaniem stroików wielkanocnych i warsztaty stroików bożonarodzeniowych. Odbyły się dwa warsztaty kulinarne, w których wzięło udział 21 osób a dnia 16.12 odbyło się wydarzenie lokalne – spotkanie świąteczne dla uczestników CS Szopki. W wydarzeniu udział wzięło 17 osób. W trakcie spotkania dla dzieci zorganizowano przedstawienie teatralne wraz z animacjami, w których udział wzięło 13 dzieci;
- zorganizowano wydarzenie lokalne pn. „Zabawa Andrzejkowa”, w której udział wzięło 16 osób,
- Centrum Społecznościowe Szopki wsparło wydarzenie lokalne realizowane przez Miejskie Przedszkole nr 66 z Oddziałami Integracyjnymi w Katowicach, z okazji 5 rocznicy nadania przedszkolu imienia Majki Jeżowskiej. Uczestniczyło w nim ok. 60 osób, a także wsparło inicjatywę, rodziców dzieci z przedszkola, z okazji Mikołaja doposażając pączki dla 220 dzieci,
- zorganizowano piknik dla społeczności lokalnej z poczęstunkiem w formie grilla, w którym uczestniczyło ok. 35 osób,
- odbyła się usługa brokera edukacyjnego, z której skorzystało 6 osób,
- odbyły się 3 pokazy kina plenerowego: w dzielnicy Borki, Burowiec i w okolicach ul. Kocura w Szopienicach - w każdym pokazie uczestniczyło kilkadziesiąt osób,
- zorganizowano Festyn Rodzinny na skwerze Roździeńskiego, na którym były atrakcje dla dzieci i dorosłych: dmuchańce, występy, animacje, poczęstunek. Podczas festynu integrowało się ponad 300 osób,
- działania projektu promowano m.in. poprzez udział w spotkaniu pn. „Przy bonkawie i kołoczach”, realizowanego przez MDK Szopienice-Burowiec, podczas którego animatorzy lokalni informowali mieszkańców o ofercie projektu,
- realizowano działania kulturalne organizowane przez MDK Szopienice-Burowiec, m.in. Kulturalne Katowice, Klub Podróżnika, „Niedzielne podwieczorki przy bonkawie i kołoczach”, Integracyjny bal karnawałowy, zajęcia integracyjno-edukacyjno-kulturalne, a także warsztatowe „Pogodomy ze starzykami” - cykl spotkań z dziećmi i młodzieżą.

Partnerzy projektu realizowali następujące działania:

- **Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Mocni Razem” zrealizowało:**
 - ok. 130 spotkań animatora z mieszkańcami, w których uczestniczyło średnio 6 osób. Wśród nich były również spotkania warsztatowe, Kawiarenki Wolontariusza, spotkania grupy Młodych Liderów oraz indywidualne spotkania z animatorem,
 - zorganizowano dwie akcje wolontariackie pt. „Dobre duchy”, a także 5 razy animacje na podwórkach dzielnicy Szopienice oraz w przedszkolu. Młodzież przy wsparciu animatora prowadziła animacje dla dzieci. W każdych uczestniczyło kilkanaście dzieci,
 - odbyło się 25 spotkań integracyjno-edukacyjnych dot. tańca z ogniem, w których uczestniczyło średnio 10 osób, a także 6 spotkań integracyjno – integracyjnych o innej tematyce,
 - odbył się bal karnawałowy, w którym wzięło udział 38 osób,
 - zorganizowano wyjścia integracyjne m.in. do Laser House, do kręgielni oraz do pizzerii w których uczestniczyło średnio 18 osób,

- przeprowadzono cykl szkoleń umiejętności społecznych (6 szkoleń), w których uczestniczyło średnio 10 osób (m.in. z zakresu autoprezentacji i wystąpień publicznych i zarządzania czasem oraz animacji lokalnej),
- zorganizowano wizyty studyjne do Fundacji Herbateka w Mikołowie, do Spółdzielni Socjalnej Parostatek w Cieszynie, do obserwatorium astronomicznego AstroLab oraz do Centrum Rozwoju Inicjatyw CRIS w Rybniku. W każdej wizycie wzięło udział średnio 9 osób,
- odbył się kurs z pierwszej pomocy przedmedycznej, dedykowany dla uczestników projektu - szkolenie ukończyło 8 osób,
- odbyły się dwa spektakle dla mieszkańców dzielnicy. Pierwszego dnia na Bagnie, drugiego na Hergolandzie. Spektakle były o Szopienicach i jego historii, stworzone i wyreżyserowane we współpracy z Teatrem Poddańczym, opowiedziane przez mieszkańców,
- odbył się Wakacyjny Piknik Wolontariusza pt.: „O wolontariacie”, podczas którego gościliśmy zagranicznych wolontariuszy Stowarzyszenia Aktywności Obywatelskiej BONA FIDES. Młodzież miała okazję zawrzeć znajomości z wolontariuszami z innych krajów. Była to okazja do wymiany doświadczeń,
- wolontariusze przy wsparciu animatora lokalnego przygotowywali działanie pt.: „Kotłownia szyfrów – bezpłatny pokój zagadek dla odważnych” – dwa spotkania. W szranki stanęli mieszkańcy dzielnicy,
- odbyła się Kawiarenka wolontariusza - spotkanie poświęcono planszówkom,
- zorganizowano spotkanie integracyjno-edukacyjne pt.: „Włochy z Włochem”,
- odbyła się „Rodzinna Strefa Animacji”, która była częścią „V Dni Burowca”. Wolontariusze poprowadzili animacje dla mieszkańców: dzieci i ich rodziców. Było koło fortuny, malowanie buziek, rodzinny tor przeszkód i wiele innych atrakcji. Na zakończenie odbył się pokaz tańca z ogniem, który został przygotowany przez grupę młodzieży. W wydarzenie lokalne było zaangażowanych 10 osób;
- w okresie sprawozdawczym odbyły się 2 szkolenia umiejętności społecznych, w których wzięło udział średnio 13 osób.

• **Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Dwójka” zrealizowało:**

- przeprowadzono 39 spotkań z animatorami w ramach Klubu SZOPKI, w których wzięło udział średnio 14 osób,
- zorganizowano wyjazd integracyjny do Goczałkowic, w którym wzięło udział 6 osób,
- zorganizowano 5 warsztatów decupage, w każdym brało udział 12 osób,
- uczestnicy wzięli udział w Festynie Ekologicznym „Sprzątanie świata”, w Pikniku żeglarskim, w Festynie z okazji Dnia Dziecka w Hospicjum Cordis – w każdym wydarzeniu uczestniczyło średnio 12 osób,
- zorganizowano wyjście integracyjne z okazji Dnia Matki i Dziecka dla 13 osób,
- przeprowadzono warsztaty: plastyczne, kulinarne i interpersonalne, w których wzięło udział średnio 10 osób,
- zorganizowano 8 warsztatów „Wizaż paznokci”, w którym wzięło udział średnio 10 osób,
- odbył się warsztat - szkolenie „Poszukiwanie pracy marzeń”, w którym uczestniczyło 7 osób,
- odbyła się wizyta studyjna w Spółdzielni Socjalnej Rybka, w której wzięło udział 8 osób, a także odbyła się wizyta studyjna do Żarek, w której udział wzięły 24 osoby,
- dwa razy w miesiącu odbywały się dyżury psychologa oraz terapeuty uzależnień,
- w lipcu odbył się dwutygodniowy wyjazd na obóz terapeutyczny do Rycerki, w którym wzięło udział 26 osób,
- uczestnicy, w ilości 17 osób, wzięli udział w Festynie Rodzinnym w ramach inicjatywy lokalnej,
- w ramach inicjatywy lokalnej odbył się wyjazd na grzybobranie, w którym wzięło udział 11 osób,
- zorganizowano Zabawę Andrzejkową, w której udział wzięło 9 osób,
- odbyły się warsztaty kulinarne, w których wzięło udział 17 osób.

3. „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego - I etap”. Projekt realizowany jest od września 2017 roku.

W dzielnicy Bogucice w Programie Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego, działania realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

W 2019 roku zrealizowano:

- 5 spotkań w ramach cyklu „Radość życia” – w zajęciach z psychologiem udział wzięło średnio 12 osób,

- wycieczkę do Zamku i Pałacu w Będzinie - udział wzięło 18 osób,
- 2 warsztaty teatralne w Teatrze Ateneum - udział wzięło średnio 11 osób,
- 3 zajęcia w ramach cyklu „Senior on-line” - udział wzięło średnio 9 osób,
- prelekcję nt. akcji proekologicznej w Gruzji - udział wzięło 14 osób,
- 4 zajęcia w ramach cyklu „Piękna seniorka – przystojny senior” - udział wzięło średnio 15 osób,
- warsztaty kulinarne z Remigiuszem Rączką w Wodzisławiu Śląskim - udział wzięło 19 osób,
- wycieczkę do Arboretum Wojśławice - udział wzięło 19 osób,
- wycieczkę „Rejs kanałem Gliwickim” - udział wzięło 20 osób,
- „Senioralny Rajd Górski na Przełęcz Karkoszczonka” - udział wzięło 20 osób,
- wycieczkę do Górnośląskiego Parku Etnograficznego w Chorzowie - udział wzięło 19 osób,
- 24 spotkania w ramach cyklu „Senior w akcji” - udział wzięło średnio 16 osób,
- 37 spotkań w ramach cyklu „Senior w działaniu” - udział wzięło średnio 15 osób,
- 10 spotkań w ramach cyklu edukacyjnego „Na zdrowie” - udział wzięło średnio 20 osób,
- 11 spotkań w ramach cyklu „Senior w ruchu” pn. „Ergonomia ruchu – ćwiczenia ruchowe fizjoterapii” oraz Nordic Walking dla seniorów - udział wzięło średnio 11 osób,
- 12 spotkań w ramach treningów Nordic Walking,
- wycieczkę do Wisty – Zameczek Prezydenta - udział wzięło 18 osób,
- wycieczkę na grzybobranie do Złotego Potoku – udział wzięło 14 osób,
- wycieczkę do Kopalni Srebra w Tarnowskich Górach – udział wzięło 17 osób.

W dzielnicy Janów - Nikiszowiec w Programie Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego, działania realizowane są przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. W 2019 roku zrealizowano:

- 3 warsztaty psychologiczne dla seniorów pn. „Radość życia” - w zajęciach wzięło udział średnio 6 osoby,
- 24 spotkań klubu społecznościowego - podczas spotkań odbyły się m.in. zajęcia rękodzieła – zdobienie drewnianych przedmiotów techniką decoupage - w zajęciach wzięło udział średnio 15 osób,
- spotkanie klubu społecznościowego z okazji tłustego czwartku - w spotkaniu wzięło udział 14 osób,
- spotkanie przy „Śledziku” w ramach inicjatywy seniorów - udział wzięło ok. 20 osób,
- wyjście seniorów to teatru na sztukę „Himalaje”, w ramach inicjatywy seniorów - w spektaklu wzięło udział 14 osób,
- 31 zajęć sportowych – gimnastyka dla seniorów pn. „Senior w ruchu” - w zajęciach wzięło udział średnio 16 osób,
- 8 spotkań klubu społecznościowego. Podczas spotkań seniorzy grali w skata - w zajęciach wzięło udział średnio 9 osób,
- wyjście seniorów do teatru na sztukę „Terror”, w ramach inicjatywy seniorów - w spektaklu wzięło udział 14 osób,
- 5 spotkań z fizjoterapeutką w ramach cyklu spotkań edukacyjnych pn. „Na zdrowie” - w spotkaniach wzięło udział średnio 12 osób,
- wyjście seniorów na koncert do NOSPR, w ramach inicjatywy seniorów - w koncercie wzięło udział 12 osób,
- wycieczka do Ogrodów Kapias w Goczałkowicach Zdroju – udział wzięło 25 osób,
- wycieczka do Muzeum Browarów Tyskich – udział wzięło 25 osób,
- 2 spotkania z dietetykiem w ramach cyklu spotkań edukacyjnych pn. „Na zdrowie” - w spotkaniach wzięło udział średnio 7 osób,
- jednodniowy wyjazd w ramach zadania: „Senior w podróży”. Zwiedzono Zamek w Mosznej - w wyjeździe wzięło udział 29 osób,
- spotkanie andrzejkowe – udział wzięło 30 osób,
- 19 zajęć nauki języka angielskiego, w ramach inicjatywy seniorów - w zajęciach wzięło udział średnio 10 osób,
- 4 warsztaty z wizażystką w ramach cyklu spotkań edukacyjnych pn. „Piękna Seniorka, przystojny Senior” - w spotkaniach wzięło udział średnio 15 osób,
- wycieczkę po Kanale Gliwickim – w wycieczce udział wzięło 20 osób,

- piknik dla seniorów w ramach inicjatywy seniorów („Senior w akcji”) - w pikniku wzięły udział ok. 44 osoby.

W dzielnicy Zawodzie w Programie Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego działania realizowane są przez Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Mocni Razem”, które prowadzi Dzielnicową Akademię Seniora, w ramach której w 2019 roku zrealizowano:

- spotkania animatora lokalnego z mieszkańcami: 207 spotkań; m.in. „Lokalna Strefa Wolontariatu”, „Punkt Porad i Informacji Obywatelskich”, „Multimedialna Akademia Seniora” - udział wzięło łącznie ok. 1350 osób,
- 32 spotkań integracyjno-edukacyjnych - udział wzięło średnio 12 osób,
- 2 stacjonarne szkolenie umiejętności społecznych; 2 spotkania, łącznie udział wzięło ok. 24 osób,
- 5 wydarzeń lokalne - udział wzięło średnio 49 osób,
- 2 wizyty studyjne - udział wzięło łącznie 25 osób.

W dzielnicy Załęże w Programie Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego działania realizowane są przez Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”. W ramach zadań rozpoczęto realizację programu aktywności lokalnej dla osób w wieku senioralnym w dzielnicy Załęże. W 2019 zrealizowano działania w ramach Senioralnej Akademii Obywatelskiej (SAO), gdzie uczestnicy zostali przygotowani do podejmowania działań samopomocowych, wolontariatu. W ramach SOA w 2019 roku odbyły się następujące działania:

- 37 zajęć ruchowych dla seniorów, w których udział wzięło średnio 12 osób,
- 11 warsztatów manualnych dla seniorów, w których udział wzięło średnio 7 osób,
- 4 warsztaty rozwojowe i relaksacyjne, w których udział wzięło średnio 10 osób,
- 1 spotkanie w ramach Treningu umiejętności społecznych, w którym uczestniczyło 10 osób,
- 6 spotkań w ramach warsztatów Biorę sprawy w swoje ręce, w którym udział wzięło średnio 7 osób,
- 2 warsztaty teatralne, w których udział wzięło średnio 5 osób,
- 2 seminaria Prawa i obowiązki seniora, w którym udział wzięło średnio 8 osób,
- 6 wyjść do kina w ramach działania Kulturalne Kato, w których udział wzięło 13 osób,
- 1 wyjście do Radio Katowice, w których udział wzięło 8 osób,
- 1 wyjście do NOSPR na koncert muzyki poważnej, w którym udział wzięło 15 osób,
- 1 spotkanie integracyjne w ramach tłustego czwartku, w którym udział wzięło 20 seniorów,
- 1 spotkanie w ramach bloku „Poprawa wizerunku”, w którym udział wzięło 25 osób,
- 2 wyjścia do Teatru, w którym udział wzięło średnio 30 osoby,
- 2 seminaria „Prawa i obowiązki seniora”, w których udział wzięło średnio 12 osób,
- 3 wydarzenia lokalne pn. „Majówka 2019”; „Dzień Seniora” oraz „Spotkanie świąteczne”, w którym udział wzięło średnio 40 osób,
- 5 warsztatów w ramach Treningu Umiejętności Społecznych, w których udział wzięło średnio 12 osób,
- 7 zajęcia z cyklu „Technologia nie taka straszna”, w których udział wzięło średnio 10 osób,
- wycieczka do Ogrodów Kapiasów w Goczałkowicach Zdroju, w której udział wzięło 36 osób.

W dzielnicy Śródmieście w Programie Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego działania realizowane są przez Śląskie Centrum Edukacji i Rehabilitacji „Arteria”. W ramach działań w dzielnicy Śródmieście, w 2019 roku realizowane były:

- 119 warsztatów IT, w których uczestniczyło średnio 8 osób,
- 33 warsztaty z języka angielskiego, w których uczestniczyły średnio 4 osoby,
- 41 warsztatów psychologicznych/psychoedukacyjnych, w których uczestniczyły średnio 4 osoby,
- 148 warsztatów ruchowych, w których uczestniczyło średnio 8 osób,
- 19 warsztatów Ekonomia w domu, w których uczestniczyły średnio 2 osoby,
- 123 warsztaty rehabilitacyjne, w których uczestniczyło średnio 6 osób,
- 15 zajęć w ramach psychoterapii indywidualnej, w których uczestniczyło 6 osób,
- 39 spotkań filmowych, z książką oraz spotkań integracyjnych w ramach Klubu-kawiarni „Przeciąg”,
- 5 warsztatów z ciekawym człowiekiem,
- 1 warsztat bębniarski, w którym udział wzięło 8 osób,
- 2 wydarzenia lokalne: „Dzień Seniora” oraz „Impreza Andrzejowa”, w których udział wzięło średnio 32 osoby,

- 1 warsztat kulinarny „Drożdżowa Gwiazda Betlejemska”, w którym udział wzięło 10 osób.

W dzielnicy Szopienice w Programie Aktywności Lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego działania realizowane są przez Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Dwójka”. W ramach Klubu "Nasz CzAS" w 2019 roku zorganizowano:

- 174 spotkania animatora lokalnego z mieszkańcami oraz grupami senioralnymi, działającymi na terenie dzielnicy w ramach Klubu "Nasz CzAS" - udział wzięło średnio 30 osób,
- 196 akcji „Codziennie szklanka soku” - udział wzięło średnio 30 osób,
- wyjazd integracyjny do Kopalni Soli w Wieliczce - udział wzięły ok. 43 osoby,
- wyjazd integracyjny „Rejs statkiem po Zalewie Tresna – wyjazd na Górę Żar” - udział wzięły 53 osoby,
- wykład nt. promocji zdrowia - udział wzięło ok. 30 osób,
- 13 warsztatów plastycznych - udział wzięło średnio 30 osób,
 - udział w Festynie Rodzinnym w Szopienicach w ramach działań środowiskowych,
 - 2 spotkania integracyjno – świąteczne - udział wzięły średnio 52 osoby,
 - wykład edukacyjny „Promocja zdrowia” – udział wzięło 39 osób,
 - wyjazd integracyjny do Żarek – udział wzięło 48 osób.

W ramach działań kulturalnych i rekreacyjnych uzupełniających wsparcie w ramach programów aktywności lokalnej dla osób w wieku senioralnym i ich środowiska rodzinnego zorganizowano:

- 3 spotkania z podróżnikiem o obyczajach, tradycjach, warunkach życia i podróżowania w krajach nordyckich - uczestniczyło średnio 42 osoby,
- spotkanie z czytelnikami w ramach III Tygodnia Kultury Żydowskiej - uczestniczyło 67 osób,
- koncert mezzosopranistki - uczestniczyło 67 osób,
- 21 spotkań w ramach cyklu „Zgrani seniorzy – piątki z szachami” - uczestniczyło średnio 20 osób,
- Turniej Szachowy – uczestniczyło 20 osób,
- 16 zajęć edukacyjnych z języka angielskiego - udział wzięło średnio 12 osób,
- 10 spotkań w ramach cyklu: „W zdrowym ciele, zdrowy duch!” - udział wzięło średnio 12 osób,
- spotkanie dla seniorek pn. „Babski Comber” - udział wzięło 30 osób,
- cykl 12 warsztatów "Cyfrowy Senior" - udział wzięło średnio 7 osób,
- Dzień Aktywnego Seniora - spotkania integracyjne przy muzyce dla Seniorów, połączone z wystawą fotografii wykonanych przez uczestników - udział wzięło ok. 180 osób,
- Klub Podróżnika – 3 spotkania z obieżyświatem - udział wzięło 14 osób,
- 13 warsztatów Sfilcowane Bogucice 2.0 - udział wzięło średnio 7 osób,
- 6 spotkań z popularnymi autorami książek, aktorami teatralnymi, podróżnikami - udział wzięło średnio 20 osób,
- 2 koncerty, w tym jeden świąteczno-noworoczny koncert dla średnio 50 osób,
- wystawę świątecznych ozdób w duchu EKO,
- 4 spotkania ze zdrowiem - udział wzięło 40 osób,
- „Festyn Trzeźwościowy dla zawodniańskich seniorów” - udział wzięło ok. 100 osób,
- 4 wyjścia kulturalne pn. „Seniorze weź bilet” - udział wzięło średnio 10 osób,
- 2 „Warsztaty kreatywności artystycznej” - udział wzięło ok. 12 osób,
- 3 spotkania w ramach cyklu „Niedzielne podwieczorki kulturalne” - udział wzięło średnio 20 osób,
- 2 spotkania w ramach obchodów „Dni Seniora” – udział wzięło średnio 60 osób,
- Wernisaż wystawy „Wycinki w termosie” - udział wzięło 25 osób.

4. „Centrum społecznościowe - „Nasze Załęże” - I etap”

W ramach projektu „Centrum Społecznościowe – Nasze Załęże – I etap” kontynuowano działania z zakresu organizowania społeczności lokalnej nastawione na zwiększenie aktywności, szczególnie osób nieaktywnych zawodowo, integrację społeczności lokalnej oraz zapobieganie bierności społecznej. Wsparciem w ramach projektu objętych zostało 121 uczestników. W ramach działań środowiskowych wspierających potencjał i integrację społeczności zorganizowano wydarzenia lokalne i integracyjne jak: impreza z okazji Dnia Babci i Dziadka, w którym udział wzięło 19 osób. W lutym 2019 roku odbyła się zabawa karnawałowa dla mieszkańców Załęża, wzięło w niej udział ok. 50 osób. W czerwcu zorganizowano „Bieg o Puchar Jana Pawła II”,

w którym wzięło udział ok. 40 osób. Ponadto odbyło się kino plenerowe, na które przybyło ok. 70 osób. W lipcu odbył się letni cykl pikników, m. in. „Śniadanie na zielonej trawie”, warsztaty kosmetyczne „Lato z naturą”, plenerowe warsztaty tworzenia bransoletek i zdobienia paznokci – łącznie w piknikach wzięło udział ok. 60 osób. W sierpniu odbył się piknik sąsiedzki na zakończenie lata, w którym wzięło udział ok. 140 osób, zorganizowano także wydarzenie pn. „Zrób coś dla innych – zupa na Załężu dla potrzebujących”, w którym wzięło udział ok. 100 mieszkańców dzielnicy. Z kolei we wrześniu odbyła się pierwsza Załęska Gra Miejska pn. „Odkrywanie historii dzielnicy”, w której wzięło udział 80 osób. W listopadzie został zorganizowany „Andrzejkowy wieczór w Załężu”, w którym wzięło udział 40 osób. W grudniu odbyły się „Uroczyste obchody Barbórki”, w których wzięło udział 60 osób oraz spotkanie wigilijne dla 50 mieszkańców.

Do grudnia 2019 roku zrealizowano 13 inicjatyw mieszkańców Załęża, m.in.:

- cyklicznie raz w tygodniu odbywały się zajęcia z jogi, każde dla średnio 6 osób,
- w lutym 2019 roku zorganizowano warsztat tworzenia perfum z naturalnych produktów, który zgromadził 10 osób,
- na przełomie kwietnia i maja 2019 odbyły się kreatywne warsztaty z cyklu „Akcja Wiosna - Zadbaj o swój dom”, w trakcie których uczestnicy wykonali las w słoiku, naturalne środki czystości oraz uszyli ekologiczne torby na zakupy. Łącznie wzięło w nich udział 18 osób,
- w czerwcu odbyły się dwa wydarzenia zainicjowane przez mieszkańców Załęża. W dniu 01.06.2019 r. Dzień Dziecka przy ulicy Gliwickiej 177 i 179, w którym wzięło udział ok. 150 osób, natomiast w dniu 26.06.2019 r. odbyło się wspólne sadzenie drzew i krzewów oraz integracyjny grill. W wydarzeniu wzięło udział około 30 osób,
- w lipcu i wrześniu odbyły się dwa Załęskie Rajdy Rowerowe, w których wzięło udział 40 osób,
- w sierpniu odbył się „Sąsiedzki piknik na zakończenie lata”, w którym wzięło udział 130 osób,
- w październiku odbyła się „Jesienna Biesiada w Załężu” połączona ze „Świętem Kartofla” – wzięło w niej udział około 45 osób,
- w grudniu odbył się „Warsztat szycia świątecznych poduszek” oraz „Uroczyste strojenie choinki” na Placu Kościelnym Parafii św. Józefa. W wydarzeniu wzięło udział około 60 osób.

Ponadto, w okresie od stycznia do grudnia 2019 r. odbyło się:

- 65 spotkań z animatorem lokalnym, w których łącznie uczestniczyło około 50 osób. W ramach spotkań zorganizowano wspólne śniadania dla mieszkańców Załęża, w trakcie których mieszkańcy samodzielnie przygotowywali m.in. sałatki i wiosenne kanapki, koktajle, gofry, wegetariańskie pasty na kanapki. Stałym elementem spotkań z animatorem były piątkowe warsztaty Gospodyń Załęskich, celem których był rozwój kreatywności oraz wykształcenie nowych umiejętności z zakresu rękodzieła. Kolejnym stałym elementem spotkań z animatorem, który został wdrożony w listopadzie były cykliczne spotkania z liderami społeczności lokalnej. Celem tych spotkań było m.in. zdobycie wiedzy i umiejętności z zakresu udzielania informacji zwrotnej oraz wymiana doświadczeń mieszkańców Załęża zainteresowanych zmianami w dzielnicy. Odbywały się także zajęcia pn. „W zdrowym ciele zdrowy duch” oraz „Spotkania przy planszówkach i innych kreatywnych grach”. Ponadto zostały przeprowadzone warsztaty tworzenia dekoracji jesiennych oraz świątecznych.
- 16 spotkań w ramach Klubu Rodzica, w których udział wzięło średnio 8 osób. Działania obejmowały warsztaty rozwojowe prowadzone przez profesjonalnego coacha, wyjście integracyjne do kina oraz spotkania promujące efektywny sposób spędzania czasu wolnego, również z dziećmi. W listopadzie został zorganizowany Trening umiejętności rodzicielskich i wychowawczych, w którym wzięło udział około 13 osób.

Spotkania z animatorami realizowały m.in. takie cele jak:

- zwiększenie aktywności w zakresie spędzania czasu wolnego w sposób konstruktywny,
- integracja społeczności lokalnej poprzez udział w warsztatach i imprezach okolicznościowych,
- wyłonienie i wsparcie miejscowych liderów, którzy byli twórcami ważnych dla dzielnicy inicjatyw,
- aktywizowanie społeczności lokalnej do podjęcia pracy zawodowej,
- zwiększenie świadomości dbania o środowisko naturalne i ekologię,
- zwiększenie aktywności sportowej i dbania o swoje zdrowie,
- rozwój potencjału liderów społeczności lokalnej,

- aktywizowanie społeczności lokalnej do samodzielnej realizacji inicjatyw.

Bardzo istotnym aspektem projektu było rozpoczęcie w październiku cyklu szkoleń w ramach Akademii Lidera Społeczności Lokalnej. W okresie od października do grudnia odbyło 7 spotkań, w których wzięło udział 8 osób. Zrealizowane szkolenia dotyczyły m.in. takich zagadnień jak komunikacja interpersonalna, autoprezentacja i wystąpienia publiczne, współpraca międzyinstytucjonalna i skuteczna realizacja inicjatyw lokalnych.

Ważnym elementem projektu było także utworzenie Punktu Poradnictwa i Informacji Obywatelskiej dla mieszkańców dzielnicy. Osoby zainteresowane skorzystały z indywidualnego poradnictwa psychologicznego i dietetycznego. Łącznie udzielono 54 godzin poradnictwa psychologicznego oraz 40 godzin poradnictwa dietetycznego.

W ramach działań prowadzonych przez Zespół Szkół i Placówek nr 2 z Katowic prowadzono cykliczne zajęcia w ramach klubu społecznościowego dla dzieci i młodzieży, w tym także zajęcia muzyczno-taneczne i sportowe. Celem zajęć był rozwój zainteresowań oraz nauka kreatywnego gospodarowania czasem wolnym. Udział w zajęciach brały dzieci i młodzież, zwłaszcza te, których na co dzień dotyczą negatywne skutki związane z bezrobociem rodziców czy problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Łącznie odbyło się prawie 70 spotkań. Ponadto, zorganizowano 2 wyjścia integracyjne do kina oraz zajęcia sportowe w kręgielni. Odbyły się również spotkania terapeutyczne z zainteresowanymi mieszkańcami Załęża w ramach terapii dla podopiecznych i ich rodzin. W dniu 18 stycznia 2019 r. odbyło się spotkanie z Józefem Skrzekiem – „Gościem Załęża”. Zgromadziło ono ok. 350 osób, z kolei 24 stycznia 2019 r. odbyło się spotkanie integracyjne z okazji „Dnia babci i dziadka”, wzięło w nim udział łącznie ok. 250 osób. Ponadto, w dniu 21.05.2019 r. zorganizowano spotkanie z aktorem Tadeuszem Chudeckim, a w dniu 31.05.2019 r. odbył się festyn z okazji „Dnia Rodziny”. We wrześniu zorganizowano międzyszkolne rozgrywki sportowe, w których udział wzięli uczniowie załęskich szkół podstawowych. W listopadzie zorganizowano spotkanie profilaktyczno-edukacyjne z dietetykiem pt. „Gdzie jest cukier?”. W grudniu odbyły się „Mikołajkowe zawody sportowe” integrujące uczniów kilku szkół z terenu Załęża, wystawione zostały także jasełka, które zobaczyło ok. 100 mieszkańców Załęża.

W ramach projektu prowadzono także szereg działań kulturalnych uzupełniających ofertę wsparcia w projekcie. Zorganizowano m.in. następujące działania:

- spotkanie z Łukaszem Dębskim pt. „Wierszownik z podróży dookoła świata”, spotkanie zgromadziło ok. 30 osób,
- warsztaty z Arkadiuszem Szarańcem pt. „Jak (i po co) być ekoistą?” dla ok. 30 osób,
- warsztaty żydowskiej wycinanki z Katarzyną Ryrych, które zgromadziły ok. 30 osób,
- spotkanie z książką animowaną przez aktorów Teatru Maska pt. „Nie do wiary! W bibliotece dzieją się czary”, które zgromadziło ok. 30 osób,
- spotkanie z Anną Jaklewicz - warsztaty zatytułowane „Zawód archeolog” dla ok. 30 osób,
- Daniel de Latour - warsztaty graficzne prowadzone przez znanego i nagradzanego ilustratora książek dla ok. 30 osób,
- warsztaty literacko - artystyczne autorstwa Edyty Bystron pt.: „Sposób na nudę”,
- spektakl pt.: „Teo, śląski dinozaur” - Kolektyw teatralny Lufcik na korbkę,
- spotkanie dla dzieci z Wojciechem Widłakiem, autorem opowiadań o Panu Kuleczce,
- spotkanie z Beatą i Pawłem Pomykalskimi wokół książki „Jugosławia: rozsypana układanka”.

5. „Bogucice – moje miejsce na ziemi. Program aktywności lokalnej - I etap.”

W ramach projektu kontynuowano działania z zakresu organizowania społeczności lokalnej prowadzone wśród mieszkańców Bogucic od 2018 r. Do grudnia 2019 r. w PAL Bogucice prowadzono szereg działań na rzecz aktywizowania, wspierania i integrowania społeczności lokalnej. Wsparciem objętych zostało 40 uczestników. Animatorzy lokalni aktywnie uczestniczyli w życiu dzielnicy m.in. poprzez udział w wydarzeniach ważnych dla mieszkańców takich jak np. odsłonięcie muralu Jerzego Kukuczki czy odsłonięcie tablicy poświęconej również Jerzemu Kukuczce. Animatorzy rozpowszechniali także informacje o działalności Programu wśród instytucji działających na terenie Bogucic, tj. szkół, przedszkoli, MDK itp. oraz utrzymywali kontakt z mieszkańcami dzielnicy.

Ponadto odbyły się:

- 23 spotkania ze społecznością lokalną, w których uczestniczyło łącznie 19 osób. Celem spotkań było propagowanie idei Programu, informowanie o jego założeniach i nawiązanie relacji z mieszkańcami, zdobycie ich zaufania, rozeznanie ich problemów, potrzeb i pomysłów na działanie w społeczności,
- realizowano spotkania i warsztaty w ramach Akademii Lidera Społeczności Lokalnej. Uczestniczyło w nich 9 osób. Odkonano się 9 spotkań warsztatowych prowadzonych przez trenerów oraz 2 spotkania stacjonarne liderów, podczas których planowano inicjatywy oddolne do realizacji w dzielnicy w najbliższej przyszłości. Ponadto odbyła się wizyta studyjna do Fundacji „Inicjatywa” w Bytomiu, celem poznania dobrych praktyk w zakresie aktywizowania mieszkańców,
- 37 spotkań w ramach Klubu Społecznościowego „Babska Strefa”, w których łącznie wzięły udział 62 osoby. Podczas spotkań przeprowadzone zostały warsztaty rękodzieła (m.in. tworzenie świątecznych stroików, biżuterii, szkatulek, glinianych doniczek, świątecznych ozdób, dekoracji), szycia, tworzenia map marzeń, origami, zajęcia sportowe na siłowni plenerowej, warsztaty kulinarne, mydlarskie, makijażowe, z zakresu zdrowych wegańskich kosmetyków oraz warsztaty ze stylistką. Zorganizowano także 6 wyjść integracyjnych – do kina, na pizzę, do Ustronia na górę Czantorię, do Zabytkowej Kopalni Srebra w Tarnowskich Górach, do „Ważnego Miejsca”, czyli „Tajemnicy Ciemności”, dzięki której możliwe było poznanie rzeczywistości, jakiej na co dzień doświadczają osoby niewidome. Zorganizowano także wyjazd do Ogrodów Kapias w Goczałkowicach,
- 25 spotkań Klubu Społecznościowego dla młodzieży pn. „Lokalna Strefa Młodych”, w których uczestniczyło w sumie 67 osób. Tematyka spotkań była różnorodna: dotyczyła warsztatów mydlarskich, makijażowych, rękodzieła – dekoracji bawełnianych worków, tworzenia przypinek, ozdób hellowenowych i kartek świątecznych, tworzenia map marzeń. Odkonano się spotkanie z okazji Międzynarodowego Dnia Młodzieży oraz spotkanie edukacyjne dotyczące wolontariatu. Dla grupy młodzieży zorganizowano także wyjścia integracyjne (kino, muzeum, mecz piłki nożnej, pokój zagadek, kręgielnia, świat trampolin i wrotkarnia, wyjście na pizzę) oraz spotkania przy grach planszowych. Zorganizowano 2 wycieczki: do Parku Rozrywki w Ochabach oraz Miasteczka Twinpigs w Żorach,
- 7 spotkań edukacyjno-integracyjnych m.in. z zakresu tworzenia naturalnych środków czystości i kuchni zero waste, dekorowania przedmiotów i kisenia żywności.

W ramach działań środowiskowych zorganizowano „Akcję Zima”, na którą składały się takie wydarzenia jak wyjście na lodowisko, do wesołego miasteczka, zimowy trening piłkarski, warsztaty fotograficzne połączone z plenerem, ogniste zakończenie w formie pokazu tańca z ogniem. W wydarzeniach wzięło udział średnio 20 osób, w tym w wydarzeniu kończącym „Akcję Zima” - 55 osób. Ponadto zorganizowana została „Akcja Lato”, w tym 2 treningi piłkarskie, w których wzięło udział 11 osób. Odkonano się piknik rodzinny pod nazwą „Bezpieczny piknik”, zorganizowano także projekcję kina plenerowego. W wydarzeniu uczestniczyło ok. 100 osób. Zorganizowano 5 wydarzeń w ramach „Sportowych Bogucic”, tj. turniej kostki Rubika, piknik sportowy, Sportowy Dzień Sąsiada, piknik „Sportowe zakończenie wakacji” oraz „Świąteczną grę terenową” połączoną ze strojeniem choinki i tworzeniem ekologicznych ozdób świątecznych, w której uczestniczyło 60 osób. Ponadto odbyły się 2 edycje wydarzenia pod nazwą „Bogucki Szafing”, czyli bezpłatnej, sąsiedzkiej wymiany odzieży, książek oraz innych przedmiotów. Zorganizowano kawiarenkę naprawczą, podczas której mieszkańcy Bogucic przy wsparciu członków Stowarzyszenia Wolnej Herbaty z Katowic mieli możliwość naprawy zużytego sprzętu elektronicznego, ubrań itp. W spotkaniach udział wzięło średnio 12 osób. Odkonano się również warsztaty pn. „O herbacie przy herbacie” oraz „Lepimy Dzielnice!”, warsztaty ze stylistką dotyczące m.in. doboru kolorów i warsztaty pn. „Wszystko o kawie”. W październiku wspólnie ze Szkołą Podstawową nr 40 z Katowic zorganizowano „Święto Kartofla”, w którym uczestniczyło około 80 osób.

W ramach wzmocnienia inicjatywy mieszkańców dzielnicy zorganizowano warsztaty szycia na maszynie oraz szycia ekologicznych toreb. Następnie ekologiczne torby oraz worki były wręczane mieszkańcom celem promocji idei zero waste. Odkonano się również akcja pn. „Sprzątamy Bogucice”, w której uczestniczyło 16 osób. W ramach inicjatywy mieszkańców odbyły się treningi koszykówki, w których uczestniczyło 10 osób oraz trening siatkówki dla 7 osób. Z inicjatywy mieszkańców odkonano się również „Bieg dookoła Bogucic”, jako impreza integrująca, a przede wszystkim promująca dzielnicę Bogucice. Impreza miała charakter otwarty, wzięło w niej udział 249 biegaczy. W połowie maja został otwarty „Bogucki PoDzielnik” – miejsce, z którego można bezpłatnie zabrać coś potrzebnego (np. odzież, książki), a zostawić coś, co przyda się drugiej osobie. Miejsce to jest coraz bardziej rozpoznawalne w dzielnicy i przyciąga coraz większe rzesze

zainteresowanych, średnio na każdym „PoDzielniku” pojawiało się 35 osób. W listopadzie dzielniccy zawiązała się także „Bogucka Grupa Biegowa” - w każdy poniedziałek ok. 10 mieszkańców Bogucic spotykało się na wspólnych biegach.

W marcu w ramach projektu rozpoczęły się spotkania z brokerem edukacyjnym, których celem było ustalenie Indywidualnego Planu Działania dla tych mieszkańców Bogucic, którzy chcą podnieść swoje kwalifikacje i kompetencje zawodowe. Łącznie odbyło się 56 godzin spotkań z brokerem. Od lutego rozpoczęto realizację specjalistycznego poradnictwa psychologicznego dla mieszkańców Bogucic (w 2019 roku skorzystały z niego 4 osoby), natomiast od kwietnia poradnictwa dietetycznego, w którym uczestniczyły łącznie 33 osoby (zrealizowano 77 godzin poradnictwa).

W ramach projektu prowadzono także szereg działań kulturalnych uzupełniających ofertę wsparcia w projekcie. Zorganizowano m.in. następujące działania:

- 12 edycji rodzinnych warsztatów plastycznych,
- 11 edycji integracyjnych warsztatów kulinarnych,
- 5 edycji integracyjnych spotkań ze znanymi ludźmi kultury, sztuki i nauki,
- 4 koncerty muzyczne (m.in. zespołu Avocado),
- 12 spotkań z cyklu „Bery i bojki w godce ślunskiej” – spotkania z gwarą śląską,
- 5 prelekcji o historii Bogucic,
- warsztaty tańca break dance i hip hop.

6. „Katowice miasto otwarte – organizowanie społeczności lokalnej - I etap.”

W ramach zadania pn. „Organizowanie społeczności osób niepełnosprawnych” odbyło się:

- 9 spotkań w ramach warsztatów komunikacji (grupy wsparcia dla osób samotnych i z problemami komunikacyjnymi),
- 6 warsztatów upcyklingowych polegających na tworzeniu regału na książki przeznaczonego dla użytkowników Katowickiego Centrum Usług Społecznych „Integracja”, tworzeniu strojów i masek na bal karnawałowy oraz tworzeniu doniczek „z niczego” (z wykorzystaniem techniki zero-waste) oraz dekoracji wielkanocnych,
- 3 spotkania „Klubu wolontariusza”, który ma na celu zaangażowanie osób z niepełnosprawnościami w działania na rzecz innych osób i naukę wzajemności – w ramach klubu zorganizowano dwie akcje tematyczne – rozdawanie napotkanym seniorom na ulicach Miasta Katowice kwiatów z okazji Dnia Babci i Dziadka oraz rozdawanie mieszkańcom Katowic własnoręcznie zrobionych pączków z okazji Tłustego Czwartku,
- 35 spotkań „Klubu gracza”, w ramach którego organizowano m.in. naukę gry w karty, wieczory gier planszowych, sesje RPG oraz wyjścia do Escape Room i do Ludiversum – kawiarni z planszówkami,
- 18 spotkań „Dyskusyjnego klubu filmowego” oraz 4 nocne, dyskusyjne maratony filmowe,
- 3 spotkania „Music Discussion Club”,
- 15 spotkań „Klubu literackiego”,
- 3 spotkania „Klubu ekonomicznego”,
- 4 spotkania „Klubu podróżnika”,
- 4 spotkania „Klubu teatralnego”,
- 4 spotkania „Klubu Aktywności Ekonomicznej”,
- 15 spotkań relaksacyjnych,
- 5 warsztatów prowadzonych przez wolontariuszy,
- zajęcia sportowo – rekreacyjne (38 zajęć tenisa stołowego i 39 zajęć klubu fitness).

Zorganizowano również maskowy bal karnawałowy oraz 6 – dniowy wyjazd edukacyjno – integracyjny do Kłodzka dla uczestników projektu i osób z ich otoczenia (rodziców, opiekunów) i dwa 5 – dniowe wyjazdy terapeutyczno – rehabilitacyjne do Zakopanego dla uczestników projektu (oraz 2 osób z otoczenia). W ramach projektu zaangażowano specjalistę ds. zaradności życiowej, który udzielał indywidualnego wsparcia 4 dorosłym osobom z autyzmem w celu poprawy ich funkcjonowania (w łącznej liczbie 309h). Uczestnikami tych aktywności było 80 osób.

W ramach zadania Punkt Poradnictwa i Informacji funkcjonuje punkt, w którym pracownik jest w ciągłej dyspozycji dla osób odwiedzających i potrzebujących porady specjalistycznej. Ponadto świadczone usługi poradnictwa specjalistycznego – psychologicznego (w łącznym wymiarze 132 godzin), pedagogicznego (w łącznym wymiarze 44 godzin) oraz seksuologicznego (w łącznym wymiarze 26 godzin). Z konsultacji indywidualnych ze specjalistami skorzystało 20 osób.

W ramach wsparcia osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i kulturalnym zorganizowano:

- udział w spektaklu „Kogut w rosole” w Teatrze Rozrywki w Chorzowie,
- udział w Kabaretowym Dniu Kobiet w Spodku,
- udział w spektaklu pt. „Skazany na bluesa”,
- udział w spektaklu pt. „Terror”,
- udział w pokazach Air Show „Fajera 2019”,
- udział w spektaklu „Inteligenci”,
- udział w spektaklu „Wiele Demonów”,
- udział w spektaklu Sceny Balkonowej na Teatralnej,
- 8 wyjść integracyjnych do kina,
- wycieczkę do Muzeum Chleba, Szkoły i ciekawostek w Radzionkowie,
- wycieczkę do Ogrodu Botaniczno – Zoologicznego „Egzotarium” w Sosnowcu,
- wycieczkę do Galerii Figur Stalowych i do Kolejkowa w Gliwicach,
- wyjście do Muzeum Śląskiego na zwiedzanie wystawy Laboratorium Przestrzeni Teatralnych,
- wyjście do Muzeum Śląskiego na oprowadzenie Kuratorskie „Sztuka kobiet, sztuka niekoniecznie kobieca”,
- wycieczkę do Kopalni soli w Bochni,
- udział w koncercie zespołu „Lady Pank”,
- udział w koncercie Kasi Kowalskiej,
- udział w koncercie Visual Concert w Katowickim Spodku,
- wycieczkę integracyjną w ramach Klubu Podróżnika do Krakowa,
- wyjście na spektakl pt. „Upiór w operetce”.

Uczestnikami tych aktywności było 45 osób.

W ramach wsparcia realizacji inicjatyw oddolnych na rzecz poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych sfinansowano 22 inicjatywy oddolne:

- Inicjatywa oddolna rodziców i opiekunów osób niepełnosprawnych dot. udziału w spektaklu „Sylwester na bis” w Tatrze Rozrywki w Chorzowie,
- Inicjatywa oddolna uczestników i ich rodziców dot. udziału w koncercie „40. urodziny Dżemu”,
- Inicjatywa oddolna uczestników i pracowników Krótkookresowego pobytu dziennego dla niskofunkcjonujących osób z niepełnosprawnością dot. stworzenia mini ogrodu na balkonie ośrodka w ramach założeń hortiterapii,
- Inicjatywa oddolna Katowickiego Związku Inwalidów Narządu Ruchu dot. udziału w V Międzynarodowych Paramistrzostwach Pierwszej Pomocy,
- Inicjatywa oddolna uczestników i pracowników Śląskiego Centrum Edukacji i Rehabilitacji „Arteria” dot. organizacji warsztatów wielkanocnych oraz spotkania wielkanocnego,
- Inicjatywa oddolna dot. udziału w zawodach sportowych tenisa stołowego,
- Inicjatywa oddolna dot. organizacji turnieju tenisa stołowego,
- Inicjatywa uczestników i pracowników Warsztatu Terapii Zajęciowej „Unikat” dot. zorganizowania fit-grilla,
- Inicjatywa uczniów i nauczycieli Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 6 w Katowicach dot. cyklu spotkań pn. „Naucz mnie samodzielności”,
- Inicjatywa oddolna uczniów i nauczycieli Zespołu Szkół Specjalnych Zawodowych nr 6 w Katowicach dot. organizacji obchodów Dnia Matki i Ojca,
- 4 Inicjatywy oddolne uczestników KMO-OSL dot. zorganizowania wyjścia integracyjnego do kina, escape-roomu, zakupu kwiatów z okazji Dnia Babci i Dziadka, zakupu gier do klubu gracza, organizacji zabawy karnawałowej. Zgłaszanie mniejszych inicjatyw przez samych uczestników daje im poczucie sprawstwa

i odpowiedzialności za kształtowanie otaczającej ich rzeczywistości, ponadto uczy pisanie i składania oficjalnych pism i wniosków,

- Inicjatywa Klubu Kibiców Niepełnosprawnych GKS Katowice dot. stworzenia filmu propagującego wspólne kibicowanie osób niepełnosprawnych i pełnosprawnych,
- Inicjatywa Fundacji Transgresja dot. wyjazdu studyjnego do Krakowa i stworzenia Banku dobrych praktyk na podstawie zebranych doświadczeń,
- Inicjatywa oddolna dot. udziału w turnieju tenisa stołowego w Cieszynie,
- Inicjatywa oddolna uczestników dot. zorganizowania spotkania podsumowującego trening usamodzielniania,
- Inicjatywa oddolna dot. wydruku kalendarzy stworzonych przez osoby z niepełnosprawnością na warsztatach z wolontariuszami,
- Inicjatywa oddolna dot. zorganizowania Zabawy Andrzejkowej „Na cztery fajery”,
- Inicjatywa oddolna uczniów i nauczycieli Szkoły Zawodowej Specjalnej nr 6 w Katowicach dot. zorganizowania międzyszkolnego Festiwalu Pieczenia Pierników,
- Inicjatywa oddolna osób z niepełnosprawnościami dot. organizacji wyjścia integracyjnego na galę Mister Supernational,
- Inicjatywa Katowickiego Związku Inwalidów Narządu Ruchu dot. zorganizowania warsztatów z hipoterapii,
- Inicjatywa oddolna Klubu Kibiców Niepełnosprawnych GKS Katowice dot. zorganizowania wycieczki integracyjnej do Ustronia.

We wszystkich inicjatywach łącznie wzięło udział 425 osób.

Usługę aktywnej integracji o charakterze edukacyjnym świadczył broker edukacyjny, którego zadaniem jest wypracowanie Indywidualnego Planu Działania oraz kierunku rozwoju kwalifikacji i kompetencji danego uczestnika. Broker udzielił wsparcia 16 osobom w łącznej liczbie 96 godzin (każdemu uczestnikowi udzielił 6h wsparcia).

Zorganizowano 150 spotkań Integracyjnego Klubu Osób Niepełnosprawnych (IKON) mającego na celu zagospodarowanie czasu wolnego osób niepełnosprawnych, tak, aby spędzali go w sposób kreatywny. W spotkaniach klubu wzięło udział 15 osób. W ramach działania Klubu IKON zorganizowano 32 spotkania z dogoterapii, mające na celu działanie przeciwdepresyjne, relaksujące i pobudzające zmysły osób o zaburzonej percepcji w których wzięło udział 10 osób oraz 1 spotkanie z muzykoterapii dla 10 osób. W ramach zajęć z dogoterapii zorganizowano również wyjścia do Schroniska dla bezdomnych zwierząt w Katowicach. W ramach działań grup treningowo – wspierających uzupełniających ofertę wsparcia osób niepełnosprawnych przeprowadzono 66 Treningów Umiejętności Społecznych – TUS mających na celu nabycie umiejętności życia codziennego, w których udział wzięły 24 osoby. Zorganizowano ponadto 42 spotkania grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych w których wzięło udział 12 osób. Przeprowadzono także Treningi Zaradności Codziennej (w podziale na 2 grupy) w ilości 153 treningów dla 24 osób. Trener pracy wspierał osoby niepełnosprawne w procesie zdobywania i utrzymywania zatrudnienia. Wymiar i rodzaj wsparcia był ściśle powiązany z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych w celu zapewnienia maksymalnej niezależności. Ze wsparcia trenera pracy skorzystało 15 osób.

W ramach wsparcia otoczenia Osób Niepełnosprawnych przeprowadzono 37 spotkań grupy wsparcia dla otoczenia osób niepełnosprawnych, w których udział wzięło 20 osób. Ponadto zorganizowano warsztaty: „Radzenie sobie ze stresem – terapia dźwiękiem” – 10 spotkań dla 8 osób, „Mindfulness” – 2 spotkania dla 15 osób, „Biofeedback” – 57 spotkań dla 10 osób oraz 18 warsztatów EKO – art w nurcie „zero waste”, w których brało udział 15 osób i 2 warsztaty florystyczne dla 10 osób. Zorganizowano również szkolenie dla rodziców pt. "Jak chronić ON przed zagrożeniami w sieci" - odbyły się 2 spotkania, w których wzięło udział 14 osób oraz szkolenie dot. procedury ubezwłasnowolnienia dla 15 osób. Zorganizowano także wsparcie fizjoterapeuty dla otoczenia osób niepełnosprawnych w ilości 154 godzin, z którego skorzystało 8 osób.

Wszystkie działania dla otoczenia były skorelowane z działaniami dla osób niepełnosprawnych, co dało rodzicom i opiekunom możliwość skorzystania z bogatej oferty prowadzonej w ramach opieki wytchnieniowej.

7. „Ramie w ramie. Rozwój usług społecznych w Katowicach - I etap”

Projekt był realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem FAON. Partner zatrudnił i przeszkolił dwóch Asystentów osobistych osoby niepełnosprawnej. W okresie realizacji projektu prowadzona była ciągła rekrutacja uczestników chętnych do skorzystania z usługi asystenta. Z w/w usługi w okresie sprawozdawczym skorzystało 61 osób niepełnosprawnych.

W mieszkaniu treningowym dla osób z niepełnosprawnością intelektualną prowadzone były treningi umiejętności społecznych (m.in. trening finansowy, trening kulinarny, trening zarządzania mieszkaniem, trening autonomii decyzyjnej, trening umiejętności integracji ze społecznością lokalną, trening załatwiania spraw urzędowych) dla czterech grup uczestników (łącznie 16 osób). Opiekun mieszkania treningowego nadzorował pracę w mieszkaniu i utrzymywał stały kontakt z rodzinami uczestników przekazując im informacje o postępach treningu i wskazania do dalszej pracy w środowisku domowym w celu utrwalenia efektów treningu.

Realizowano również kolejne zadanie z zakresu rozwoju usług asystenckich – asystę rodziny w ramach której ze wsparcia 3 asystentów rodziny skorzystało 41 osób.

8. „Centrum Animacji Młodzieżowej (CAM) w Szopienicach - I etap.”

W okresie sprawozdawczym prowadzone były działania na rzecz organizowania i wspierania rodzin z dzielnicy Szopienice. Zatrudniono 2 asystentów rodziny (Lider) i specjalistów; 2 pedagogów i psychologa (Partner), a także 1 prawnika na umowę zlecenie oraz 1 w ramach porozumienia wolontariackiego (Partner). Zatrudniono także specjalistę ds. integracji rodziny. Działania zatrudnionych specjalistów miały na celu szeroko rozumiane wzmocnienie oraz integrację rodziny. Dodatkowo identyfikowano potrzeby grup oraz możliwości ich realizacji pod kątem zadań założonych w projekcie. Prowadzono następujące działania:

- realizowano usługę asysty rodzinnej dla 24 uczestników,
- odbyły się 32 spotkania Klubu Nastolatka, w którym udział wzięło średnio 10 uczestników projektu,
- odbyło się 30 spotkań Klubu Rodzica/Opiekuna, w którym udział wzięło średnio 7 uczestników,
- zorganizowano wyjście integracyjne dla Klubu Rodzica/Opiekuna, w którym udział wzięło 9 osób oraz 12 dzieci,
- udzielono wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego - 81 porad, pedagogicznego – 132 porady, prawnego – 105 porad.
- zorganizowano 24 spotkania edukacyjne dla Klubu Rodzica/Opiekuna z zakresu: profilaktyki zdrowotnej z elementami Zumby, warsztaty kosmetyczne, umiejętności organizowania imprez okolicznościowych dla dzieci i pieczenia pierników. W spotkaniach wzięło udział średnio 8 osób. Podczas spotkań Klubu Rodzica/Opiekuna oraz spotkań edukacyjnych zapewniono opiekę nad dziećmi,
- zorganizowano warsztaty z pierwszej pomocy 6 spotkań, w każdym wzięło udział średnio 8 osób,
- zorganizowano 1 wyjazdowy trening umiejętności społecznych dla młodzieży. W treningu wzięło udział 12 uczestników,
- zorganizowano 5 stacjonarnych treningów umiejętności społecznych dla młodzieży. W treningach brało udział średnio 11 uczestników,
- zorganizowano 5 stacjonarnych treningów umiejętności opiekuńczo – wychowawczych dla rodziców. W treningach brało udział średnio 10 uczestników,
- zorganizowano 3 wydarzenia o charakterze integracyjnym skierowane do rodzin w tym spotkanie świąteczne,
- zorganizowano 7 wyjść integracyjnych: 6 wyjść w ramach Klubu Nastolatka, w którym udział wzięło średnio 11 osób m.in. do pizzerii, do ośrodka hipoterapeutycznego oraz 3 wyjścia w ramach Klubu Rodzica/Opiekuna, m.in. Wielkiej Fabryki Elfów w którym udział wzięło średnio kilkunastu uczestników oraz kilkanaścioro dzieci,
- zorganizowano 4 spotkania edukacyjne pn. „Fotografia dla młodych” - warsztaty fotograficzne z użyciem telefonów komórkowych. W spotkaniach wzięły udział średnio 7 osób,
- odbyły się 3 spotkania edukacyjne: „Pysnie i zdrowo czyli dietetyczne wariacje” warsztaty dietetyczne w każdym spotkaniu wzięło udział średnio 8 osób,
- zorganizowano 4 warsztaty rękodzieła, w każdym wzięło udział średnio 8 osób,
- zorganizowano wydarzenie o charakterze integracyjnym „HIT Kawiarenka – wernisaż fotograficzny- Szopienice oczami młodzieży”. W wydarzeniu wzięło udział 39 osób,

- zorganizowano wydarzenie o charakterze integracyjnym „HIT Kawiarenka - Poezja z naszego podwórka, czyli spotkanie z lokalnymi poetami”, w wydarzeniu wzięło udział 43 osoby.

9. „Katowice, miasto otwarte – rozwój usług społecznych - I etap.”

Projekt realizowany jest w partnerstwie ze Stowarzyszeniem FAON oraz 4 FUTURE Marzena Olchowy. W okresie sprawozdawczym w Krótkookresowym pobycie dziennym dla osób niskofunkcjonujących udział wzięło 10 uczestników. W jego ramach realizowane były zadania wg planu działalności Ośrodka, które pozwoliły osiągnąć założone cele opracowane w Indywidualnych Programach Terapeutycznych uczestników. Zajęcia były prowadzone indywidualnie oraz grupowo przez 5 dni w tygodniu. W ramach treningów kulinarnych uczestnicy pomagali przygotowywać posiłki oraz desery, prowadzono indywidualne oraz grupowe zajęcia z fizjoterapii, które skutecznie niwelują skutki długotrwałego unieruchomienia, a tym samym wspierają aktywizację uczestników i utrzymanie sprawności ruchowej na stałym poziomie. Podopieczni uczestniczyli w wyjściach do kina, w wycieczkach integracyjnych do Muzeum Chleba, Leśnego Parku Niespodzianek w Ustroniu, Ogrodów u Kapiasów, Parku Śląskiego (przejazd Elką), Pszczyńskiej Zagrody Żubrów, Chorzowskiego ZOO, Parku Miniatur w Inwałdzie, Apilandii Interaktywnym Centrum Pszczelarstwa. Uczestnicy wraz z terapeutami zgodnie z tradycją staropolską przygotowali topienie Marzanny, brali również udział w festynie organizowanym przez Stowarzyszenie Siódemka z okazji Dnia Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych. Uczestnicy wraz z terapeutami przygotowali Wigilię dla rodziców wraz z oprawą muzyczną, jasełkami oraz małymi prezentami, które sami wykonali z gliny. Odbyły się również zajęcia z dogoterapii - 96 godzin, muzykoterapii - 96 godzin oraz hipoterapii i alpakoterapii - 75 godzin. Prowadzono warsztaty WRAP-DANCE (choreoterapia) w celu podniesienia ogólnej sprawności fizycznej, usprawnienia komunikacji, wyrażenia siebie oraz odkrycia własnej spontaniczności w ilości 20 godzin. Uczestnicy pod opieką terapeutów regularnie korzystali w każdy wtorek z basenu. W zakresie arteterapii uczestnicy uczyli się metody serwetkowej – decoupage, odbywały się zajęcia plastyczne – techniczne, rozpoczęto naukę obróbki gliny, która doskonale kształtuje motorykę małą. Prowadzono gimnastykę ogólnorozwojową na świeżym powietrzu, korzystano z najprostszej formy ruchu jakim jest spacer połączony z treningiem obwodowym na przyrządach siłowni ustawionych w parkach. Grano w gry zespołowe takie jak piłka nożna, koszykówka, siatkówka, piłka ręczna, tenis stołowy. Na zajęciach pedagogicznych, uczestnicy w formie zabaw tworzyli krzyżówki słowne, prowadzono zajęcia z elementami logopedii, odbywały się zajęcia społecznościowo-emocjonalne w formie grupowej. Na zajęciach indywidualnych rozwijano koncentrację i wyobraźnię poprzez czytanie literatury. Prowadzono zajęcia rozwijające logiczne myślenie oraz usprawniające działanie oko-ręka. Zorganizowane zostało zebranie z rodzicami oraz opiekunami uczestników projektu w celu przedstawienia planów na najbliższe miesiące jak również omówienie osiągniętych efektów oraz problemów w codziennej pracy.

Z usługi asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej od początku realizacji projektu skorzystały 82 osoby (36K/50M). Rekrutacja do usługi ma charakter ciągły. Wsparcie udzielane przez asystentów obejmuje usługę towarzyszącą, komunikacyjno-transportową, rehabilitacyjno-zdrowotną, doradczą, asystę domową, obejmującą pomoc w wykonywaniu czynności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego oraz asystę edukacyjną.

W krótkookresowym pobycie dziennym dla osób z autyzmem uczestnicy w zajęciach 10 mężczyzn. W trakcie pobytu wszyscy uczestnicy brali aktywny udział w zajęciach muzykoterapii - 96 godzin, dogoterapii - 54 godziny, felinoterapii - 59 godzin, hipoterapii oraz akpakoterapii - 75 godzin. Prowadzono zajęcia integracyjne, ruchowe, uspołeczniające oraz treningi umiejętności społecznych, codziennie odbywały się zajęcia z pedagogami, psychologiem, logopedą, fizjoterapeutą oraz terapeutą SI. Regularnie odbywały się zajęcia kulinarne, na których uczestnicy piekli ciasta, przygotowywali zdrowe desery uczyli się samoobsługi w kuchni. Regularnie odbywały się zajęcia arteterapeutyczne, w trakcie których wykonywano prace plastyczne oraz dekoracyjne. Uczestnicy na zajęciach ruchowych korzystali z gier i zabaw na magicznym dywanie, ćwiczyli na rowerku stacjonarnym, skakali na trampolinie oraz rozładowywali swoje emocje na worku treningowym. Prowadzono treningi Biofeedbacka, rozpoczęto również trening słuchowy metodą Tomatisa. Z okazji Tłustego Czwartku uczestnicy usmażyli faworki. 4 marca 2019 odbył się Bal Karnawałowy, 8 marca 2019 uczestnicy przygotowali własnoręcznie kwiaty dla swoich mam z okazji Dnia Kobiet, a 10 czerwca 2019 zorganizowano na Muchowcu piknik rodzinny z grillem, ciastami przygotowanymi przez rodziców oraz zajęciami sportowo – rekreacyjnymi. W okresie sprawozdawczym prowadzono konsultacje dla rodziców uczestników. Ponadto uczestnicy pod opieką terapeutów regularnie korzystają z grotu solnej, której czyste powietrze, zjonizowane

dzięki soli, odpręża i wspomaga leczenie wielu chorób. Zorganizowano również wycieczki integracyjne do Zagrody Żubrów w Pszczynie, Zamku w Ogródzieńcu, Pustyni Błędowskiej, Fabryki Cukierków w Krakowie, Parku Leśnych Niespodzianek w Ustroniu, Muzeum Śląskiego, Ogrodów u Kapiasów, Parku Śląskiego. Uczestnicy również korzystali z wyjazdów do Groty Solnej aby odprężyć się, wyciszyć i zrelaksować. Uczestnicy wraz z rodzicami wykonywali ozdoby świąteczne (bombki cekinowe, stroiki, choinki z drewna).

W ramach działań towarzyszących Centrum Usług Społecznych uczestnicy Krótkookresowych pobytów dziennych korzystają z usługi cateringowej oraz usługi transportowej. Uczestnicy projektu mieli możliwość skorzystania z serii spotkań z fizjoterapeutami. Prowadzone były zajęcia z pacjentami obejmujące: ćwiczenia usprawniające dopasowane indywidualnie dla pacjenta z wykorzystaniem sprzętów (orbitrek, bieżnia, rower stacjonarny, Redcord), gimnastyka, zabiegi fizykoterapeutyczne (elektroterapia, magnetoterapia, laseroterapia, sonoterapia i terapia światłem Biopton), masaż (klasyczny, centryfugalny, poprzeczny, funkcyjny), terapia manualna, terapia manualna tkanek miękkich oraz grupowe ćwiczenia relaksacyjne i aromaterapia. W okresie sprawozdawczym z usługi fizjoterapeutycznej skorzystało 32 osób (23K/9M). Uczestnicy projektu mieli możliwość skorzystania z indywidualnych i grupowych konsultacji z dietetykiem. Przeprowadzono z uczestnikami wywiady żywieniowo-zdrowotne, analizę nawyków żywieniowych, składu ciała, ocenę stanu odżywiania. Każdy uczestnik otrzymał zalecenia dietetyczne, przepisy na przekąski, analizowano dzienniczek posiłków, tworzone indywidualne diety itp. Z konsultacji indywidualnych skorzystało 34 osób (23K/11M). Uczestnicy krótkookresowych pobytów dziennych wyjechali wraz z rodzicami oraz terapeutami na wyjazd terapeutyczny do Lalik. W trakcie wyjazdu uczestnicy wraz z rodzicami korzystali z zabiegów fizjoterapeutycznych, zwiedzali Wisłę oraz Istebną, uczestniczyli w zajęciach z kynoterapii, regionalnych zajęciach edukacyjnych w Zagrodzie Edukacyjnej w Koniakowie, warsztatach edukacyjnych bez drutów i szydeł. Zorganizowano również dla rodziców i uczestników oraz terapeutów krótkookresowych pobytów dziennych Wigilię. Wigilii uczestniczyło 55 osób. Dodatkowo w ramach zadania uczestnicy korzystali z usługi transportowej oraz cateringowej.

10. „Centrum Społecznościowe w Śródmieściu - I etap.”

We wrześniu 2019 roku rozpoczęto realizację projektu „Centrum Społecznościowe w Śródmieściu - I etap.” W okresie sprawozdawczym przygotowano i przeprowadzono postępowanie rekrutacyjne w celu zatrudnienia animatorów lokalnych do projektu. Pracownicy Centrum Społecznościowego w Śródmieściu w okresie sprawozdawczym:

- nawiązali współpracę z organizacjami działającymi na terenie dzielnicy m.in. Polskim Związkiem Emerytów i Rencistów, Stowarzyszeniem "Szansa dla każdego" oraz Domem Dziecka „Stanica”,
- podjęli działania związane z promowaniem Projektu Centrum Społecznościowe Śródmieście, takie jak: stworzenie fanpage na Facebooku, przygotowanie plakatów i ulotek, informowanie instytucji o rozpoczęciu realizacji projektu,
- sporządzona została analiza zasobów i potencjału dzielnicy Śródmieście.

18.7 Inne działania Ośrodka realizowane w celu poszerzenia oferty wsparcia

Od początku 2019 roku kontynuowano działania dot. projektu "Playful Paradigm", realizowanego w ramach programu URBACT III. URBACT jest programem służącym przede wszystkim budowaniu potencjału poprzez wymianę doświadczeń między miastami. W sieciach URBACT miasta dzielą się doświadczeniami i dobrymi praktykami, uczą się od siebie i wyciągają wspólne wnioski dla ulepszenia swoich polityk miejskich. Wraz z Katowicami, w projekcie "Playful Paradigm" bierze udział 7 miast: Udine (Włochy), Cork (Irlandia), Kłajpeda (Litwa), Esplugues (Hiszpania), Larisa (Grecja), Novigrad (Chorwacja) oraz Viana do Castelo (Portugalia). Starając się o partnerstwo w projekcie wskazano, że głównym narzędziem aktywizacji społeczności, stosowanym przez Miasto Katowice a pośrednictwem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest tzw. metoda „organizowania społeczności lokalnej”, której głównym celem jest przywracanie kontroli nad własnym życiem mieszkańca, poprzez dostrzeganie i wspieranie jego mocnych stron. Działania proponowane w projekcie podzielone są na moduły związane z transferem Dobrych Praktyk. Są to m.in.:

- tematyczne wydarzenia lokalne skupiające mieszkańców danych dzielnic,
- coroczne eventy,
- promowanie wszelakich aktywności poprzez gry, w tym gry terenowe,

- uruchomienie "Ludobusa"- mobilnego pojazdu promującego aktywny styl życia i naukę poprzez zabawę,
- utworzenie tzw. biblioteki zabawek,
- zaangażowanie szkół w promowanie aktywności związanych z grami.

Pracownicy MOPS Katowice włączyli się w projekt organizując cykliczne i regularne spotkania nastawione na zwiększenie aktywności mieszkańców Katowic poprzez organizację wieczorów gier planszowych oraz gier terenowych.

W ramach projektu „Partnerska Inicjatywa Miast”, którego liderem jest Miasto Katowice, koordynator projektu „Bogucice – moje miejsce na ziemi. Program aktywności lokalnej – etap I” w dniach 9-11.01.2019 roku uczestniczył w konferencji wyjazdowej do Krynicy-Zdroju. Celem wyjazdu była kontynuacja prac nad wizją i kierunkiem Zintegrowanego Programu Rozwoju Bogucic (ZPRB). Kolejne spotkania odbyły się w dniach: 2-3 kwietnia 2019 r. (Kraków) oraz 4-5 czerwca 2019 r. (Gryfino). Podczas zajęć warsztatowych pracowano m.in. nad tzw. planami ulepszeń, dzięki którym realizacja działań rewitalizacyjnych na obszarach miast będzie jeszcze bardziej efektywna.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jako przyszły realizator projektów, w 2019 roku brał udział w opracowywaniu wniosków aplikacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 wg. Poniższego zestawienia:

Oś priorytetowa	Działanie/ Poddziałanie	Lp.	Tytuł projektu	Uwagi
IX Włączenie społeczne	Działanie 9.1. Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.5. Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - konkurs	1.	Bogucice – moje miejsce na ziemi. Program aktywności lokalnej - II etap.	Złożony, czeka na ocenę formalną
		2.	Centrum Społecznościowe - "Nasze Załęże" - II etap.	Złożony, czeka na ocenę formalną
		3.	Centrum Społecznościowe „SZOPKI” w Szopienicach - II etap.	Złożony, czeka na ocenę formalną
		4.	Program Aktywności Lokalnej Wełnowiec – Józefowiec i Dąb	Złożony, czeka na ocenę formalną
		5.	Katowice, miasto otwarte – organizowanie społeczności lokalnej - II etap.	Złożony, czeka na ocenę formalną
		6.	Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu - II etap.	Złożony, czeka na ocenę formalną
		7.	Centra Społecznościowe w Śródmieściu i Zawodziu	Złożony, czeka na ocenę formalną
	Działanie 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne Poddziałanie 9.2.1 rozwój usług społecznych - konkurs	8.	Ramię w ramię. Rozwój usług społecznych w Katowicach – II etap.	Pozytywna ocena formalna
		9.	Katowice, miasto otwarte – rozwój usług społecznych - II etap.	Pozytywna ocena formalna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019 roku skutecznie aplikował również o środki z Programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020 w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Program adresowany jest do osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Usługi asystenckie w ramach Programu realizowane będą w 2020 roku.

18.8 Współpraca na poziomie regionalnym i krajowym

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w 2019 roku podejmował szereg działań nakierowanych na inicjowanie oraz rozszerzanie współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Działania w opisanym zakresie realizowane w ramach projektów unijnych opisane zostały w poprzednich podrozdziałach.

W dniach od 06 do 10 listopada 2019 roku, pracownicy działu Projektów i Inicjatyw w ramach projektu „Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu – I etap”, pracownicy Partnera – Fabryki Inicjatyw Lokalnych oraz mieszkańcy dzielnicy Janów-Nikiszowiec, wzięli udział w wizycie studyjnej w Zagłębiu Ruhry. Celem wizyty było nabycie wiedzy i poznanie dobrych praktyk w zakresie udanych działań rewitalizacyjnych na obszarach przemysłowych. W wyjeździe wzięło udział 14 osób.

Pracownicy Ośrodka aktywnie uczestniczyli w realizacji Programu Komendy Miejskiej Policji w Katowicach „Bezpieczna przystań”. Katowicki Ośrodek jest partnerem w realizacji ww. przedsięwzięcia. Kluczowym elementem programu były oddziaływania edukacyjne nakierowane na podniesienie poziomu bezpieczeństwa katowickich seniorów. Przybrały one formę cyklu spotkań z seniorami specjalistów z różnych instytucji w ramach „Akademii Bezpiecznego Seniora”. Formuła programu pozwala dotrzeć do dużej grupy seniorów. W ramach zorganizowanych 36 spotkań (w 6 z nich uczestniczyli pracownicy tutejszego Ośrodka) uczestniczyło 995 seniorów. Ważnym sposobem docierania do osób w wieku senioralnym było zaangażowanie przedstawicieli różnych instytucji w organizację Święta Katowickiego Seniora. Pozwoliło ono również przy wykorzystaniu stanowisk informacyjnych różnych instytucji oraz dystrybucji materiałów informacyjnych (ulotek, informatorów i poradników) wyposażać seniorów w niezbędne informacje z zakresu bezpieczeństwa.

W 2019 roku odbyły się 2 spotkania w Śląskiej Izbie Lekarskiej przedstawicieli CPS-ZAR z lekarzami różnych specjalizacji celem pogłębienia wiedzy z zakresu zadań, praw i obowiązków asystenta rodziny wynikających z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", a także wymiana doświadczeń, wypracowanie dobrych praktyk związanych ze współdziałaniem na rzecz dobra rodziny.

Ponadto w Specjalistycznej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej odbyło się spotkanie informacyjne dla dyrektorów poradni psychologiczno-pedagogicznych działających na terenie miasta Katowice. Wizyta pozwoliła na wymianę informacji oraz zapoznanie z aktualną ofertą wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach ze szczególnym uwzględnieniem usługi asystenta rodziny oraz poradnictwa specjalistycznego.

W dniu 7 lutego 2019 roku na zespole konsultacyjnym dla pracowników pracujących z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi odbyło się spotkanie z Panią Barbarą Kijas oraz Panią Barbarą Kopeć z Powiatowego Urzędu Pracy w Katowicach. Omówiono specyfikę zadań wykonywanych przez pracowników Referatu ds. Poradnictwa Zawodowego PUP, trudności pracy z osobami bezrobotnymi, oferty wsparcia PUP dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz zasady korzystania z Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Gościem spotkania zespołu konsultacyjnego dla pracowników pracujących z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi w dniu 5 września 2019 roku była Pani Ewa Ankiewicz – radca prawny, pracownik Regionalnego Ośrodka Porad Konsumenckich w Katowicach. Przedstawicielka tego Ośrodka rozpowszechniła wiedzę o prawach konsumenta, zachęcała do korzystania z porad i szerokiej oferty wsparcia Ośrodka w sytuacjach trudnych dotyczących interesów konsumentów.

Podobne spotkanie odbyło się także podczas zespołu konsultacyjnego dla pracowników pracujących z osobami starszymi i niepełnosprawnymi w dniu 14 listopada 2019 roku. Wzięła w nim udział Pani Joanna Bojda – radca prawny i pracownik Regionalnego Ośrodka Porad Konsumenckich w Katowicach. W spotkaniu wzięli udział także przedstawiciele Europejskiego Centrum Konsumenckiego z siedzibą w Warszawie. Instytucja ta oferuje porady i pomoc prawną dla konsumentów w Europie w przypadku sporów transnarodowych. W roli eksperta wystąpił Pan Karol Muż.

W 2019 roku Świetlice Specjalistyczne oraz Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe MOPS Katowice współpracowały ze Stowarzyszeniem na Rzecz Dzieci i Rodzin Horyzont w zakresie pozyskiwania darowizn na wsparcie swojej działalności m.in.:

- akcja "Lato w mieście" i "Zima w mieście",
- uroczystości okolicznościowe - paczki dla wychowanków,

- nagrody dla placówek – udział w turnieju sportowym,
- wsparcie organizacji festynu dla dzieci,

Świetlice Specjalistyczne kontynuowały współpracę z holenderską fundacją – Sitching Intentio. Na zakończenie ferii zimowych została zorganizowana impreza – „Zimowe dni radości z Holendrami” dla wychowanków w Świetlicy Specjalistycznej nr 4, a w dniu 18.08.2019 fundacja zorganizowała festyn dla wychowanków Świetlic Specjalistycznych nr 1-5 pod hasłem „Holenderskie Dni Radości” na terenie Świetlicy specjalistycznej nr 4.

W ramach współpracy z II Liceum Ogólnokształcącym w Katowicach zorganizowano halowy turniej piłki nożnej dla wychowanków świetlic specjalistycznych.

ZAKOŃCZENIE

W 2020 roku Ośrodek planuje skupiać swoją aktywność m.in. na:

- wzmocnieniu aktywnej polityki senioralnej (wzbogacaniu i rozszerzaniu oferty wsparcia dla seniorów, w tym we współpracy z partnerami wśród instytucji i organizacji);
- profesjonalizacji obsługi realizacji rządowych programów 500+, 300+ (sprawne przyjmowanie wniosków, weryfikowanie uprawnień);
- aktywnym wykorzystywaniu zewnętrznych źródeł finansowania w celu intensyfikacji oddziaływań Ośrodka skierowanych w pierwszej kolejności na wsparcie osób w szczególnie trudnej sytuacji życiowej (ze szczególnym uwzględnieniem środków unijnych, zwłaszcza w oparciu o formułę ZIT czy np. Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych), w tym poprzez realizację różnorodnych projektów i programów nakierowanych na aktywizację społeczną mieszkańców poszczególnych dzielnic Katowic, wspierania osób niepełnosprawnych;
- dalszym pogłębianiu współpracy z partnerami zewnętrznymi, m.in. w obszarze pomocy osobom w wieku senioralnym, pomocy osobom bezdomnym, w obszarze wspierania rodziny, wsparcia osób niepełnosprawnych, aktywizowania bezrobotnych, w tym przy wykorzystaniu oferty Centrum Integracji Społecznej;
- profesjonalizacji oferty wysokospecjalistycznego indywidualnego wsparcia dla mieszkańców miasta Katowice poprzez m.in. poszerzanie i rozwijanie realizowanych usług asystenckich (m.in. asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, streetworkera, asystentów rodziny, w tym przy uwzględnieniu zadań wynikających z ustawy „Za życiem”, asystenta osoby bezdomnej), uruchomienie telefonu zaufania dla osób w wieku senioralnym czy też infolinii dla seniorów, w ramach której można będzie uzyskać informacje na temat możliwości wsparcia osób starszych oraz realizowanych programów na terenie miasta (za pomocą infolinii przyjmowane również zgłoszenia dotyczące drobnych napraw domowych);
- dalszym inwestowaniu w rozwój infrastruktury informatycznej (wdrażanie nowoczesnych rozwiązań IT, dbałość o spełnianie standardów RODO, ułatwianie mieszkańcom Katowic dostępu do oferty pomocowej za pomocą kanałów elektronicznych);
- rozbudowie systemu wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego, w tym np. w oparciu o realizację Centrów Społecznościowych czy w oparciu o nowotworzone placówki całodobowe dla osób bezdomnych (sieć noclegowni) we współpracy z przedstawicielami społeczności, organizacjami i instytucjami, w oparciu o zdiagnozowane potrzeby i zasoby poszczególnych społeczności lokalnych;
- dalszym inwestowaniu w rozwój zawodowy pracowników Ośrodka i rozwój metodyki pracy, przy wykorzystaniu zasobów własnych i podmiotów zewnętrznych (np. Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej) oraz wdrożeniu na większą skalę nowatorskich form wsparcia (np. superwizji pracy socjalnej czy superwizji psychologicznej, w tym prowadzonych przez certyfikowanych superwizorów zewnętrznych).

ZAŁĄCZNIK 1 - STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

Struktura zatrudnienia i płace

Na koniec roku **2019** roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał łącznie **565** osoby w ramach **538,875** etatu.

Przeciętne zatrudnienie roczne wynosiło 493,591 etatów (bez etatów finansowanych ze środków Unii Europejskiej)

Średnie wynagrodzenie brutto pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosiło 3773,34 (bez środków z Unii Europejskiej).

Spośród **565** pracowników:

- 427 osoby posiada wykształcenie wyższe (co stanowi 75,57% ogółu zatrudnionych),
- 126 osób posiada wykształcenie średnie,
- 8 osób (w ramach 6 etatów) posiada wykształcenie zawodowe,
- 4 osoby (w ramach 2,75 etatu) posiada wykształcenie podstawowe lub niepełne podstawowe.

Wśród pracowników z wyższym wykształceniem na stanowisku konsultanta, psychologa, pedagoga, zatrudnionych było 39 osób, a na stanowisku pracownika socjalnego (starszego specjalisty pracy socjalnej - koordynatora, starszego specjalisty pracy socjalnej, specjalisty pracy socjalnej starszego pracownika socjalnego, pracownika socjalnego) 122 osoby. Natomiast pracowników z wykształceniem średnim, zajmujących stanowisko pracownika socjalnego było 23 osoby.

Z ogólnej liczby 145 pracowników socjalnych, 117 (w ramach 115,875 etatu) osób zajmuje się przeprowadzaniem wywiadów środowiskowych.

Na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, (młodszego koordynatora rpz, koordynatora rpz, starszego koordynatora rpz) zatrudnionych było **25** osób, a na stanowisku asystenta rodziny (młodszego asystenta rodziny, asystenta rodziny, starszego asystenta rodziny) – **24** osoby.

W ośrodkach wsparcia zatrudnione były **44** osoby, w tym w Schroniskach dla Bezdomnych Kobiet i Kobiet z Dziećmi **25**, a w Schroniskach dla Mężczyzn **19**.

W Świetlicach Specjalistycznych, będących placówkami wsparcia dziennego zatrudnionych były **43** osoby.

W Sekcji Mieszkań Chronionych zatrudnionych było **14** osób.

ZAŁĄCZNIK 2 – INFORMATYZACJA

W 2019 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach informatyzacji wykonywano następujące prace:

- zakupiono komputery i drukarki oraz wymieniono zużyty już sprzęt komputerowy pracujący w Ośrodku,
- zakupiono przedłużenie opieki nad oprogramowaniem sieciowym,
- prowadzono bieżące prace konserwacyjne w ramach obowiązujących umów.

Ze względu na realizację przez Ośrodek nowych zadań (m.in. 500+) konieczne było powiększenie przestrzeni dyskowej na potrzeby zabezpieczenia kopii zapasowych plików użytkowników, baz danych systemów dziedzinowych oraz serwerów. W związku z tym zakupiono przestrzeń dyskową w formie wielodyskowego urządzenia NAS dającego możliwość dalszej rozbudowy w przyszłości.

W roku 2019 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach odnotował znaczące tendencje wzrostowe w zakresie składanych wniosków za pośrednictwem komunikacji elektronicznej. W stosunku do roku 2018 nastąpił wzrost składanych wniosków w tej formie o kolejne średnio 20 %. Uśredniając tylko 16% beneficjentów programów „Dobry start” oraz „Rodzina 500 plus” zdecydowało się na złożenie wniosków w formie tradycyjnej w punkcie przyjmowania wniosków lub drogą pocztową.

Liczba wniosków z podziałem na formę aplikacji z programu „Dobry start”

	2018	2019
Wnioski elektroniczne	14 608	16 535
Wnioski papierowe	4 960	3 626

Liczba wniosków na ubiegły i bieżący okres świadczeniowy z podziałem na formę aplikacji z programu „Rodzina 500 plus”

	2018/2019	2019/2021
Wnioski elektroniczne	7 408	25 943
Wnioski papierowe	6 532	4 559

W roku 2019 wdrożono pilotażowo elektroniczny system obiegu dokumentów w zakresie zadania „Dobry start”, dzięki czemu całość dokumentacji papierowej została zdigitalizowana. Dokumentacja w formie cyfrowej jest przechowywana w zakupionym na ten cel Cyfrowym Repozytorium Dokumentów. Takie rozwiązanie wniosło szereg korzyści m.in:

1. redukcję kosztów obsługi (materiały biurowe, eksploatacja sprzętu itp.),
2. minimalizację ryzyka zniszczenia dokumentów,
3. liczne opcje kategoryzacji i przeszukiwania dokumentacji,
4. błyskawiczny dostęp do informacji,
5. elektroniczną archiwizację,
6. ograniczenie powierzchni biurowej koniecznej do przechowywania dokumentacji.

W 2019 roku nastąpił dalszy wzrost komunikacji w formie elektronicznej z instytucjami za pośrednictwem ePuap oraz portalu Emp@tia.

ZAŁĄCZNIK 3 - ZESTAWIENIE REMONTÓW ZREALIZOWANYCH W 2019 ROKU

Lp.	Zakres rzeczowy remontu		Opis	Wykonanie w 2019 r. (w zł)
	Adres	Obiekt		
1.	ul. Czecha 2	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 6	wykonanie projektu technicznego remontu obiektu w zakresie pionowej izolacji zewnętrznej budynku, drenażu opaskowego, remontu zawilgoconych pomieszczeń i oraz naprawy instalacji kanalizacji zewnętrznej oraz remontu realizacja w zakresie pionowej izolacji zewnętrznej budynku, drenażu opaskowego	314 833,92
2.	ul. Gliwicka 102	obiekt MOPS	wykonanie projektu technicznego oraz wykonanie klimatyzacji pomieszczeń	45 380,85
3.	ul. Łętowskiego 6a	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8	dostosowanie wyznaczonych pomieszczeń na pomieszczenia do przechowywania dokumentów archiwalnych	29 520,00
4.	ul. Świdnicka 35a	Świetlica Specjalistyczna nr 4, Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 5	wykonanie projektu technicznego wymiany i rozszerzenia instalacji hydrantowej, wykonania przeciwpożarowego wyłącznika prądu, wykonania awaryjnego oświetlenia na drodze ewakuacyjnej	131 795,43
5.	ul. Morcinka 19a	Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii; Dział ds. Osób Bezdomnych	wykonanie prac zabezpieczających, porządkowych i naprawczych po zawaleniu się bariery tarasu wschodniego oraz rozbiórka balustrady tarasu zachodniego wraz z wykonaniem prac zabezpieczających, porządkowych i naprawczych	25 054,10
6.	ul. Krakowska 138	Schronisko dla bezdomnych mężczyzn	remont pomieszczeń łaźni, wykonanie dodatkowego systemu wentylacji mechanicznej w łaźni	94 852,56
7.	ul. Głogowska 23	Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 2	wymiana instalacji elektrycznej	109 310,04
8.	ul. Orkana 7a	Schronisko dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi	remont pomieszczeń mieszkalnych w obiekcie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Orkana 7a	60 874,80

Suma : 811 621,70

ZAŁĄCZNIK 4 – WYKAZ POTRZEB GMINY KATOWICE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ NA ROK 2020

(zgodnie z art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 179 oraz art. 182 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej	Potrzeby 2020
OGÓŁEM	109 993 828
Ogółem wydatki bieżące, w tym:	109 826 128
1. Zadania własne	105 648 220
2. Zadania zlecone	4 177 908
Ogółem inwestycje	167 700
1. Zadania inwestycyjne	167 700
2. Zakupy inwestycyjne	0

Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze - 85117 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	400 000	
Zakup usług w Zakładach Opiekuńczo-Lecznicznych	400 000	finansowanie pobytu dzieci będących pod opieką pieczy zastępczej w Zakładach Opiekuńczo - Lecznicznych

Zwalczanie narkomanii - 85153 - zadania własne gminy	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	905 369	
Świetlice MOPS	905 369	5 Świetlic Specjalistycznych i 3 Kluby Młodzieżowe, łącznie na 184 miejsca

Przeciwdziałanie alkoholizmowi - 85154 - zadania własne gminy	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	4 076 234	
Świetlice MOPS	968 398	5 Świetlic Specjalistycznych i 3 Kluby Młodzieżowe, łącznie na 184 miejsca
Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży – Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	2 209 364	5 Świetlic Specjalistycznych, 2 Kluby Specjalistyczne, 2 Świetlice Opiekuńcze, 2 koła zainteresowań, 3 prace podwórkowe
Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy – Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	124 972	Prowadzenie telefonu zaufania oraz punktu informacyjno-konsultacyjnego dla mieszkańców Katowic
Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w formie udzielenia schronienia wraz z wyżywieniem dla kobiet z dziećmi - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	120 450	Udzielenie schronienia wraz z wyżywieniem dla 10 kobiet z dziećmi
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	463 989	koszty utrzymania pomieszczeń, wynagrodzeń zatrudnionych specjalistów świadczących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi
Centrum Rehabilitacji Społecznej	129 543	
Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii	59 518	

Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego - 85156 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	101 781	
składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Zakątek"	32 141	50 wychowanków
składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Stanica"	21 428	50 wychowanków
składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Tęcza"	20 088	50 wychowanków
składki opłacane za dzieci przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych nr 1,2,3 prowadzonych na zlecenie miasta Katowice	28 124	42 wychowanków

Domy pomocy społecznej - 85202 - zadania własne gminy	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	20 465 505	
Zapewnienie opieki w niepublicznych domach pomocy społecznej	17 808 705	DPS-y mieszczące się na terenie innych powiatów, Rodzinny Dom Pomocy mieszczący się na terenie gminy Katowice dysponujący 8 miejscami
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym - prowadzenie domów pomocy społecznej	2 656 800	prorowadzenie domu pomocy społecznej na terenie Katowic o zasięgu ponadgminnym dla osób w podeszłym wieku

Domy pomocy społecznej - 85202 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	10 483 136	
Zapewnienie całodobowej opieki mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej Przyszań	5 238 125	DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych - 88 miejsc
Zapewnienie całodobowej opieki mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej Zacisze	5 245 011	DPS dla osób w podeszłym wieku - 98 miejsc

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania własne gminy	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	10 456 789	
Schroniska dla bezdomnych mężczyzn	1 737 365	83 miejsc
Schroniska dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi	1 704 672	126 miejsc
koszty obsługi	710 262	koszty użyczenia pomieszczeń organizacjom działającym na rzecz pomocy społecznej
program dla osób starszych i niepełnosprawnych Grupa wsparcia - "Radość życia - wszystko mogę"	27 686	
remonty	405 503	Remonty obiektów przy ul. Czecha 2 i Orkana 7a
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym - Prowadzenie Dziennych Domów Pomocy Społecznej	4 517 226	Prowadzenie 9 Dziennych Domów Pomocy Społecznej
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	1 354 075	Realizacja zadań: środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej: Udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania, w tym:	1 703 956	
Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - dotacja na prowadzenie ŚDS	1 703 956	Środki niezbędne na kontynuację trzech umów w 2020 r. na realizację zadania - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. 1). ŚDS CONVIVERE 25 osób 2). ŚDS CARITAS 20 osób. 3). ŚDS PRZYSTAŃ 34 osoby .

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania, w tym:	723 432	
Dotacja na prowadzenie ŚDS Prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi - dotacja na prowadzenie ŚDS	723 432	Środki niezbędne na kontynuację w roku 2019 umowy na zadanie - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. AD VITAM DIGNAM 34 osoby

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 85205 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	334 737	
OIK - przeciwdziałanie przemocy	334 737	koszt utrzymania Ośrodka Interwencji Kryzysowej w zakresie udzielania pomocy dla ofiar przemocy

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 85205 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	18 612	
OIK - przeciwdziałanie przemocy	14 382	koszt wynagrodzeń specjalistów realizujących program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie
OIK - przeciwdziałanie przemocy	4 230	koszt wynagrodzeń specjalistów realizujących program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej - 85213 - zadania własne gminy	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	507 387	
ubezpieczenia zdrowotne	507 387	Ubezpieczenie zdrowotne dla osób uprawnionych do pobierania zasiłku stałego, dla uprawnionych osób bezdomnych realizujących program wychodzenia z bezdomności, dla dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego, dla osób objętych indywidualnym ubezpieczeniem zdrowotnym

Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe - 85214 - zadania własne gminy	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	6 713 190	
świadczenia z pomocy społecznej na bieżące utrzymanie rodzin	6 321 257	Zasiłki i pomoc w naturze
pomoc dla dzieci	361 955	wyprawki szkolne 300, zielona szkoła 20 000, potrzeby dziecka oczekującego na umieszczenie w rodzinie zastępczej 2 280, wypoczynek dzieci 339 375
Zasiłki celowe z tytułu zdarzenia losowego	29 978	Wyплаты zasiłków losowych dla około 25 rodzin

Zasiłki stałe- 85216 - zadania własne gminy	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	4 394 041	
zasiłki stałe	4 394 041	zasiłki stałe dla osób uprawnionych, ilość osób rocznie około 1210 osób

Powiatowe centra pomocy rodzinie - 85218 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	180 271	
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	180 271	Realizacja zadania z zakresu pomocy społecznej: Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego.

Ośrodki pomocy społecznej - 85219 - zadania własne gminy	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	19 860 407	
praca socjalna	6 275 823	koszty świadczenia pracy socjalnej dla mieszkańców Katowic
poradnictwo specjalistyczne	121 732	koszt świadczenia poradnictwa specjalistycznego dla osób bezrobotnych
koszty obsługi	13 338 741	Koszty utrzymania i wynagrodzeń pracowników Działów centralnych i Terenowych Punktów Pomocy Społecznej
remonty	124 111	Remont obiektu przy ul. Czecha 2

Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej - 85220 - zadania własne gminy	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	167 700	
Wydatki inwestycyjne – mieszkanie chronione	167 700	Utworzenie mieszkania chronionego wspieranego dla osób niepełnosprawnych

Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej - 85220 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	1 908 018	
poradnictwo specjalistyczne (Sekcja Psychologiczno-Pedagogiczna)	259 545	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc dla rodzin
Centrum Rehabilitacji Społecznej	499 201	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc na rzecz osób zaburzonych psychicznie
OIK - przeciwdziałanie kryzysowi	183 380	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc na rzecz osób będących w sytuacji kryzysowej
mieszkania chronione dla osób starszych, z upośledzeniem umysłowym i niepełnosprawnych	965 892	3 mieszkania przeznaczone dla 20 osób

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228 - zadania własne gminy	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	8 202 838	
usługi opiekuńcze	6 764 842	Usługi opiekuńcze świadczyć będą 2 podmioty w 4 rejonach. Miesięcznie wykonywane będzie około 28 968 godzin.
Donoszenie posiłków	637 996	Gminny program osłonowy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020
specjalistyczne usługi opiekuńcze	800 000	Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczyć będą 2 podmioty w 4 rejonach. Miesięcznie wykonywane będzie około 2 907 godzin.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	357 572	
zakup usług opiekuńczych-specjalistycznych	63 399	Miesięcznie wykonywane jest około 209 godzin.
usługi specjalistyczne wykonywane przez Centrum Rehabilitacji Społecznej	294 173	Koszty utrzymania i wynagrodzeń dla osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze

Pomoc w zakresie dożywiania - 85230 - zadania własne gminy	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	4 032 687	
Posiłek dla potrzebujących	29 609	Posiłki w Środowiskowych Domach Samopomocy
Posiłek dla potrzebujących	3 666 420	Dożywianie w żłobku i przedszkolu, obiady szkółach
Posiłek dla potrzebujących bez wywiadu (bez decyzji)	25 000	Dzieci dożywiane w szkołach - dożywianie bez wywiadu
Dowóz posiłków do szkół	64 282	Dowóz posiłków do szkół
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	247 376	Realizacja zadania z zakresu pomocy społecznej: Udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania.

Wspieranie rodziny - 85504 - zadania własne gminy	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania, w tym:	3 136 338	
Świetlice MOPS	456 252	5 Świetlic Specjalistycznych i 3 Kluby Młodzieżowe, łącznie na 184 miejsca
Funkcjonowanie Zespołu ds. Asysty Rodzinnej	1 125 565	Koszt wynagrodzeń i działalności Zespołu
remonty	115 466	Remont obiektu przy u. Czecha 2
Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	1 303 589	3 świetlice specjalistyczne, 2 świetlice opiekuńcze
Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka - Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym	20 000	Realizacja zadań z zakresu: Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka

Rodziny zastępcze - 85508 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	9 706 739	
Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych	547 928	kontynuacja nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie
Świadczenia dla rodzin zastępczych	4 550 730	świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych
Szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze i grupa wsparcia dla rodzin zastępczych	31 560	Zakup usług
Wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych	878 356	wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych w tym koszty pracodawcy
funkcjonowanie Zespołu ds. Pieczy Zastępczej	1 951 100	koszty wynagrodzeń i funkcjonowania Zespołu
Zadanie bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego – środki przeznaczone na pokrywanie wydatków związanych z umieszczeniem dziecka pochodzącego z Katowic w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu	1 747 065	Przeciętny koszt pobytu dziecka w rodzinie zastępczej poza Katowicami wynosi 1 800,00 zł. miesięcznie

Rodziny zastępcze - 85508 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	1 891 031	
Dodatek wychowawczy	1 891 031	Świadczenie w postaci dodatku wychowawczego wraz z kosztami obsługi

Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych - 85510 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	15 532 525	
Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek	400 210	kontynuacja nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie
Zadanie bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego środki przeznaczone na pokrywanie wydatków związanych z umieszczeniem dziecka pochodzącego z Katowic w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu (porozumienia)	725 761	Przeciętny koszt pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej poza Katowicami wynosi 4 200,00 zł. miesięcznie
Dotacje celowe - środki na finansowanie wydatków związanych z utrzymaniem dziecka pochodzącego z Katowic w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Katowic prowadzonej na zlecenie miasta Katowice	1 814 400	Koszt pobytu jednego wychowanka wynosi 3600 zł miesięcznie, w ramach dotacji celowej dla organizacji pozarządowych na prowadzenie trzech placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego zapewnia się miejsce w ciągu całego roku (12 miesięcy) dla 42 dzieci
Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Zakątek"	3 468 881	Liczba miejsc w placówce - 50
Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Stanica"	3 850 458	Liczba miejsc w placówce – 50, kwota obejmuje zadanie w ramach Budżetu obywatelskiego
Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Tęcza"	3 475 215	52 miejsca w placówce opiekuńczo –wychowawczej; 1 grupa usamodzielnienia – 11 wychowanków, 41 miejsc w dwóch budynkach – w jednym 21,a w drugim 20 wychowanków
Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą	1 797 600	Liczba miejsc w 3 placówkach - 42

Rodziny zastępcze - 85510 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2020	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	1 272 555	
Dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego	1 272 555	Świadczenie w postaci dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego wraz z kosztami obsługi

Dokument podpisany bezpiecznym podpisem elektronicznym

Podpis: Signature-1083952718

Imię: Maciej Marek

Nazwisko: Biskupski

Instytucja:

Miejscowość:

Województwo:

Kraj: PL

Data podpisu: 23 kwietnia 2020 r.

Zakres podpisu: Cały dokument